

Polisfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet drygt 120 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014. De behandlade motionerna rör bl.a. polisens befogenheter och arbetsmetoder, vapenlagstiftningen, passhanteringen och gränskontrollen.

Utskottet föreslår med anledning av motioner tre tillkännagivanden till regeringen.

- Regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om hur polisens uppgifter kan renodlas ytterligare. Detta bör riksdagen med bifall till en motion från M, C, FP och KD tillkänna för regeringen som sin mening.
- Regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om hur man ska kunna underlätta utbytet av information i kampen mot organiserad brottslighet. Detta bör riksdagen med bifall till en motion från M, C, FP och KD tillkänna för regeringen som sin mening.
- Regeringen bör se över regelverket för hantering av vapenlicenser för att underlätta för jägare. Detta bör riksdagen med bifall till en motion från M, C, FP och KD tillkänna för regeringen som sin mening.

Övriga motioner avstyrks, i första hand med hänvisning till pågående utredningar och arbeten.

I betänkandet finns 26 reservationer (M, SD, C, V, FP, och KD) och 1 särskilt yttrande (SD).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	12
Utskottets överväganden	13
Befogenheter och arbetsmetoder m.m.	13
Inre utlänningskontroller	39
Barnsexhandel m.m.	41
Polisens arbete mot människohandel	43
Hanteringen av ärenden om brottsmisstankar mot poliser och åklagare	45
Avhopparverksamhet	47
Åtgärder mot anslutning till radikala extremistgrupper	48
Frontex	50
Pass	53
Vapenfrågor	55
Ordningsvakter	64
Ändring i ordningslagen	65
Tillstånd till offentliga danstillställningar	65
Drogtester i trafiken	67
Tiggeri	68
Eritreas tvångsbeskattning	70
Offentligt brottsregister	71
Reservationer	74
1. Lag och ordning i problemområden, punkt 2 (SD)	74
2. Kräkmedel, punkt 3 (SD)	75
3. Gärningsmannabeskrivningar, punkt 5 (SD)	76
4. Polisdatalagen, punkt 6 (SD)	76
5. Brottsprovokation, punkt 7 (SD)	77
6. Polisens uniformer, punkt 8 (SD)	78
7. Miljöbrott m.m., punkt 12 (C)	79
8. DIKO-brott, punkt 18 (SD)	80
9. Renodling av polisens uppgifter, punkt 20 (V)	80
10. Synliga poliser, punkt 23 (C)	81
11. Synliga poliser, punkt 23 (KD)	81
12. Utökade möjligheter för polisen att avvisa anmälningar, punkt 24 (SD)	82
13. Samordna polisens och Kustbevakningens register, punkt 28 (SD)	83
14. Fristående nationell rapportör, punkt 34 (C)	83
15. Internationellt polissamarbete, punkt 35 (C)	84
16. Fristående myndighet för hantering av brottsmisstankar mot poliser och åklagare, punkt 36 (V)	84
17. Indragning av resedokument, punkt 39 (M, C, FP, KD)	85
18. Avveckling av Frontex m.m., punkt 40 (V)	86
19. Åtgärder mot missbruk av pass, punkt 42 (SD)	87
20. Skärpta straff för vapenbrott, punkt 44 (SD)	88
21. Vapenklassa laserpekare, punkt 45 (SD)	89
22. Vapengarderober, punkt 46 (SD)	89
23. Förvaring, utlåning och skrotning av vapen, punkt 50 (SD)	90
24. Tillstånd till offentliga danstillställningar, punkt 61 (SD, FP)	91

25. Tiggeri, punkt 63 (SD)	91
26. Offentligt brottsregister, punkt 65 (SD)	92
Särskilt yttrande	94
Särskilt yttrande (SD).....	94
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	95
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	95

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Alternativ till handeldvapen**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1220 av Sten Bergheden (M) och
2014/15:1820 av Thomas Finnborg (M).

2. **Lag och ordning i problemområden**

Riksdagen avslår motion
2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 13.

Reservation 1 (SD)

3. **Kräkmedel**

Riksdagen avslår motion
2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 14.

Reservation 2 (SD)

4. **Kroppsbesiktning vid narkotikapåverkan**

Riksdagen avslår motion
2014/15:1783 av Daniel Bäckström och Helena Lindahl (C).

5. **Gärningsmannabeskrivningar**

Riksdagen avslår motion
2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 17.

Reservation 3 (SD)

6. **Polisdatalagen**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 12 och
2014/15:2507 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (SD) yrkandena 1
och 2.

Reservation 4 (SD)

7. **Brottsprovokation**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:262 av Anders Hansson (M) och
2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 8.

Reservation 5 (SD)

8. **Polisens uniformer**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1014 av Richard Jomshof m.fl. (SD) och
2014/15:1108 av Kent Ekeroth och Björn Söder (SD).

Reservation 6 (SD)

9. Samordningsregister över stulna fordon

Riksdagen avslår motion
2014/15:699 av Jan Ericson (M).

10. Genomsökning av båtar

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1856 av Thomas Finnborg och Mikael Cederbratt (M) och
2014/15:2150 av Thomas Finnborg och Mikael Cederbratt (M).

11. Mängdbrott

Riksdagen avslår motion
2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (M) yrkande
2.

12. Miljöbrott m.m.

Riksdagen avslår motion
2014/15:2455 av Johan Hedin (C) yrkandena 2 och 7.
Reservation 7 (C)

13. Djurrättsbrott

Riksdagen avslår motion
2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4.

14. Larmknapp på nätet

Riksdagen avslår motion
2014/15:2616 av Lotta Olsson (M) yrkandena 1 och 2.

15. Illegala vapen

Riksdagen avslår motion
2014/15:2184 av Isak From m.fl. (S).

16. Narkotikasmuggling

Riksdagen avslår motion
2014/15:1486 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M).

17. Utbyte av information i kampen mot grov organiserad brottslighet

Riksdagen tillkännager som sin mening vad utskottet anför om utbyte av information i kampen mot grov organiserad brottslighet. Därmed bifaller riksdagen motion
2014/15:2972 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 10.

18. DIKO-brott

Riksdagen avslår motion
2014/15:2535 av Kent Ekeröth och Adam Martinen (SD) yrkandena 3 och 4.

Reservation 8 (SD)

19. En effektivare polis

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 2 och

2014/15:1551 av Josef Fransson (SD) yrkande 2.

20. Renodling av polisens uppgifter

Riksdagen tillkännager som sin mening vad utskottet anför om renodling av polisens uppgifter. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2.

Reservation 9 (V)

21.Handledning för poliser

Riksdagen avslår motion

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 4.

22. Polisens värdegrund

Riksdagen avslår motion

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 10.

23. Synliga poliser

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 1 och

2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 7.

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (KD)

24. Utökade möjligheter för polisen att avvisa anmälningar

Riksdagen avslår motion

2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19.

Reservation 12 (SD)

25. Testverksamhet med anledning av medborgarlöften

Riksdagen avslår motion

2014/15:1623 av Magnus Oscarsson (KD).

26. Polisens användning av filmutrustning

Riksdagen avslår motion

2014/15:1750 av Patrik Lundqvist (S).

27. Avveckla polisens IED-förmåga

Riksdagen avslår motion

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 58.

28. Samordna polisens och Kustbevakningens register

Riksdagen avslår motion

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 72.

Reservation 13 (SD)

29. Fler hemliga tvångsmedel

Riksdagen avslår motion

2014/15:340 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M) yrkandena 3 och 4.

30. Avgifter till teleoperatörer

Riksdagen avslår motion

2014/15:260 av Anders Hansson (M).

31. Inre utlänningskontroller

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 8 och

2014/15:1732 av Sara Karlsson (S).

32. Barnsexhandel m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1726 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 1 och

2014/15:1835 av Thomas Finnborg (M).

33. Satsning på människohandel inom nya Polismyndigheten

Riksdagen avslår motion

2014/15:1389 av Mikael Oscarsson (KD).

34. Fristående nationell rapportör

Riksdagen avslår motion

2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 11.

Reservation 14 (C)

35. Internationellt polissamarbete

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1711 av Tuve Skånberg (KD) yrkande 7 och

2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 12.

Reservation 15 (C)

36. Fristående myndighet för hantering av brottsmisstankar mot poliser och åklagare

Riksdagen avslår motion

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 3.

Reservation 16 (V)

- 37. Avhopparverksamhet för kriminella**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2546 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M).
- 38. Avhopparverksamhet från radikala extremistgrupper**
Riksdagen avslår motion
2014/15:1485 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M).
- 39. Indragning av resedokument**
Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1529 av Mikael Cederbratt och Annicka Engblom (M) yrkande 2 och
2014/15:2996 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2.
Reservation 17 (M, C, FP, KD)
- 40. Avveckling av Frontex m.m.**
Riksdagen avslår motion
2014/15:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2 och 3.
Reservation 18 (V)
- 41. Upprätthåll asylrätten**
Riksdagen avslår motion
2014/15:176 av Johanna Jönsson (C).
- 42. Åtgärder mot missbruk av pass**
Riksdagen avslår motionerna
2014/15:57 av Jimmy Ståhl (SD),
2014/15:653 av Johan Pehrson (FP),
2014/15:994 av Krister Örnfjäder (S),
2014/15:1347 av Lena Ek och Kristina Yngwe (C) och
2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 15.
Reservation 19 (SD)
- 43. Förnyelse av pass för utlandssvenskar**
Riksdagen avslår motion
2014/15:700 av Jan Ericson (M).
- 44. Skärpta straff för vapenbrott**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 19.
Reservation 20 (SD)
- 45. Vapenklassa laserpekare**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 26.1.
Reservation 21 (SD)

46. Vapengarderob

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:225 av Edward Riedl (M),

2014/15:1081 av Åsa Coenraads m.fl. (M),

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 6 och

2014/15:2496 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 22 (SD)

47. Handläggning av vapenlicensärenden

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om handläggning av vapenlicensärenden. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2974 av Lena Ek m.fl. (C, M, FP, KD) yrkande 15 och bifaller delvis motionerna

2014/15:32 av Nina Lundström (FP) yrkande 3,

2014/15:171 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 1, 4 och 5,

2014/15:1631 av Gunilla Nordgren (M),

2014/15:2048 av Isak From m.fl. (S) och

2014/15:2496 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 5.

48. Licensfrågor till en ny viltmyndighet

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:609 av Pia Hallström (M) yrkande 2,

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 samt

2014/15:1282 av Sten Bergheden (M) yrkande 2.

49. Ändamålskravet i vapenlagen

Riksdagen avslår motion

2014/15:1090 av Åsa Coenraads (M).

50. Förvaring, utlåning och skrotning av vapen

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:217 av Åsa Coenraads och Sten Bergheden (M),

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 7 och 13–16,

2014/15:2237 av Jan R Andersson (M) och

2014/15:2946 av Mikael Jansson (SD).

Reservation 23 (SD)

51. Auktoriserade vapenhandlare

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 8.

52. Synnerliga skäl enligt 2 kap. 6 § vapenlagen

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 20.

53. Tidsbegränsade vapenlicenser

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 9.

54. Vapenlicenser för hembygdsföreningar m.fl.

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 17.

55. Licenskravet för vissa typer av vapen

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 12 och 19 samt

2014/15:1509 av Mikael Jansson (SD).

56. Återkallelse av vapenlicenser

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 10.

57. Uppdaterade vapenlistor

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 11.

58. Vapenpass

Riksdagen avslår motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 18.

59. Ordningsvakter

Riksdagen avslår motion

2014/15:1451 av Lars Eriksson (S).

60. Ändring i ordningslagen

Riksdagen avslår motion

2014/15:1821 av Thomas Finnborg (M).

61. Tillstånd till offentliga danstillställningar

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:639 av Olof Lavesson (M),

2014/15:820 av Johanna Jönsson (C),

2014/15:1377 av Maria Ferm och Rasmus Ling (MP),

2014/15:1578 av Mathias Sundin m.fl. (FP),

2014/15:1833 av Thomas Finnborg (M),

2014/15:2018 av Christian Holm (M),

2014/15:2125 av Markus Wiechel (SD) och

2014/15:2238 av Jan R Andersson och Finn Bengtsson (M).

Reservation 24 (SD, FP)

62. Drogtester i trafiken

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1333 av Margareta B Kjellin (M) och

2014/15:1831 av Mikael Cederbratt m.fl. (M).

63. Tiggeri

Riksdagen avslår motion

2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 30.

Reservation 25 (SD)

64. Eritreas tvångsbeskattning

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:201 av Fredrik Malm (FP),

2014/15:531 av Fredrik Malm och Said Abdu (FP),

2014/15:738 av Teres Lindberg (S),

2014/15:1381 av Cecilia Magnusson (M) och

2014/15:1698 av Caroline Szyber och Désirée Pethrus (KD) yrkande 2.

65. Offentligt brottsregister

Riksdagen avslår motion

2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 28.

Reservation 26 (SD)

Stockholm den 19 mars 2015

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Arhe Hamednaca (S), Kent Ekeroth (SD), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (FP), Andreas Carlsson (KD), Lawen Redar (S), Sanne Eriksson (S), Pia Hallström (M), Stefan Nilsson (MP) och Mia Sydow Mölleby (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet drygt 120 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014. De behandlade motionerna rör bl.a. polisens befogenheter och arbetsmetoder, vapenlagstiftningen, passhanteringen och gränskontrollen.

Utskottets överväganden

Befogenheter och arbetsmetoder m.m.

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till en motion från M, C, FP och KD tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om hur man kan göra det lättare för myndigheter att utbyta information i kampen mot grov organiserad brottslighet.

Vidare tillkännager riksdagen, med bifall till en motion från M, C, FP och KD, för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om hur man kan renodla polisens uppgifter.

Riksdagen avslår 41 motionsyrkanden som handlar om polisens befogenheter och arbetsmetoder m.m. Motionerna handlar bl.a. om alternativ till handeldvapen, användning av kräkmedel, polisdatalagen och brottsprovokation.

Jämför reservationerna 1 (SD), 2 (SD), 3 (SD), 4 (SD), 5 (SD), 6 (SD), 7 (C), 8 (SD), 9 (V), 10 (C), 11 (KD), 12 (SD) och 13 (SD).

Motionerna

I motion 2014/15:1220 av Sten Bergheden (M) efterfrågas en rätt för polisen att använda elpistoler. Motionären pekar på att det förekommer flera olika typer av skarpa lägen som kräver mer än pepparsprej för att lösa situationen, men där det inte kan anses befogat att använda det vanliga tjänstevapnet. Även i motion 2014/15:1820 av Thomas Finnborg (M) framförs elpistol som ett alternativ till skjutvapen.

I kommittémotion 2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att ge polisen möjlighet och skyldighet att kraftfullt upprätthålla lag och ordning i problemområden. Polisen ska se till att gärningsmän grips och straffas.

I samma motion (yrkande 14) föreslås det att polisen ska få använda kräkmedel för att säkra bevisning. Motionärerna anför bl.a. att den integritetskränkning som användning av kräkmedel innebär uppvägs mångdubbelt av den nytta som medlet kan göra i kampen mot narkotikahandeln. I motion 2014/15:1783 av Daniel Bäckström och Helena Lindahl (båda C) efterfrågas en översyn av regelverket för att få besluta om kroppsbesiktning vid narkotikapåverkan. Enligt motionärerna bör den misstankegrad som krävs för att polisen ska få besluta om kroppsbesiktning sänkas från ”skäligen kan misstänkas” till ”kan misstänkas”. Med nuvarande regler måste en polisman bedöma att det finns en ”skäligen misstanke” om

narkotikabrott för att t.ex. få använda sig av en s.k. pupillometer för att bedöma narkotikapåverkan.

I kommittémotion 2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att polisen inte får censurera information om gärningsmannens utseende eller ursprung när man går ut till allmänheten med en gärningsmannabeskrivning, utom om sådan information är till skada för utredningen. Motionären anför att det förekommer att polisen utelämnar viktig information om gärningsmännen av rädsla för att bryta mot politiskt korrekta normer och anklagas för rasism.

I motion 2014/15:2507 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD) yrkande 1 föreslås att polisdatalagens undantag för behandling av känsliga personuppgifter lättas upp, så att det blir tillåtet med registrering av känsliga personuppgifter om det kan antas att uppgifterna kan komma till användning i en framtida polisutredning. I yrkande 2 föreslår motionärerna att förbudet att använda känsliga personuppgifter som sökbegrepp tas bort. I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 12 pekas på vikten av att förbättra polisens register- och personuppgiftshantering. Motionären anför att polisen under många år och från flera håll fått kritik för brister i hanteringen av känsliga personuppgifter. Såväl Datainspektionen som Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har riktat kritik mot polisen mot denna bakgrund.

I kommittémotion 2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås att rättsväsendets myndigheter ska få utökade möjligheter att använda metoden brottsprovokation. Enligt motionärerna ska provokation tillåtas i samband med bl.a. organiserad brottslighet och olika typer av sexualbrott såsom människohandel, barnpornografibrott och grooming. Enligt motionärerna ska det däremot inte vara tillåtet med brottsprovokation när det gäller handlingar med lägre straffvärde såsom snatteri, vanlig stöld, misshandel eller liknande. Undantag bör dock göras om det rör sig om mängdbrottslighet som begås i en organiserad form eller där det är särskilt påkallat med hänsyn till samhällsintresset, t.ex. vid tobaks- och alkoholförsäljning till minderåriga. I motion 2014/15:262 av Anders Hansson (M) föreslås att brottsprovokation ska tillåtas i syfte att lagföra vuxna som har sexuella kontakter med barn.

I motion 2014/15:1014 av Richard Jomshof m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande om att all myndighetsutövning ska vara neutral och att uniformer därmed ska vara helt fria från såväl religiösa som politiska markörer. Ett liknande förslag förs också fram i motion 2014/15:1108 av Kent Ekeroth och Björn Söder (båda SD). I den motionen föreslår motionärerna att polisen inte ska tillåtas bära klart synliga religiösa attribut, t.ex. en slöja eller en turban.

I motion 2014/15:699 av Jan Ericson (M) föreslås att det inrättas ett samordningsregister över stulna fordon mellan polisen, försäkringsbolagen, Transportstyrelsen och parkeringsbolag.

I motionerna 2014/15:1856 och 2014/15:2150 av Thomas Finnborg och Mikael Cederbratt (båda M) anför det att polisens rätt att genomöka ett

fordon för att söka efter vapen eller andra farliga föremål enligt 20 a § polislagen (1984:387) även bör omfatta båtar.

I motion 2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (båda M) yrkande 2 begärs en översyn av möjligheten för polisen att motverka mängdbrott och att arbeta med förebyggande brottsbekämpning. Vidare efterfrågas en översyn av straffskalorna för mängdbrott.

I motion 2014/15:2455 av Johan Hedin (C) yrkande 2 begärs att riksdagen ska tillkännage för regeringen att polisen ska vara skyldig att samarbeta med andra myndigheter när det gäller miljöbrott. Enligt motionären bör detta framgå av regleringsbrevet för Polismyndigheten. I yrkande 7 anförs att miljö- och artskyddsbrott ofta är av internationell karaktär, varför internationellt samarbete är av största vikt för att komma åt dessa. Enligt motionären bör regeringen verka för att inrätta kontaktpunkter för miljöbrott och internationella artskyddsbrott (s.k. Citesbrott) inom Europol och Interpol.

I motion 2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4 anförs att det europeiska polissamarbetet och informationsutbytet om djurrättsrelaterad brottslighet måste stärkas.

I motion 2014/15:2616 av Lotta Olsson (M) yrkande 1 anförs att man bör överväga möjligheterna till en onlineknapp eller alarmknapp på nätet för att motverka grooming. Motionären pekar på att man i Storbritannien har ett system med en alarmknapp online. Med ett klick på denna ikon kan barnen komma i direkt kontakt med specialutbildad polis om de känner sig hotade när de chattar med någon på nätet. Vidare bör gemensamma åtgärder vidtas inom EU för att motverka grooming (yrkande 2).

I motion 2014/15:2184 av Isak From m.fl. (S) påtalas betydelsen av att polisen och tullen samverkar för att göra insatser för att motverka illegala vapen.

I motion 2014/15:1486 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) föreslås att polisen ska ges i uppdrag att arbeta systematiskt med postombuden för att upptäcka mer av den narkotika som smugglas till Sverige inom ramen för näthandeln.

I motion 2014/15:2972 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 10 efterfrågas bättre möjligheter att utbyta information i kampen mot grov organiserad brottslighet. Motionärerna hänvisar till det förslag till en ny lag om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot grov organiserad brottslighet som lades fram i departementspromemoria 2014:30.

I motion 2014/15:2535 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) yrkande 3 anförs att det bör finnas ett nationellt ansvar för DIKO-brott (deltagande i kriminell organisation). Enligt motionärerna bekämpas organiserad brottslighet, såväl internationell som landsomfattande inom Sverige, bäst av en enhet inom polisen som har ett övergripande nationellt ansvar för bekämpande av organiserad brottslighet. Det får vara den nya polismyndighetens uppgift att avgöra detta, men exempelvis kan huvudansvaret ligga under den nya nationella operativa avdelningen (NOA). I yrkande 4 anförs att en tillsynsmyndighet ska följa upp användningen av

hemliga tvångsmedel i relation till DIKO-brottslighet för att säkerställa att de utökade befogenheterna inte missbrukas. Tillsynsmyndigheten kan antingen vara en redan existerande, eller om behov finns, en nyinrättad.

I motion 2014/15:1551 av Josef Fransson (SD) yrkande 2 anförs att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen kan göras effektivare.

I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 2 framhålls vikten av att utveckla relevanta indikatorer för måluppfyllelse och kvalitet inom polisen. Motionären anför att det behövs flera åtgärder för att mäta kvalitet och inte bara sådana som handlar om s.k. pinnjakt. Det måste således även framgå hur bra bemötande medborgare fått, hur högt förtroendet för polisen är och hur tillgänglig polisen är. I yrkande 4 efterfrågas en ökad handledning för poliser. Motionären pekar på att risken är stor för psykisk ohälsa eller cynism inom polisen om det inte finns ett system för att hantera traumatiska upplevelser och den stress som förekommer inom polisyrket, varför det är viktigt att frågan om handledning prioriteras. I yrkande 10 anförs att polisens värdegrundsarbete bör vara inriktat på att främja alla människors lika värde.

I motion 2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2 anförs att polisens uppgifter bör renodlas genom att man prövar om vissa av polisens uppgifter kan läggas på andra myndigheter.

I partimotion 2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 1 efterfrågas fler synliga poliser i brottsutsatta områden. I motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 7 anförs att det ska sättas upp tydliga mål för polisens synlighet. Enligt motionären bör nödvändiga steg tas för att öka polisens synlighet i hela landet.

Enligt kommittémotion 2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19 bör polisen få utvidgade möjligheter att avvisa anmälningar. Motionärerna anför att det förekommer att polisen tvingas att överge sin bevakning av en brottsbelastad plats för att åka och ta emot en anmälan om brott av mindre betydelse. En konsekvens av detta kan bli att allvarliga brott begås på den plats som polisen tvingats lämna. Enligt motionären borde polisen därför ha en möjlighet att tillfälligt, t.ex. på kvällar och nätter, avvisa anmälningar om brott där utredningen utan skada kan vänta till ett senare tillfälle. I motionen föreslås det också att polisen ska ha rätt att avvisa anmälningar som uppenbart inte rör brott och som kommer att avskrivas, t.ex. anmälningar om borttappade föremål av mindre värde.

I motion 2014/15:1623 av Magnus Oscarsson (KD) efterfrågas testverksamhet för polisen i nya Region Öst. Enligt motionären är det viktigt att följa upp att de s.k. medborgarlöften som ska tas fram i den nya polisorganisationen leder till en starkare och tydligare samverkan mellan polisen, myndigheterna och civilsamhället. En sådan testverksamhet kan lämpligen genomföras i Region Öst, dvs. i Södermanlands, Östergötlands och Jönköpings län.

I motion 2014/15:1750 av Patrik Lundqvist (S) begärs att det ska övervägas om poliser i aktiv tjänst kan förses med personburna kameror.

I kommittémotion 2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 58 föreslås att polisens IED-förmåga (improvised explosive devices, improviserade sprängladdningar) ska avvecklas och att ansvaret ska läggas på Försvarsmakten.

I kommittémotion 2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 72 föreslås att Kustbevakningen ska ges tillgång till polisens register. Enligt motionärerna är det en fördel för brottsbekämpningen om polisen och Kustbevakningen samordnar sina register.

I motion 2014/15:340 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) yrkande 3 efterfrågas en möjlighet för rättsvårdande myndigheter att ”hacka” datorer. Motionärerna pekar på att det är angeläget att polisen har möjlighet att använda även avancerade tekniska hjälpmedel för att bekämpa grov brottslighet. Samtidigt måste det dock göras en avvägning mellan intresset av åtgärderna och intresset av att skydda människors integritet. I yrkande 4 i motionen efterfrågas en möjlighet för rättsvårdande myndigheter att använda hemlig elektronisk övervakning av fordon.

I motion 2014/15:260 av Anders Hansson (M) anför motionären att man bör utreda möjligheten att minska eller helt ta bort brottsbekämpande myndigheters ansvar för att betala avgifter till teleoperatörer för avlyssningskopplingar i samband med brottsbekämpning. Det anförts att vi alla har ett gemensamt ansvar att stötta brottsbekämpande myndigheter och underlätta deras arbete med att upprätthålla lag och ordning.

Bakgrund

Alternativ till handeldvapen

Motionsyrkanden om att låta utreda frågan om elpistoler som alternativ till handeldvapen för polisen behandlades senast av utskottet våren 2014 i betänkandet 2013/14:JuU14 Polisfrågor (s. 15–17 och 24) till vilket utskottet hänvisar för en utförlig bakgrundsbeskrivning. Utskottet konstaterade inledningsvis i sitt ställningstagande att polisens användning av skjutvapen är strikt reglerad genom detaljerade föreskrifter och allmänna råd av Rikspolisstyrelsen. Utskottet noterade vidare att polisen redan i dag har tillgång till icke-dödande vapen i form av tårgas, pepparsprej och expanderbar batong. Dessutom konstaterade utskottet att Rikspolisstyrelsen utrett frågan om polisens särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning. Utredningen kom fram till att ett införande av elpistoler inte nämnvärt skulle minska risken för att polisen tvingas använda skjutvapen vid en nödvärnssituation. Rikspolisstyrelsen har därför gjort bedömningen att det inte är aktuellt att utrusta polisen med elpistoler. Utskottet fann inte skäl att ifrågasätta Rikspolisstyrelsens bedömning när det gäller polisens hjälpmedel

vid våldsanvändning, och avstyrkte mot denna bakgrund de aktuella motionerna. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Regeringskansliet har informerat om att Rikspolisstyrelsen har tillsatt en utredning som ska se över varför antalet skjutningar med dödlig utgång har ökat på senare år. I detta sammanhang ska det även göras en forskningsöversikt när det gäller mindre dödliga vapen och vilka erfarenheter andra länder har av dessa vapen.

Lag och ordning i problemområden

Utskottet behandlade i samband med fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 14 och 25) motionsyrkanden med samma lydelse som motion 2014/15:3004 yrkande 13. I de aktuella motionerna begärdes således tillkännagivanden om att ge polisen möjlighet och skyldighet att kraftfullt upprätthålla lag och ordning i problemområden. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena och anförde i sitt ställningstagande att polismyndigheterna själva (och ytterst Rikspolisstyrelsen) måste avgöra när, var och hur deras resurser ska användas för att på bästa sätt uppfylla de mål för verksamheten som riksdagen och regeringen har fastställt. Riksdagen borde alltså inte göra något tillkännagivande om vilka åtgärder som polismyndigheterna ska vidta för att upprätthålla lag och ordning i vissa områden.

Kräkmedel

Av 28 kap. 12 § rättegångsbalken framgår att den som skäligen kan misstänkas för ett brott på vilket fängelse kan följa får kroppsbesiktigas för ändamål som anges i 11 § eller enligt bestämmelserna i 12 a §.

Utskottet behandlade i samband med fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 14, 19–20 och 25) motionsyrkanden med samma lydelse som motion 2014/15:3004 yrkande 14 om att tillåta användning av kräkmedel för att säkra bevis vid narkotikabrott. När det gäller frågan om tvångsmedicinering (användning av kräkmedel) anförde utskottet att det är ett mycket allvarligt ingrepp i den kroppsliga integriteten och att en tvångsmedicinering i vissa fall kan innebära en kränkning av Europakonventionens förbud mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Utskottet var därför inte heller berett att ställa sig bakom förslaget om att polisen ska få använda kräkmedel för att säkra bevis vid narkotikabrott. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Gärningsmannabeskrivningar

Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om fingeravtryck och annan signalementsupptagning, RPSFS 2005:12 (FAP 473:1). Föreskrifterna är tillämpliga för dokumentation av person- och signalementsuppgifter som har tagits upp med stöd av förordningen

(1992:824) om fingeravtryck m.m. Föreskrifterna innehåller ett flertal signalementsbeteckningar för att beskriva och redovisa t.ex. en persons kroppsbyggnad, ansiktsform, hårfärg, näsa och kroppstatuering. Som exempel kan nämnas att orden smärt, klen, mediär, kraftig och atletisk ska användas för att beskriva en persons kroppsbyggnad. Hudfärg ska beskrivas som ljushyad, rödlätt/rödbrusig, lätt mörkhyad, mörkhyad eller mycket mörkhyad.

Justitieombudsmannen (JO) uttalade i mars 2012 kritik mot en polismyndighet som i ett ”varningsutskick” till enskilda som var engagerade i ett brottsförebyggande projekt pekade ut personer av vissa nationaliteter som misstänkta för brott (dnr 3210-2011). JO uttalade bl.a. att under förutsättning att de grundas på ett hållfast sakligt underlag finns det inget att invända mot att upplysningar om risker för brott m.m. sprids inom ramen för ett brottsförebyggande projekt. JO underströk dock att uttalanden på en myndighets vägnar måste göras med respekt för alla människors lika värde (jämför 1 kap. 2 § regeringsformen). Vidare fann JO skäl att påminna om att anställda inom polisen ska uppträda på ett sätt som inger förtroende och aktning (4 kap. 1 § polisförordningen [1998:1558]).

Utskottet behandlade ett motionsyrkande med samma innebörd som motion 2014/15:3004 (SD) yrkande 17 vid fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 14, 20–21 och 25). Utskottet anförde i sitt ställningstagande att frågan om hur gärningsmannabeskrivningar ska formuleras enligt utskottet innefattar sådana överväganden som bör göras av polismyndigheterna själva, givetvis inom ramen för de lagar och andra regler som styr verksamheten. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Polisdatalagen

Utskottet behandlade i samband med fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 14, 21 och 25–26) två motionsyrkanden likalydande med 2014/15:2507 yrkandena 1 och 2 (SD). Utskottet, som avstyrkte yrkandena, anförde i sitt ställningstagande att polisdatalagen (2010:361) är en av de mest centrala lagarna i polisens verksamhet och att den nuvarande lagen trädde i kraft den 1 mars 2012, och alltså var förhållandevis ny. Med polisdatalagen har polisen, anförde utskottet, fått en möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i sin brottsbekämpande verksamhet samtidigt som människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks vid en sådan behandling. Frågorna om behandlingen av känsliga personuppgifter och användningen av sådana uppgifter som sökbegrepp övervägdes noga vid lagens tillkomst (se prop. 2009/10:85 s. 122 f. och 155 f. och bet. 2009/10:JuU19). Utskottet, som fortfarande uppgav sig stå bakom dessa överväganden, avvisade förslagen i motionen. Utskottet anförde vidare att det kunde tilläggas att den enmyndighetsreform som polisväsendet skulle genomföra vid årsskiftet 2014/15 skulle komma att kräva åtskilliga lagändringar, bl.a. i polisdatalagen. Regeringen hade också för avsikt att under våren 2014 lämna en proposition om förlängd övergångstid för

tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen. Även av den anledningen var det enligt utskottet inte en lämplig tidpunkt för tillkännagivanden om ändringar i polisdatalagen. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Riksdagen antog i juni 2014 förslagen i proposition 2013/14:192 Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen (bet. 2013/14:JuU33, rskr. 2013/14:392).

I Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för 2014 anförde regeringen att det är av stor vikt att den nya polisdatalagen och dess intentioner får genomslag inom polisen. Vidare anfördes att det vid tillsyn uppdragats brister i personuppgiftsbehandlingen i polisens kriminalunderrättelseverksamhet. Rikspolisstyrelsen gavs därför i uppdrag att i samband med årsredovisningen för 2014 redovisa dels vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att det inom denna verksamhet finns nödvändiga riktlinjer och rutiner för behandling av personuppgifter, dels vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att regelverket inom denna verksamhet efterlevs. Justitiedepartementet har informerat om att den nyutträdde rikspolischefen har gett chefen för rättsavdelningen inom Polismyndigheten i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur det kan säkerställas att polisdatalagen tillämpas på ett korrekt sätt.

Provokation och infiltration

Det förekommer att polisen använder sig av s.k. okonventionella spaningsmetoder i arbetet med att upptäcka och beivra brott. En sådan metod är provokation, dvs. att locka eller utmana någon att begå en handling eller göra ett uttalande som kan vara besvärande eller på annat sätt negativt för personen i fråga. Det finns i Sverige inte någon uttrycklig författningsreglering av i vilken mån de brottsbekämpande myndigheterna får använda sig av provokation.

Polismetodutredningen har i sitt slutbetänkande Särskilda spaningsmetoder (SOU 2010:103) föreslagit en reglering av sådana åtgärder som kan leda till att någon förmås att begå en brottslig gärning (särskilda provokativa åtgärder). Särskilda provokativa åtgärder ska enligt förslaget få vidtas i en förundersökning under förutsättning att det finns en stark misstanke om allvarlig brottslighet, att åtgärderna är av synnerlig vikt för utredningen och att skälen för åtgärderna uppväger det intrång eller men i övrigt som de innebär för allmänna eller enskilda intressen. Det avgörande för tillåtligheten ska inte vara om åtgärden leder till (eller riskerar att leda till) att någon förmås att begå brott. Enligt förslaget ska frågor om provokativa åtgärder i en förundersökning prövas av åklagaren. Ett brott som någon har förmåtts att begå genom en särskild provokativ åtgärd ska enligt utredningen inte få lagföras, och man föreslår därför en generell straffrihetsregel för dessa fall. Den föreslagna regleringen skiljer alltså mellan tillåtligheten av provokativa åtgärder som polisiär arbetsmetod och provokationens straffrättsliga konsekvenser.

Utskottet hanterade i samband med fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 14, 21–22 och 26) ett antal motionsyrkanden om utökade möjligheter att använda brottsprovokation liknande de nu aktuella i motionerna 2014/15:3004 yrkande 8 (SD) och 2014/15:262 (M). Utskottet avstyrkte motionerna med hänvisning till att Polismetodutredningens förslag om en reglering av polisens brottsprovokation bereddes inom Regeringskansliet och att denna beredning inte borde föregripas med ett tillkännagivande. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Justitiedepartementet har informerat om att betänkandet alltjämt bereds inom Regeringskansliet.

Polisens uniformer

Den 1 juni 2013 trädde nya föreskrifter och allmänna råd om polisens uniformer i kraft, RPSFS 2013:8 (FAP 798-1). Enligt de nya föreskrifterna (12 §) får en polis till uniformen bära en religiös huvudbonad i form av en huvudduk, kippa eller turban. Huvudbonaden ska vara blå eller svart. Huvudbonaden får inte förses med tjänstetecken eller bäras tillsammans med någon annan huvudbonad än en hjälm. Den får bäras tillsammans med en hjälm endast om säkerheten inte eftersätts. Det är Rikspolisstyrelsen (Polismyndigheten) som – efter samråd med anställningsmyndigheten och den enskilde – beslutar om den närmare utformningen av huvudbonaden.

Utskottet behandlade senast 2014 ett antal motionsyrkanden om hur polisens uniformer ska se ut likalydande med de nu aktuella (bet. 2013/14:JuU14 s. 14, 22 och 26). De då aktuella motionsyrkandena avstyrktes med hänvisning till att detta måste vara en sak för Rikspolisstyrelsen att besluta om. Utskottet påtalade även att styrelsen också nyligen utfärdat nya föreskrifter om detta. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Samordningsregister över stulna fordon

Utskottet behandlade ett motionsyrkande om registrering av stulna fordon likalydande med det nu aktuella i samband med fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 14, 22–23 och 26). Utskottet anförde då att Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna har ett datoriserat register över bl.a. efterlysta fordon och registreringsskyltar. Att ett visst fordon är efterlyst (t.ex. stulet) framgår även av Transportstyrelsens vägtrafikregister. Utskottet anförde även att försäkringsbolagen under vissa förutsättningar kan få tillstånd att söka i vägtrafikregistret (direktåtkomst). Mot denna bakgrund ansåg inte utskottet att det fanns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande till förmån för förslaget i motionen. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Genomsökning av båtar

Enligt 20 a § polislagen (1984:387) får en polis genomsöka ett fordon i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken. Bestämmelsen infördes den 1 juli 2006 och är utformad med bestämmelsen om kroppsvisitation i 19 § andra stycket 1 polislagen som förebild. Bakgrunden var bl.a. att vapen många gånger förvaras i bilar i stället för att innehavaren bär vapnet på sig för att på så sätt minska risken för ett polisingripande (prop. 2005/06:113 s. 22 och bet. 2005/06:JuU29 s. 8). För bestämmelsens tillämpning är det inte relevant vem som äger det aktuella fordonet. Det måste dock i det enskilda fallet finnas någon konkret omständighet som ger objektivt stöd för antagandet att vapen eller något annat farligt föremål kan komma att påträffas vid en genomsökning av fordonet.

Utskottet behandlade i samband med beredningen av motionsyrkanden om polisfrågor från riksmötet 2011/12 (bet. 2011/12:JuU15 s. 12–13) ett motionsyrkande likalydande med de nu aktuella i motionerna 2014/15:1856 och 2014/14:2150 (båda M). Utskottet, som avstyrkte motionsyrkandet, anförde att det hade förståelse för önskemålet om att polisen borde ha rätt att genomsöka båtar på samma sätt som fordon för att söka efter vapen och andra farliga föremål. Utskottet påpekade dock att detta, som framgick av motionen, skulle förutsätta att tillämpningsområdet för 20 a § polislagen utvidgades, något som utskottet då inte var berett att föreslå. Ett likalydande motionsyrkande som de nu aktuella har därefter även behandlats förenklat i betänkande 2013/14:JuU14.

Polisens hantering av mängdbrott

Av budgetpropositionen för 2015 (utg.omr. 4) framgår (s. 49) att det inom Åklagarmyndigheten sedan 2012 pågår två försöksverksamheter för att uppnå en mer enhetlig och effektiv mängdbrottshantering. Hanteringen av trafikbrott har koncentrerats till två orter, Karlskrona och Östersund, och inom Stockholms län hanteras en majoritet av mängdbrottsärendena vid en av länets fem kammare. Verksamheterna ska utvärderas under 2014. Vid behandlingen av ovanstående budgetproposition hanterade utskottet ett motionsyrkande om prioritering av arbetet mot bostadsinbrott (som är ett mängdbrott). Utskottet anförde då följande.

Utskottet anser att arbetet mot bostadsinbrott, inte minst mot bakgrund av den stora integritetskränkning som dessa brott innebär, måste prioriteras. Utskottet föreslår därför, med bifall till den ovan nämnda motionen, att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras.

Riksdagen följde utskottet (bet. 2014/15:JuU1, rskr. 2014/15:77).

En särskild mängdbrottsenhet vid Västerorts åklagarkammare inom Stockholms län har som anförts ovan hanterat en stor del av alla de

mängdbrottsärenden som tidigare handlagts vid alla de fem allmänna åklagarkamrarna i Stockholm. Av utvärderingsrapporten om mängdbrottsenhetens arbete framgår att arbetet föreslås fortsätta i projektform åtminstone fram till efter sommaren 2015 för att sedan åter utvärderas under hösten 2015.

Av regleringsbrevet för Brottsförebyggande rådet för 2015 framgår att rådet fått i uppdrag att kartlägga utvecklingen av förekomsten av it-relaterade inslag i de anmälda brotten. Kartläggningen ska avse utvecklingen sedan 2006 och innehålla såväl brott mot person som andra relevanta brottstyper. Brå ska även analysera kompetens och kapacitet vad gäller it-relaterad brottslighet och forensiska it-undersökningar i den brottsutredande verksamheten. I detta ingår att belysa brister och utvecklingsmöjligheter. Inom ramen för uppdraget ska Brå också överväga om det är möjligt att skapa ett system som ger rättsväsendets myndigheter ett statistiskt underlag för att framöver följa utvecklingen av it-relaterade inslag i de anmälda brotten, och i så fall föreslå hur systemet bör utformas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2016.

Riksrevisionen har inlett en granskning av rättsväsendets hantering av it-brott och it-relaterad brottslighet, med utgångspunkt i en genomförd förstudie. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport, med planerad publicering i november 2015. Syftet med granskningen är att undersöka om Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbete med att handlägga och utreda it-brott och it-relaterad brottslighet bedrivs effektivt och ändamålsenligt. Granskningen ska analysera vilka hinder och utmaningar rättsväsendet står inför, vilka förutsättningar myndigheter och domstolar har att utreda och handlägga it-brott och it-relaterad brottslighet, samt vidtagna åtgärder.

Justitiedepartementet har informerat om att polisens satsning mot livsstilskriminella består och att arbetet ska bedrivas med nationell inriktning och samordnas av polisens nationella operativa ledningsgrupp.

I april 2014 inrättades ett nationellt bedrägericentrum inom polisen. Centret ska samordna och utveckla bedrägeribekämpningen.

Samverkan i arbetet mot djurrättsrelaterad brott, artskyddsbrott och miljöbrott m.m.

Av 1 kap. 17 § miljötillsynsförordningen (2011:13) framgår att tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen enligt miljöbalken om det är ändamålsenligt och möjligt. Vidare framgår av bestämmelsen att länsstyrelsen, för att förebygga brott mot miljöbalken och för att effektivt hantera sådana brott, ska verka för ett samarbete mellan Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och de myndigheter som svarar för tillsyn enligt miljöbalken.

Justitiedepartementet har informerat om att det inom Europol och Interpol finns kontaktpunkter för arbetet mot miljöbrott och artskyddsbrott. Flera

forum inom EU klassificerar vilka arter som ska anses vara ovanliga. Arbetet mot artskyddsbrott bedrivs bl.a. genom operationer på flygplatser. Den stora handeln med skyddade djurarter försiggår dock mellan Afrika och Asien, varför denna gränshandel inte är någon stor fråga i Sverige.

Europeiska rådet antog i juli 2013 slutsatser som avsåg nio prioriterade områden i kampen mot grov organiserad brottslighet. Miljöbrott var inte ett av de nio områdena, men ansågs vara ett hot som bedöms bli allt större. Vidare har Europol tagit fram en särskild hotbildsanalys som avser miljöbrott.

Justitiedepartementet har vidare informerat om att det förekommer underrättelseverksamhet inriktad på djurrätsrelaterad brottslighet.

Larmknapp på nätet för att motverka grooming

I 2013 års budgetbetänkande behandlade utskottet (bet. 2012/13:JuU1) ett yrkande om att överväga möjligheten till en onlineknapp eller larmknapp på nätet för att motverka grooming. Utskottet avstyrkte motionsyrkandet med hänvisning till att riksdagen inte borde föregripa den kommande omorganisationen av polisen. Utskottet har därefter på nytt i budgetbetänkandet för 2014 (bet. 2013/14:JuU1) prövat ett motionsyrkande om att utreda införandet av en larmknapp på nätet. Utskottet, som avstyrkte motionsyrkandet, vidhöll att riksdagen inte borde föregripa den kommande förändringen av polisorganisationen. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2013/14:97).

Dåvarande justitieministern Beatrice Ask anförde i ett frågesvar den 22 maj 2013 (fr. 2012/13:516) bl.a. följande.

Richard Jomshof har frågat mig om jag är villig att skyndsamt utreda möjligheten att införa en digital larmknapp på nätet, samt utreda om Sverige kan inrätta en motsvarighet till Child Exploitation and Online Protection Centre (CEOP) med målet att förebygga och beivra sexualbrott mot minderåriga.

Bekämpningen av sexualbrott mot barn i Sverige samordnas av Rikskriminalpolisen. De har under flera års tid arbetat med att utveckla detta arbete och stödja polismyndigheterna. Särskild uppmärksamhet har också ägnats åt kontakter med barn i sexuella syften, s.k. grooming. Det finns därför en upparbetad kunskap om det inom svensk polis.

År 2009 infördes i svensk rätt brottet kontakt med barn i sexuellt syfte. Brottet tar sikte på kontakter med barn, exempelvis genom internet, som syftar till att möjliggöra sexuella övergrepp vid ett möte med barnet. Brottsförebyggande rådet har fått i uppdrag att följa upp och utvärdera tillämpningen av straffbestämmelsen. Uppdraget ska redovisas senast den 19 juni 2013. I samband med att brottet infördes övervägdes möjligheten att inrätta en särskild enhet inom Polisen med uppgift att bl.a. samla och sprida erfarenheter och kunskaper från t.ex. rättsväsendet, barnpsykiatri, kriminalvården, barnrättsorganisationer och tjänsteleverantörer på internet. Eftersom Rikskriminalpolisen redan då hade en specialiserad verksamhet på området såg regeringen ingen anledning att vidta åtgärder för att inrätta en särskild enhet inom Polisen. Jag gör inte någon annan bedömning nu.

Brottsförebyggande rådet har i rapporten Bestämmelsen om kontakt med barn i sexuellt syfte – En uppföljning av tillämpningen av lagen från

polisánmälningar till domar (Rapport 2013:14) redovisat tillämpningen av straffbestämmelsen.

Brå anför i rapporten att ett centralt resultat av studien är att bestämmelsen om kontakt med barn i sexuellt syfte i dagsläget inte fungerar som ett sätt att lagföra personer som tar kontakt med barn för sexuella ändamål. I rapportens sammanfattning anføres vidare bl.a. följande.

Även om studien visar att polis och åklagare stöter på ett flertal olika problem under sitt arbete med att utreda och lagföra kontakter av den här typen, kan det konstateras att det inte är dessa utredningsrelaterade svårigheter som är huvudanledningen till att så få brott mot kontaktbestämmelsen har blivit lagförda. Brås granskning av förundersökningarna tyder i stället på att den främsta orsaken är att det är väldigt få fall som anmäls vid "rätt tidpunkt" i kontaktprocessen för att bestämmelsen ska vara tillämpbar. De allra flesta kontakter i förundersökningmaterialet (drygt 95 procent) har blivit anmälda antingen innan rekvisiten för kontaktbrottet är uppfyllda (dvs. innan gärningspersonen träffat en överenskommelse med barnet om ett fysiskt möte vidtagit någon åtgärd av den typ som lagen kräver), eller efter att gärningspersonen och barnet faktiskt har träffats fysiskt.

Polisens arbete mot införsel av illegala vapen

Rikspolisstyrelsen och Tullverket redovisade i november 2014 ett regeringsuppdrag som avsåg att minska införseln av illegala skjutvapen. Uppdraget gavs av regeringen i juni 2011. I december 2012 gavs ett andra uppdrag till myndigheterna, vilket hade samma utgångspunkter som det föregående. Enligt uppdraget skulle myndigheterna fortsätta att fördjupa underrättelsesamarbetet, vidareutveckla samarbetet med behöriga myndigheter i andra länder och genomföra gemensamma operativa insatser. Polisen och Tullverket har i arbetet fokuserat på vissa typer av skjutvapen: revolverar, pistoler, gevär, automatkarbiner och lätta kulspjut, vilka är tillståndspliktiga enligt vapenlagen (1996:67). Under uppdraget har gemensamma kontrollinsatser genomförts vid gränspassager, och myndigheterna har samarbetat i ett antal förundersökningar. Dessutom har en rad inspektioner och revisioner genomförts hos vapenhandlare.

Enligt uppgift från Justitiedepartementet kommer detta gemensamma arbete att fortsätta även i framtiden.

Nationellt forensiskt centrum (NFC) har blivit en nationell avdelning inom Polismyndigheten 2015. Den verksamhet som tidigare utförts vid Statens kriminaltekniska laboratorium övergår till den nya avdelningen. NFC kommer att ta fram rutiner och metoder för att sammanställa nationell statistik över beslagtagna skjutvapen.

Systematiskt arbete med postombuden för att upptäcka mer av den narkotika som smugglas till Sverige

Av polisens årsredovisning för 2013 framgår att den nationella inriktningen för underrättelsearbetet anger den prioriterade inriktningen för

underrättelseverksamheten i fråga om organiserad brottslighet. Den ligger också till grund för strategiska kartläggningar som i förlängningen kan leda till operativa insatser. Statistik över kriminalunderrättelsetjänstens arbete i samordningsregioner visar att aktiviteten varit störst inom områdena samhällshotande grupperingar, narkotika samt mängd- och seriebrott.

Av Tullverkets regleringsbrev för 2015 framgår att narkotika ska ges högsta prioritet i den brottsbekämpande verksamheten och att Tullverket ska bidra till att minska tillgången till narkotika i Sverige (Mål 5). Tullverket ska åiterrapportera genom att beskriva vilka åtgärder som har vidtagits för att prioritera och effektivisera arbetet mot narkotika. Vidare ska det göras en bedömning av hur Tullverket har bidragit till att minska tillgången till narkotika i Sverige. Av beskrivningen ska det dessutom när det gäller beslag av narkotika framgå typ, mängd och antal beslag samt beslagsvärdet mätt som samhällsnyttovärde.

Av Tullverkets årsredovisning för 2013 framgår att kontrollerna i post- och kurirflödet (godskontroller) hade ökat något i förhållande till 2012. Prioriteringen för 2013 var att bibehålla resursinsatsen för att kunna fortsätta att göra effektiva kontroller, med en särskild inriktning mot missbrukssubstanser och internetbeställd narkotika och dopningspreparat.

Justitiedepartementet har informerat om att tullen regelbundet besöker posten på Arlanda.

Utbyte av information i kampen mot grov organiserad brottslighet

Inom Justitiedepartementet har promemorian Informationsutbyte vid samverkan mot grov organiserad brottslighet (Ds 2014:30) upprättats. Promemorian innehåller förslag till en ny lag om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot grov organiserad brottslighet och en förordning i samma ämne. Vidare föreslås ett nytt sekundärt ändamål i vissa myndigheters registerförfattningar. Förslagen i promemorian syftar till att underlätta informationsutbytet vid myndighetssamverkan för att förebygga, förhindra eller upptäcka grov organiserad brottslighet. Den nya lagen innebär en sekretesslättning vid myndighetsöverskridande samverkan som är formaliserad eller närmare avgränsad och som syftar till att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som är av allvarlig eller omfattande karaktär och som bedrivs i organiserad form eller systematiskt av en grupp individer. Vid annan samverkan mellan myndigheter får information utbytas med stöd av befintliga regler. Promemorian bereds inom Regeringskansliet, och en proposition är aviserad till september 2015.

DIKO-brott

I betänkande 2012/13:JuU10 (s. 26 f.) behandlade utskottet motionsyrkanden om att införa en ny lag om deltagande i kriminell organisation (DIKO) och därmed sammanhängande frågor. I betänkandet anfördes att regeringen övervägde att tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur straffrätten

bidrar till att motverka organiserad brottslighet och gängrelaterad brottslighet. Utredningen skulle även vid behov lämna förslag som ytterligare skulle kunna motverka sådana brott. Vidare pekades på att Kommittén om straffansvar för organiserad brottslighet m.m. i betänkandet Organiserad brottslighet, hets mot folkgrupp, hets mot homosexuella, m.m. – straffansvarets räckvidd (SOU 2000:88) anfört bl.a. att ett grundläggande krav som måste ställas på en kriminalisering är att den avser endast straffvärda förfaranden. Av detta krav följer att det inte kan komma i fråga att straffbelägga allt deltagande i eller stöd till sammanslutningar där det förekommer brottslighet. Utskottet, som inte ansåg att en ny lag om deltagande i kriminell organisation (DIKO) och därmed sammanhängande frågor borde införas, avstyrkte motionsyrkandena.

Av budgetpropositionen för 2015 (utg.omr. 4) framgår (s. 26) att grov organiserad brottslighet utgör ett hot mot det demokratiska samhället och är en av samhällets stora utmaningar. Bekämpningen av denna typ av brottslighet är därför högt prioriterad av regeringen. Vidare anføres att en framgångsrik bekämpning av grov organiserad brottslighet förutsätter att de brottsbekämpande myndigheterna har tillgång till effektiva tvångsmedel som hemlig rumsavlyssning, hemlig kameraövervakning samt hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk kommunikation. Vidare har Utredningen om skärpta straffrättsliga åtgärder mot organiserad brottslighet i sitt slutbetänkande Organiserad brottslighet – förfälts- och underlåtenhetsansvar, kvalifikationsgrunder m.m. (SOU 2014:63) föreslagit bl.a. att den befintliga kvalifikationsgrunden som innebär att ”gärningen annars har varit av särskilt farlig art” läggs till i vissa brottsbeskrivningar. De brott som föreslås få detta tillägg är olaga tvång, olaga hot, rån, utpressning, trolöshet mot huvudman, våld och hot mot tjänsteman, förgripelse mot tjänsteman och övergrepp i rättsak. Ett tillägg av detta slag skapar, enligt utredningen, större möjligheter att beakta den kontext inom vilken en viss gärning begåtts – t.ex. om den utgör ett led i en organiserad brottslig verksamhet – samtidigt som det understryker att en helhetsbedömning alltid måste göras av om gärningen är så farlig och skadlig att det är motiverat att döma för grovt brott. Riksdagen antog i november 2014 förslagen i proposition 2013/14:237 Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott (bet. 2014/15:JuU2, rskr. 2014/15:22). Genom förslagen i propositionen har bestämmelserna i de tidsbegränsade lagarna om hemliga tvångsmedel gjorts permanenta med vissa justeringar.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) utövar tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och därmed sammanhängande verksamhet. Tillsynen ska säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar och författningar och utövas genom inspektioner och andra undersökningar. Nämnden är också skyldig att på begäran av enskilda kontrollera om dessa har utsatts för hemliga tvångsmedel, och om detta har skett författningsenligt.

Polisens effektivitet m.m.

I förra årets budgetbetänkande behandlade utskottet motionsyrkanden om att polisen måste utveckla relevanta indikatorer för måluppfyllelse och kvalitet inom polisen (bet. 2013/14:JuU1 s. 44–54). Motionsyrkandena avstyrktes med hänvisning till dels att regeringen redan gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att effektivisera verksamheten, dels att den kommande stora omorganisationen inom polisen inte borde föregripas. I betänkandet behandlades även motioner om personalhandledning (s. 45–54). Dessa avstyrktes med hänvisning till att frågor om personalhandledning är något som Rikspolisstyrelsen bör besluta om. I betänkandet behandlades även ett motionsyrkande om polisens värdegrundsarbete (s. 83–88). Utskottet, som inte fann anledning att göra något tillkännagivande om kompetens- och bemötandefrågor, avstyrkte motionsyrkandet. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2013/14:97).

Av Polismyndighetens regleringsbrev för 2015 framgår att regeringen anser att resultatuppföljningen inom delar av polisen har lett till ett fokus på enkelt mätbara insatser i stället för på verksamhetens kvalitet i förhållande till de uppgifter och mål som beslutats av riksdagen och regeringen. Som ett led i en förbättrad verksamhetsuppföljning ska Polismyndigheten utveckla den interna styrningen för att säkerställa en verksamhet som håller hög kvalitet, är resurseffektiv och har ett tydligt medborgarfokus. Detta ska sedan ligga till grund för uppföljningen av verksamheten. Uppdraget ska redovisas senast den 15 september 2016.

Regeringen gav i april 2014 Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av Rikspolisstyrelsen, Statens kriminaltekniska laboratorium och de 21 polismyndigheterna till en sammanhållen myndighet (Ju2014/2492/PO). Utvärderingen ska göras i förhållande till de mål som regeringen haft med reformen, att skapa bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Uppdraget ska delredovisas till regeringen senast den 1 oktober 2016 respektive den 1 oktober 2017 och slutredovisas senast den 1 oktober 2018.

Den tidigare regeringen gav i april 2014 (dir. 2014:59) en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag till förändringar av polisens uppgifter i syfte att verksamheten ska renodlas så att polisen i ökad utsträckning kan koncentrera sig på huvuduppgifterna att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. Utredaren skulle undersöka om och i så fall hur polisens uppgifter när det gäller hantering av djur kan överföras till en annan huvudman, undersöka om det finns ytterligare arbetsuppgifter som på ett lämpligare sätt kan utföras av någon annan huvudman i syfte att frigöra resurser för att förstärka den centrala polisverksamheten, med utgångspunkt i de överväganden som görs lämna fullständiga författningsförslag, redovisa vilka kostnader polisen har i dag för de uppgifter som föreslås få en ny huvudman, beräkna vilka kostnader förslagen kommer att medföra hos en ny huvudman, och föreslå hur kostnaderna ska finansieras.

Uppdraget skulle i den del som avser polisens uppgifter på djurområdet redovisas i ett delbetänkande senast den 31 januari 2015. Uppdraget i övrigt

skulle redovisas senast den 31 oktober 2015. Regeringen har därefter i tilläggsdirektiv (dir. 2015:3) beslutat att utredningen bör slutredovisas den 31 januari 2015. I tilläggsdirektiven anförs sammanfattningsvis att genom de förslag om hanteringen av djurärenden som utredaren väntas redovisa, tillsammans med de förslag om transporter och omhändertagande av berusade personer som bereds inom Regeringskansliet sedan tidigare, är de områden som i nuläget är rimliga och angelägna att flytta bort från polisen omhändertagna. Utrymmet för att ytterligare renodla polisens verksamhet är begränsat, varför det i nuläget inte är befogat att särskilt utreda frågan vidare.

Utredningen lämnade den 13 februari 2015 betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3).

Polisens synlighet

I årets budgetbetänkande (bet. 2014/15:JuU1) behandlade utskottet motioner om en närvarande och lokalt förankrad polis. Utskottet anförde då följande.

För att öka känslan av trygghet är det viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och att den löser vardagsbrotten, inte minst på landsbygden. Att på olika sätt säkerställa att polisreformens intentioner vad rör lokalt polisarbete i hela landet genomförs är viktigt. En mer lättillgänglig polis med större lokal förankring skulle bl.a. öka tryggheten och minska brottsligheten i våra landsbygdskommuner. Genom den pågående reformeringen av den svenska polisen ökar enligt utskottet möjligheterna att säkerställa en god bemanning i hela landet. Det kan i detta sammanhang finnas anledning att även se över möjligheten att skapa regionala resurser som är lätta att flytta vid olika polisiära arbetsuppgifter. Man bör dessutom verka för att polisen i samarbete med räddningstjänsten och civilsamhället säkerställer trygghet och säkerhet för boende på landsbygden.

Frågan om vilka initiativ som förbereds för att säkerställa en ökad polisiär närvaro i hela landet i enlighet med polisreformens intentioner har avhandlats i en interpellationsdebatt den 27 januari 2015, ip. 2014/15:160 och 2014/15:190 (prot. 2014/15:51). I sitt svar anförde inrikesministern bl.a. följande.

Organisationsreformen av polisen den 1 januari 2015 kommer att skapa bättre förutsättningar för en effektiv, flexibel och enhetlig polisverksamhet. En av de viktigaste utgångspunkterna för arbetet med reformen är också att stärka den lokala närvaron och tillgängligheten.

När den nya organisationen nu byggs upp är målet enligt Genomförandekommittén för nya Polismyndigheten att mer än hälften av polisregionernas verksamhet ska utföras i lokalpolisområden, med ökad polisiär närvaro i hela landet som följd. Lokalpolisområden med större mandat och mer resurser är därför kärnan i den nya Polismyndigheten.

Genom att stärka den lokala närvaron och tillgängligheten utifrån en lokal problembild skapas bättre förutsättningar för ökad trygghet och en effektiv brottsbekämpning. Även delar av den grova och organiserade brottsligheten kommer att kunna angripas från ett lokalt perspektiv.

Den nya Polismyndigheten startade sin verksamhet den 1 januari 2015. Polismyndigheten och den nye rikspolischefen måste nu ges tid och

möjlighet att implementera den nya organisationen. Regeringen har i regleringsbrevet för 2015 gett Polismyndigheten i uppdrag att löpande redovisa det fortsatta genomförandet av ombildningen. Jag kommer att nogra följa detta arbete för att förvissa mig om att intentionerna med ombildningen uppfylls.

Polisens hantering av anmälningar

När det gäller anmälningar om brott har Justitieombudsmannen (JO) flera gånger uttalat att polisen har en principiell skyldighet att ta emot sådana anmälningar (se t.ex. JO 2010/11 s. 128). Huvudregeln är att polisen utan uppskov ska ta emot en brottsanmälan. En anmälan kan göras muntligen eller skriftligen hos vilken polismyndighet som helst. Någon prövning av det inträffade ska inte ske i samband med upprättandet av anmälan. Den prövningen ska i stället göras vid den efterföljande bedömningen av om det ska inledas en förundersökning eller inte.

Utskottet behandlade och avstyrkte likalydande motionsyrkanden som de nu aktuella yrkandena 18 och 19 i motion 2014/15:3004 (SD) i betänkande 2012/13:JuU2. Utskottet anförde då att det vore bra om polisen kunde renodla sitt arbete, t.ex. genom en ökad samverkan med andra samhällsinstitutioner. Utskottet var dock inte berett att föreslå något tillkännagivande om att ge polisen utvidgade möjligheter att avvisa anmälningar. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2012/13:28).

Testverksamhet med anledning av medborgarlöften

Genomförandekommittén för den nya Polismyndigheten har genomfört ett pilotprojekt där tolv kommuner och en stadsdel tillsammans med polisen tagit fram s.k. medborgarlöften. Ett medborgarlöfte är vad polisen och kommunen tillsammans lovar medborgarna att göra för att det ska bli tryggare i just deras områden. Justitiedepartementet har informerat om att utfallet av detta projekt nyligen har slutredovisats till rikspolischefen.

Polisens användning av filmtrustning

Övervakning med kamera kan ske genom användning av fjärrmanövrerade kameror. Sådan övervakning är reglerad i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning och i 27 kap. rättegångsbalken.

När det gäller polisens användning av s.k. handmanövrerade kameror föreskrivs i 28 kap. 14 § första stycket rättegångsbalken att den som är anhållen eller häktad får underkastas bl.a. fotografering. Närmare bestämmelser finns i förordningen (1992:824) om fingeravtryck m.m. Även andra personer kan under en förundersökning bli föremål för bl.a. en sådan åtgärd under förutsättning att det behövs för utredning av ett brott som kan följas av fängelse. När man tar till dessa åtgärder ska det alltid ske öppet i förhållande till den enskilde.

Polisens användning av handmanövrerade kameror i övrigt är för närvarande inte lagreglerad. Buggningsutredningen uttalade i sitt betänkande

Om buggning och andra hemliga tvångsmedel (SOU 1998:46 s. 74) att det står polisen fritt att använda handmanövrerade kameror, antingen de är dolda eller inte; det framhölls emellertid att det inte finns något positivt lagstöd för en sådan åtgärd. Beredningen för rättsväsendets utveckling har i delbetänkandet Ökad effektivitet och rättssäkerhet i brottsbekämpningen (SOU 2003:74 s. 305) föreslagit att det ska införas vissa regler i polislagen om polisens användning av handmanövrerade kameror. Denna reglering föreslås omfatta användning av såväl stillbildskameror som videokameror och tillämpas oberoende av om den teknik som används är analog eller digital.

I Polismetodutredningens slutbetänkande Särskilda spaningsmetoder (SOU 2010:103 s. 258 f.) anges följande.

Det är mycket vanligt att de brottsbekämpande myndigheterna använder sig av filmning med handmanövrerad kamera i en spaningsoperation, oavsett om det sker i förundersökning eller i underrättelseverksamhet och oberoende av brottslighetens svårhetsgrad. Metoden kan i stort sett inte planeras utan måste situationsanpassas. Oftast filmas enskilda misstänkta och personer som dessa träffar. Även filmning in i eller strax utanför bostäder eller andra privata utrymmen förekommer. Vanligast är dock att filmningen äger rum i offentliga miljöer. Även stillbildskameror används. Beslut om att använda handmanövrerad kamera fattas av den enskilde polis- eller tulltjänstemannen och någon särskild dokumentation över användningen görs inte. Privatpersoner upplåter ibland utrymmen för att spaningsinsatsen ska kunna genomföras. För det fall bilderna har betydelse för utredningen redovisas de i förundersökningsprotokollet och används som bevis i rättegång.

Säkerhetspolisens användning av handmanövrerade kameror skiljer sig inte från den som förekommer inom polisen i övrigt. Säkerhetspolisen har också framhållit att metoden är viktig för att på ett tillförlitligt och säkert sätt dokumentera de iakttagelser som exempelvis spaningspersonal gör i sitt arbete.

Polismetodutredningen har bl.a. haft i uppdrag att överväga en författningsreglering av de brottsbekämpande myndigheternas användning av sådana tekniska spaningsmetoder som utgör ett intrång i enskildas integritet eller av andra skäl bör lagregleras. Enligt utredningen (s. 265 f.) är ljudupptagning, bildupptagning och lokalisering av en person med hjälp av teknisk utrustning åtgärder som i dag används av de brottsbekämpande myndigheterna och som det kommer att finnas ett stort behov av att använda även i fortsättningen. Sedan den 1 januari 2011 har regeringsformens skydd för den personliga integriteten skärpts på så sätt att det har införts ett nytt andra stycke i 2 kap. 6 § regeringsformen. I det nya stycket anges att var och en, utöver vad som i övrigt gäller enligt paragrafen, är skyddad gentemot det allmänna mot betydande intrång i den personliga integriteten som sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Med hänsyn till detta och utvecklingen av Europadomstolens praxis finns det enligt Polismetodutredningen skäl att lagreglera användningen av ljudupptagning, bildupptagning och lokalisering av en person med hjälp av teknisk utrustning. I slutbetänkandet föreslås därför att vissa spaningsmetoder, bl.a. ljud- och bildupptagning, ska regleras i en ny

lag om särskilda inhämtningsåtgärder i de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet. Polismetodutredningens slutbetänkande bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Detsamma gäller betänkandet Ökad effektivitet och rättssäkerhet i brottsbekämpningen (SOU 2003:74).

Utskottet hanterade i samband med att allmänna motioner om polisfrågor behandlades under riksmötet 2011/12 ett motionsyrkande om att polisen borde få använda filnutrustning i tjänsten i större utsträckning för att öka rättssäkerheten för gripna och omhändertagna personer och förbättra skyddet för poliser mot felaktiga påståenden om polisens agerande (bet. 2011/12:JuU15 s. 17–19). Utskottet avstyrkte motionsyrkandet mot bakgrund av att frågan om polisens användning av kameror var föremål för beredning och att denna inte borde föregripas. Riksdagen följde utskottet (prot. 2011/12:83).

Polisens IED-förmåga

Justitiedepartementet har upplyst om att det pågår ett samarbete mellan polisen och Försvarsmakten om hur man ska kunna använda varandras kompetens på bästa sätt när det gäller förmågan att hantera situationer med hemmagjorda bomber (IED, improvised explosive devices). Det är inte aktuellt att polisen ska överlämna denna kompetens till Försvarsmakten. Bestämmelser om Försvarsmaktens stöd till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen vid terrorismbekämpning i form av insatser som kan innebära användning av våld eller tvång mot enskilda finns i lagen (2006:343) respektive förordningen (2006:344) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning.

Myndigheters tillgång till varandras register

Justitiedepartementet har upplyst om att det numera finns lagliga förutsättningar för myndigheterna att ge varandra direktåtkomst till olika register. Den förra regeringen gav Kustbevakningen i uppdrag att ta fram ett system för sjöbaserad informationssamordning. Systemet som kallas Sjöbasis möjliggör ett informationsutbyte inom befintliga myndighetsstrukturer och ansvarsområden.

I Sjöbasis samlas, bearbetas och utvecklas relevant sjöinformation i ett enda system och görs tillgänglig för de myndigheter som behöver den. På detta sätt undviks kostnadskrävande dubbelarbete när information måste hämtas från flera olika system. Den samlade och sammanställda informationen ger ett förbättrat beslutsunderlag i sjöverksamheten. Genom Sjöbasis samordnas dessutom informations- och underrättelsearbetet inom sjöövervakning effektivare. Sjöbasis samlar in sjölägesinformation från system i Försvarsmakten, Sjöfartsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Dessutom samlar man in sjöinformation från system i Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Transportstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kustbevakningen, SMHI, Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning.

Polisens användning av hemliga tvångsmedel

Beredningen för rättsväsendets utveckling föreslår i sitt slutbetänkande (SOU 2005:38) att ett nytt tvångsmedel, hemlig dataavläsning, ska införas. Metoden innebär att det trots krypteringar och liknande åtgärder går att få reda på hur en dator har använts vid brott. För att skydda den personliga integriteten ska det krävas misstankar om särskilt grov brottslighet för att metoden ska få användas. Dessutom ska domstolarna fatta besluten, och integritetsskyddet ska bevakas av ett s.k. offentligt ombud. Betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet. Polismetodutredningen behandlar i sitt slutbetänkande Särskilda spaningsmetoder (SOU 2010:103) möjligheten att använda hemlig elektronisk övervakning av bl.a. fordon. Betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

Brottsbekämpande myndigheters avgifter till teleoperatörer

Före detta statsrådet Anna-Karin Hatt anförde i ett frågesvar den 18 december om brottsbekämpande myndigheters telekostnader (fr. 2013/14:175) bl.a. följande.

I 6 kap. lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation finns det bestämmelser om att företag som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät (operatörer) ska lagra uppgifter om teletrafik för brottsbekämpande ändamål. Av 6 kap. 16 e § lagen om elektronisk kommunikation följer att operatörer som är skyldiga att lagra trafikuppgifter har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när brottsbekämpande myndigheter begär ut uppgifter. Ersättningen ska betalas av den myndighet som har begärt uppgifterna.

Av förarbetena till lagstiftningen om lagring av trafikuppgifter (prop. 2010/11:46 s. 65 ff.) framgår att operatörerna ska stå för kostnader för lagring, säkerhet och anpassning av systemen. Det allmänna ska ersätta operatörer endast för de kostnader som uppstår vid varje enskilt utlämnande. I förarbetena anfördes att de brottsbekämpande myndigheterna därmed får drivkrafter att inhämta trafikuppgifter bara då man anser det vara en effektiv metod som kan förväntas föra utredningsarbetet framåt.

Polisen ska alltså inte betala mer till en operatör för utlämnande av lagrade trafikuppgifter än vad som kan motiveras av de kostnader som faktiskt orsakas operatören av utlämnandet. Ytterst kan frågan om ersättning för utlämnande i ett konkret fall komma under domstols prövning.

Av 6 kap. 16 e § andra stycket lagen om elektronisk kommunikation följer att Post- och telestyrelsen (PTS) får meddela föreskrifter om ersättning för utlämnande av lagrade trafikuppgifter. PTS har med stöd i den bestämmelsen den 10 december 2013 beslutat om sådana föreskrifter, vilka innehåller specificerade priser för olika fall av utlämnanden och är bindande för alla operatörer.

Mot bakgrund av detta finns det idag inte skäl för mig att vidta några ytterligare åtgärder.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motionsyrkandena om att utrusta polisen med hjälpmedel som kan ersätta skjutvapen, t.ex. *elpistoler*, noterar utskottet att Rikspolisstyrelsen

har tillsatt en utredning som ska undersöka varför antalet skjutningar med dödlig utgång har ökat på senare år. I samband med detta ska det även göras en forskningsöversikt när det gäller mindre dödliga vapen och vilka erfarenheter andra länder har av dessa vapen. Mot denna bakgrund, och då utskottet inte finner anledning att ifrågasätta Rikspolisstyrelsens bedömning när det gäller polisens hjälpmedel vid våldsanvändning, avstyrker utskottet motionerna 2014/15:1220 (M) och 2014/15:1820 (M).

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning när det gäller motionsyrkandet om *lag och ordning i problemområden* och anser således att det måste vara Polismyndigheten själv som ska avgöra när, var och hur dess resurser ska användas för att på bästa sätt uppfylla de mål för verksamheten som riksdagen och regeringen har bestämt. Motion 2014/15:3004 (SD) yrkande 13 avstyrks därmed.

Även när det gäller användningen av *kräkmedel* vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning, dvs. att tvångsmedicinering är ett allvarligt ingrepp i den kroppsliga integriteten som i vissa fall kan innebära en kränkning av Europakonventionens förbud mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Motion 2014/15:3004 (SD) yrkande 14 avstyrks därför.

Utskottet kan inte ställa sig bakom förslaget i motion 2014/15:1783 (C) om en särreglering när det gäller vilken misstankegrad som ska fordras för *kroppsbesiktning vid narkotikapåverkan*. Motionen bör avslås.

Utskottet anser alltså att frågan om hur *gärningsmannabeskrivningar* ska formuleras innefattar sådana överväganden som bör göras av Polismyndigheten själv, givetvis inom ramen för de lagar och andra regler som styr verksamheten. Utskottet avstyrker därför motion 2014/15:3004 (SD) yrkande 17.

Motion 2014/15:2507 (SD) yrkandena 1 och 2 rör *polisdatalagen* och behandlingen av känsliga personuppgifter och användningen av sådana uppgifter som sökbegrepp. Utskottet står fortfarande bakom de överväganden som gjordes i samband med lagens tillkomst och avstyrker därför motionsyrkandena.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att Rikspolisstyrelsen (Polismyndigheten) i regleringsbrevet för 2014 fått i uppdrag att se över vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att riktlinjer och rutiner finns för behandlingen av personuppgifter i polisens kriminalunderrättelseverksamhet. Uppdraget ska redovisas i årsredovisningen för 2014. Dessutom avser man att inom Polismyndigheten ta fram en handlingsplan för hur det kan säkerställas att *polisdatalagen* tillämpas på korrekt sätt. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att det finns anledning att göra något tillkännagivande med anledning av vad som anförs i motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 12. Motionsyrkandet bör avslås.

Som framgår ovan bereder man inom Regeringskansliet Polismetodutredningens förslag om en reglering av polisens möjligheter att använda sig av *brottsprovokation*. Riksdagen bör inte föregripa denna

beredning med ett tillkännagivande, och motionerna 2014/15:3004 (SD) yrkande 8 och 2014/15:262 (M) bör därför avslås.

Utskottet vidhåller sin uppfattning att hur *polisens uniformer* ska se ut är en fråga för Polismyndigheten. Något tillkännagivande till regeringen bör därför inte göras med anledning av motionerna 2014/15:1014 (SD) och 2014/15:1108 (SD). Motionerna bör avslås.

Utskottet har inte heller ändrat uppfattning när det gäller behovet av ett *samordningsregister över stulna fordon*. Motion 2014/15:699 (M) avstyrks därför.

Utskottet har förståelse för önskemålet i motionerna 2014/15:1856 (M) och 2014/15:2150 (M) om att polisen bör ha rätt att *genomsöka båtar* på samma sätt som fordon för att söka efter vapen och andra farliga föremål. Detta skulle dock som utskottet tidigare konstaterat förutsätta att tillämpningsområdet för 20 a § polislagen utvidgades. Utskottet är inte berett att nu föreslå ett sådant tillkännagivande, varför motionerna avstyrks.

När det gäller *mängdbrott* konstaterar utskottet att ett omfattande arbete pågår för att motverka sådan brottslighet. Riksdagen gjorde vidare i december 2014 ett tillkännagivande till regeringen om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras (bet. 2014/15JuU1, rskr. 2014/15:77). Mot denna bakgrund anser utskottet inte att det finns skäl att för riksdagen att göra ett tillkännagivande till förmån för vad som föreslås i motion 2014/15:1218 (M). Motionen bör avslås.

Som beskrivits ovan framgår det av 1 kap. 17 § miljötillsynsförordningen att länsstyrelsen ska verka för samarbete mellan Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och de myndigheter som svarar för tillsyn enligt miljöbalken. Något tillkännagivande om polisens skyldighet att samverka med andra myndigheter när det gäller *miljöbrott* är därför inte nödvändigt. Motion 2014/15:2455 (C) yrkande 2 bör avslås. Vidare har utskottet fått information om att det finns kontaktpunkter för miljöbrott och artskyddsbrott inom såväl Europol som Interpol. Utskottet finner därför inte heller skäl att ställa sig bakom förslaget i motionens yrkande 7 om att riksdagen ska ge regeringen till känna att den ska verka för att sådana kontaktpunkter inrättas. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Utskottet har tidigare, senast i samband med 2015 års budgetbetänkande, behandlat motioner som rör *djurrätsrelaterad brottslighet* (bet. 2014/15:JuU1 s. 44–45). I betänkandet föreslogs ett tillkännagivande till regeringen om att arbetet mot brott som begås av s.k. djurrätsaktivister ska prioriteras. Riksdagen följde utskottets förslag (prot. 2014/15:41). Mot denna bakgrund och eftersom det förekommer internationell underrättelseverksamhet inriktad på djurrätsrelaterad brottslighet anser utskottet inte att det är nödvändigt med något tillkännagivande med anledning av vad som anförs i motion 2014/15:1352 (C) yrkande 4. Motionen avstyrks.

I motion 2014/15:2616 (M) begärs att en *larmknapp på nätet* ska införas i Sverige och inom EU för att motverka grooming, dvs. brottet kontakt med barn i sexuell syfte. Utskottet ser givetvis allvarigt på denna brottslighet men anser

mot bakgrund av det arbete som bedrivits inom Rikskriminalpolisen, och som utskottet utgår från kommer att fortsätta inom den nya Polismyndigheten, inte att något tillkännagivande till förmån för förslaget i motionen är nödvändigt. Motionen bör avslås.

Utskottet konstaterar att polisen och Tullverket har ett väl utbyggt samarbete mot införsel av *illegala vapen*. Det finns därför inte anledning för utskottet att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2014/15:2184 (S). Motionen avstyrks.

Utskottet delar den uppfattning som motionärerna ger uttryck för i motion 2014/15:1486 (M) att det är viktigt att den *narkotikasmuggling* som sker inom ramen för näthandeln upptäcks i så stor omfattning som möjligt. Utskottet ser därför positivt på att Tullverket och Polismyndigheten prioriterar arbetet mot narkotikasmuggling. Utskottet är dock inte berett att ställa sig bakom förslaget att polisen ska ges i uppdrag att arbeta systematiskt med postombuden för att upptäcka mer av den narkotika som smugglas till Sverige. Hur arbetet mot narkotikasmuggling ska bedrivas i detalj är enligt utskottet en fråga som myndigheterna bör avgöra själva. Med detta avstyrker utskottet motionen.

Det är angeläget att det blir lättare att *utbyta information i kampen mot grov organiserad brottslighet*. Som anförs i motion 2014/15:2972 (M, C, FP, KD) yrkande 10 tog Justitiedepartementet under sommaren 2014 fram en departementspromemoria (Ds 2014:30) i vilken det föreslås en ny lag om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot grov organiserad brottslighet. Syftet är att underlätta informationsutbytet mellan myndigheterna i samarbetet mot den grova organiserade brottsligheten. Den föreslagna lagen innebär en sekretesslättnad. De myndigheter som i dag deltar i den nationella mobiliseringen mot grov organiserad brottslighet blir skyldiga att dela viss information med varandra. Detta gäller samtliga myndigheter som ingår i samarbetet, såväl inom som utom rättsväsendet. Det kan exempelvis handla om att Försäkringskassan lämnar uppgifter till polisen om att en försäkrad försökt få ersättning på felaktiga grunder och om att man kan se en systematik i det. Informationen kan även gå från polisen till Försäkringskassan så att Försäkringskassan kan inrikta kontrollen av utbetalningar på vissa personer. Lagen ska endast gälla brottslig verksamhet som är av allvarlig eller omfattande karaktär och som bedrivs i organiserad form eller systematiskt av en grupp individer.

Utskottet anser att det är angeläget att förslagen i departementspromemorian genomförs. Utskottet föreslår därför, med bifall till det ovannämnda motionsyrkandet, att riksdagen tillkännager för regeringen vad riksdagen anför om att se över hur utbytet av information i kampen mot grov organiserad brottslighet kan underlättas och återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Utskottet vidhåller vad man tidigare anfört om att någon särskild lag för s.k. *DIKO-brott* inte bör införas. Av detta följer att riksdagen inte bör göra något tillkännagivande till regeringen om vilken enhet inom Polismyndigheten som ska ha ett nationellt ansvar för sådana brott. Motion 2014/15:2535 (SD)

yrkande 3 avstyrks därför. Med hänsyn till det anförda saknas det även anledning för utskottet att göra något tillkännagivande om vilken myndighet som ska ansvara för tillsynen av hemliga tvångsmedel relaterade till s.k. DIKO-brott. Även motion 2014/15:2535 (SD) yrkande 4 avstyrks därför.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att ett flertal åtgärder har initierats för att polisen ska effektivisera sitt arbete. Mot denna bakgrund och eftersom den nybildade Polismyndigheten dessutom bör ges arbetsro anser utskottet inte att riksdagen bör göra något tillkännagivande om polisens *effektivitet* och närliggande frågor. Motion 2014/15:1551 (SD) yrkande 2 avstyrks därför. Mot bakgrund av det ovan anförda och särskilt med beaktande av det uppdrag Polismyndigheten fått i regleringsbrevet för 2015 att utveckla den interna styrningen för att säkerställa att verksamheten håller en hög kvalitet m.m. får motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 2, som efterfrågar relevanta indikatorer för måluppfyllelse och kvalitet, anses i huvudsak tillgodosedd. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet vidhåller att frågor om *personalhandledning* är något som Polismyndigheten själv bör besluta om. Något initiativ från riksdagens sida bör därför inte tas med anledning av motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 4. Motionsyrkandet avstyrks därför. Utskottet anser också alltjämt att frågor om *polisens värdegrundsarbete* inte är något som bör leda till ett tillkännagivande från riksdagens sida. Även motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 10 avstyrks därför.

Polisen utför en mängd sysslor som inte tillhör polisens traditionella verksamhet. Det handlar bl.a. om utfärdande av pass, hantering av hittegoods, vissa handräckningsuppdrag, ansvaret för omhändertagna berusade personer, omhändertagande av djur, viss tillståndsgivning, inspektioner av farliga istappar och inspektion av hotell och pensionat. Som anføres i motion 2014/15:2986 (M, C, FP, KD) yrkande 2 bör *polisens uppgifter renodlas* i syfte att förstärka utrycknings- och utredningsverksamheten, t.ex. genom att pröva om vissa av polisens uppgifter kan läggas på andra myndigheter. Utskottet, som beklagar att den utredning som tillsatts i syfte att renodla polisens verksamhet avslutats i förtid, föreslår med bifall till den ovannämnda motionen att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska se över hur polisens uppgifter kan renodlas och återkomma med ett sådant förslag till riksdagen.

Utskottet vidhåller att det för att öka känslan av trygghet är viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och att den löser vardagsbrotten, inte minst på landsbygden. Enligt Genomförandekommittén för den nya Polismyndigheten är målet att mer än hälften av polisregionernas verksamhet ska utföras i lokalpolisområden, med ökad polisiär närvaro i hela landet som följd. Mot denna bakgrund och med beaktande av att den nya polismyndigheten bör ges arbetsro anser utskottet att motionerna 2014/15:1904 (KD) yrkande 1 och 2014/15:2456 (C) yrkande 7, vilka efterfrågar åtgärder för *en synligare polis*, inte bör leda till några initiativ från riksdagens sida. Motionerna avstyrks därför.

Utskottet har inte ändrat uppfattning när det gäller frågan om *polisens möjlighet att avvisa anmälningar*. Utskottet är således inte berett att ställa sig bakom förslagen i motion 2014/15:3004 (SD) yrkandena 18 och 19.

I motion 2014/15:1623 (KD) föreslås att den nya Polismyndigheten ska förlägga en *testverksamhet med anledning av medborgarlöften till nya Polisregion Öst*. Utskottet anser inte att det är en fråga för riksdagen att avgöra hur Polismyndigheten ska testa den nya verksamheten. Utskottet noterar också att ett pilotprojekt genomförts där tolv kommuner och en stadsdel tillsammans med polisen tagit fram s.k. medborgarlöften, och att utfallet av detta projekt nyligen har redovisats till rikspolischefen. Motionen bör därför avslås.

När det gäller *polisens användning av filmutrustning* har utskottet informerats om att denna fråga fortfarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att denna beredning inte bör föregripas och avstyrker därför motion 2014/15:1750 (S).

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2014/15:2961 (SD) yrkande 58 om att *polisens IED-förmåga* ska avvecklas. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet anser att de möjligheter som olika myndigheter har att ge varandra tillgång till varandras register är väl avvägda. Något tillkännagivande till regeringen om att *ge Kustbevakningen tillgång till polisens register* bör därför inte göras. Motion 2014/15:2961 (SD) yrkande 72 bör därför avslås.

I motion 2014/15:340 (M) yrkandena 3 och 4 efterfrågas möjligheter för de rättsvårdande myndigheterna att *"hacka" datorer* respektive använda *hemlig elektronisk övervakning av fordon*. Beredningen för rättsväsendets utveckling och Polismetodutredningen föreslår, som beskrivits ovan, i sina respektive slutbetänkanden åtgärder som i stort motsvarar de åtgärder som motionärerna efterfrågar. Beredningen av betänkandena bör enligt utskottet inte föregripas. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Utskottet anser att gällande ordning för brottsbekämpande myndigheters *avgifter till teleoperatörer* är väl avvägd, och är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2014/15:260 (M) om att utreda frågan om att minska eller helt ta bort brottsbekämpande myndigheters ansvar för att betala dessa kostnader. Motionen avstyrks.

Inre utlänningskontroller

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om polisens inre utlänningskontroller.

Motionerna

I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga om lagen om inre utlänningskontroll samt Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om inre utlänningskontroller kan förtydligas så att biljettkontroller inte används som ett svepskäl för att utföra en inre utlänningskontroll av någon på grund av hans eller hennes utseende. Ett liknande yrkande framförs i motion 2014/15:1732 av Sara Karlsson (S). Motionären efterfrågar åtgärder för att förbättra rättssäkerheten och förebygga diskriminering vid inre utlänningskontroll. I och med att polismyndigheterna slås samman till en bör nya riktlinjer för dokumentation av inre gränskontroller tas fram, som säkerställer att dokumentation görs på ett korrekt sätt och på ett sådant sätt som gör det möjligt för den enskilde att få sin sak prövad.

Bakgrund

De allmänna principerna för polisingripanden framgår av 8 § polislagen (1984:387). Där anges att en polis som ska verkställa en tjänsteuppgift ska ingripa på ett sätt som är försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Om tvång måste tillgripas ska det ske endast i den form och i den utsträckning som behövs för att uppnå det avsedda resultatet. De principer som har lagts fram i 8 § polislagen brukar benämnas behovs- och proportionalitetsprinciperna. Dessa principer är grundläggande för polisens arbete. Behovsprincipen innebär att ett ingripande får göras endast då det är nödvändigt för att avvärja eller undanröja den aktuella faran eller störningen. Proportionalitetsprincipen innebär att de skador och olägenheter som ingripandet kan medföra för ett motstående intresse inte får stå i missförhållande till syftet med själva ingripandet.

Med en inre utlänningskontroll avses en åtgärd som vidtas med stöd av 9 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716). I den bestämmelsen föreskrivs att en utlänningskontroll som vistas i Sverige är skyldig att på begäran av en polis överlämna pass eller andra handlingar som visar att han eller hon har rätt att uppehålla sig i Sverige.

Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om inre utlänningskontroller, (RPSFS 2001:4, FAP 273-1). Av de allmänna råden framgår att med en inre utlänningskontroll avses alla handlingar som syftar till att kontrollera om en utlänningskontroll har rätt att uppehålla sig i landet. En inre

utlänningskontroll behöver alltså inte enbart innebära en uppmaning att visa upp pass eller andra handlingar, utan det kan även handla om frågor till utlänningskontrollerna och kontroller i dataregister. Att en utlänningskontroll är skyldig att på begäran av en polis visa upp pass eller andra handlingar innebär inte att han eller hon också är skyldig att bära pass eller andra handlingar med sig.

En inre utlänningskontroll får enligt 9 kap. 9 § utlänningslagen endast utföras om det finns grundad anledning att anta att utlänningskontrollen saknar rätt att uppehålla sig här i landet eller om det annars finns särskild anledning till en kontroll. I Rikspolisstyrelsens allmänna råd anges att rekvisitet ”grundad anledning att anta” bör uppfattas så att en inre utlänningskontroll får utföras endast efter en helhetsbedömning av de objektiva omständigheter som finns grundade på den enskilda polisens iakttagelser, spaningsuppgifter, underrättelseuppslag, tips eller annan tillförlitlig information. Utlänningskontrollens uppträdande och umgänge kan vara en omständighet som i vissa fall kan ge anledning att anta att han eller hon inte har rätt att uppehålla sig i landet. Inre utlänningskontroller får inte genomföras enbart på grund av att en person har ett utseende som uppfattas som utländskt eller på grund av hans eller hennes språk eller namn. Rekvisitet ”annars finns särskild anledning till kontroll” bör enligt Rikspolisstyrelsens allmänna råd kunna tillämpas när det finns anledning att kontrollera identiteten på en utlänningskontroll i samband med t.ex. ett frihetsberövande eller en brottsutredning. Vid en fordons- och förarkontroll kan en inre utlänningskontroll utföras i samband med att förarens identitet och rätt att framföra fordonet kontrolleras. Vid en sådan kontroll bör även en passagerare i ett fordon bli föremål för en inre utlänningskontroll om det finns objektiva omständigheter som ger grundad anledning till en kontroll.

Rikspolisstyrelsen har i tillsynsrapporten 2014:14 Inre utlänningskontroll redovisat utfallet av en tillsyn av polismyndigheternas förmåga att likvärdigt och på rätt grunder genomföra inre utlänningskontroller enligt utlänningslagen (2005:716). Inspektionsgruppen har undersökt dokumentationen i ett antal ärenden och intervjuat olika befattningshavare på olika nivåer i organisationen. Mot bakgrund av den undersökning som har genomförts under inspektionen anser sig inspektionsgruppen kunna dra slutsatsen att kontrollerna utförs rättssäkert och att verksamheten synes fungera väl. I rapporten rekommenderas att Rikspolisstyrelsen reviderar FAP 273-1, så att föreskrifterna speglar effekterna av dagens multietniska samhälle. Etniska kännetecken bör inte längre tillmätas någon betydelse i den inre utlänningskontrollen. För att tydligt markera detta bör föreskrifterna ändras så att det framgår att språk, namn och utseende inte ska beaktas när polisen utför inre utlänningskontroller.

Utskottet har skaffat information om att den dåvarande överdirektören på Rikspolisstyrelsen den 26 november 2014 gav ett uppdrag till dåvarande Rikskriminalpolisen att se över möjligheten att ändra FAP 273-1 (Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd), med anledning av rekommendationen i tillsynsrapporten om genomförandet av inre utlänningskontroller.

Utskottet behandlade ett likalydande yrkande som det i motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 8 vid fjolårets behandling av motioner om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 27–32). Utskottet, som avstyrkte motionsyrkandet, anförde att reglerna för polisens inre utlänningskontroller framstod som väl avvägda. Utskottet underströk vidare att en kontroll inte får genomföras enbart på grund av att en person har ett utseende som uppfattas som utländskt eller på grund av hans eller hennes språk eller namn. Enligt utskottet borde inte riksdagen förorda någon ändring i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om inre utlänningskontroller.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller att en inre utlänningskontroll inte får genomföras enbart på grund av att en person har ett utseende som uppfattas som utländskt eller på grund av hans eller hennes språk eller namn. Utskottet noterar vidare att Rikspolisstyrelsen i en tillsynsrapport föreslagit en ändring i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om inre utlänningskontroll för att det ska framgå att en persons språk, namn och utseende inte ska beaktas. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att motionerna 2014/15:1376 (MP) yrkande 8 och 2014/15:1732 (S) får anses vara i huvudsak tillgodosedda. Något tillkännagivande till regeringen bör därför inte göras, och motionerna avstyrks.

Barnsexhandel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om barnsexhandel och ett om krypteringsföretags skyldighet att hjälpa polisen i brottsutredningar om barnpornografibrott.

Motionerna

I motion 2014/15:1726 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 1 efterfrågas ökade insatser för att spåra dels barn som är utsatta för sexhandel, dels de gärningsmän som medverkar till sexhandeln.

I motion 2014/15:1835 av Thomas Finnborg (M) föreslås att regeringen ser över möjligheten att införa någon form av skyldighet för krypteringsföretag att hjälpa polisen med dekryptering av filer i brottsutredningar om barnpornografibrott.

Bakgrund

I december 2007 beslutade regeringen om en handlingsplan mot sexuell exploatering av barn. Handlingsplanen innehöll åtgärder på såväl nationell

som internationell nivå. Flera av åtgärderna rörde sexuell exploatering av barn i nära anslutning till turism och resande. I samband med proposition 2009/10:232 Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige presenterade regeringen en uppföljning av åtgärderna i handlingsplanen. Regeringen lämnade därefter i februari 2014 skrivelse 2013/14:91 Åtgärder för att stärka barnets rättigheter och uppväxtvillkor i Sverige till riksdagen. I skrivelsen presenterar regeringen en ny handlingsplan för skydd av barn mot människohandel, exploatering och sexuella övergrepp under 2014–2015. I jämförelse med tidigare handlingsplaner omfattar den nya handlingsplanen även andra former av exploatering och övergrepp utöver sexuell exploatering, såsom människohandel och utnyttjande av barn i tiggeri eller i kriminell verksamhet.

I november 2011 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF. Direktivet syftar till att skapa minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom området sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn, barnpornografi och kontaktsökning med barn för sexuella ändamål. Det syftar också till att införa gemensamma bestämmelser för att stärka åtgärderna för att förebygga sådana brott och förbättra skyddet av brottsoffer. Riksdagen antog i november 2013 vissa lagändringar som är ett led i genomförandet av direktivet (prop. 2012/13:194, bet. 2013/14:JuU8, rskr. 2013/14:36). Bland annat har en ny lag om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn införts. Vidare har preskriptionstiden förlängts för köp av sexuell handling av barn och för sexuellt ofredande av barn.

Under Europeiska kommissionen verkar sedan 2013 en allians kallad Global Alliance against Child Sexual Abuse Online. Deltagandet är öppet för alla länder. Sverige, liksom alla EU:s medlemsstater, deltar i detta arbete.

Alliansen har fyra övergripande mål, nämligen

- att stärka arbetet med att identifiera offren och säkerställa att de får nödvändig hjälp, stöd och skydd
- öka insatserna för att utreda fall av sexuella övergrepp mot barn på nätet och för att identifiera och lagföra brottslingar
- öka medvetenhet bland barn, föräldrar, lärare och samhället i stort om riskerna
- minska tillgången på barnpornografi på nätet och barns utsatthet.

Sverige har särskilt pekat på att barnsexturismen måste ägnas mer uppmärksamhet och även att övergrepp i realtid över internet bör ägnas ökad uppmärksamhet.

Utskottet behandlade ett likalydande motionsyrkande som det i motion 2014/15:1835 (M) vid fjolårets behandling av motionsyrkanden om polisfrågor (bet. 2013/14:JuU14 s. 13 och 25). Utskottet anförde i sitt ställningstagande att kampen mot barnpornografi är viktig och att det är oacceptabelt att barn överallt i världen utnyttjas i kommersiella sexuella

syften. Vidare anfördes att den snabba utvecklingen av informationstekniken och den ökade användningen av internet globalt dessvärre har försvårat arbetet med att bekämpa barnpornografi. Det har blivit allt lättare att framställa, sprida och få tillgång till barnpornografiskt material. Men utskottet konstaterade med tillfredsställelse att bekämpandet av barnpornografi och annan sexuell exploatering av barn var en högt prioriterad fråga för regeringen. Utskottet pekade på att regeringen i december 2007 presenterat den andra uppdaterade versionen av den nationella handlingsplanen mot sexuell exploatering av barn. Den handlingsplanen omfattar all sexuell exploatering av barn, dvs. inte enbart kommersiell exploatering. En uppföljning och revidering av planen påbörjades av regeringen under 2013 och i det sammanhanget skulle regeringen komma att bedöma behovet av ytterligare åtgärder. Utskottet fann mot denna bakgrund inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om polisens dekryptering i utredningar om barnpornografibrott och avstyrkte motionen. Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet konstaterat tidigare innebär den snabba utvecklingen av informationstekniken och den ökade användningen av internet att det blivit allt svårare att bekämpa barnpornografi, samtidigt som det har blivit allt lättare att sprida barnpornografi. Utskottet ser därför positivt på det arbete som bedrivs både i Sverige och inom EU för att bekämpa barnpornografi och annan sexuell exploatering av barn. Utskottet konstaterar i detta sammanhang att regeringen 2014 presenterade en ny handlingsplan för skydd av barn mot människohandel, exploatering och sexuella övergrepp under 2014–2015. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet inte att det finns anledning att göra ett sådant tillkännagivande till regeringen som begärs i motion 2014/15:1726 (KD) yrkande 1. Motionsyrkandet bör avslås. Utskottet finner inte heller skäl att ställa sig bakom förslaget i motion 2014/15:1835 (M) om polisens dekryptering i utredningar om barnpornografibrott. Motionen avstyrks.

Polisens arbete mot människohandel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden om polisens arbete mot människohandel.

Jämför reservationerna 14 (C) och 15 (C).

Motionerna

I motion 2014/15:1389 av Mikael Oscarsson (KD) efterfrågas en särskild satsning på arbetet mot människohandel i den nya nationella polismyndigheten.

I motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 11 efterfrågas en nationell fristående rapportör som samlar statistik och sprider kunskap för att motarbeta människohandel. I yrkande 12 i motionen anføres att det internationella polisiära samarbetet vid utredningar om människohandel måste förbättras. Enligt motionären bör möjligheterna till internationella polisutredningar öka och organisationen av samarbetet mellan olika länders specialister förbättras.

I motion 2014/15:1711 av Tuve Skånberg (KD) yrkande 7 efterfrågas ökade befogenheter för bl.a. polisen i kampen mot människohandel. Enligt motionären måste polisen arbeta över nationsgränserna för att byta information med kolleger från andra nationer. Europol framhålls som ett viktigt samarbetsorgan.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2015 (utg.omr. 4) framhåller regeringen (s. 22) att människohandel är en särskilt allvarlig brottslighet där människor utnyttjas på ett hänsynslöst och cyniskt sätt. Lagstiftningen skärptes så sent som 2010, men antalet fällande domar för sådana brott är få. Mot denna bakgrund har en särskild utredare fått i uppdrag att bl.a. utvärdera människohandelsbrottet och överväga om ytterligare åtgärder bör vidtas för att öka det straffrättsliga skyddet mot människohandel. Uppdraget ska redovisas 2016.

Justitiedepartementet har informerat om att det internationella samarbetet mot människohandel äger rum i flera former och i flera forum. Det kanske viktigaste är det som äger rum inom EU:s prioriterade brottsområden, som fastställs av rådet och genomförs av den ständiga kommittén för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten (COSI), Europol och medlemsstaterna. Människohandel är ett av nio prioriterade brottsområden och det finns en handlingsplan för detta samarbete.

I arbetet mot människohandel lämnade Rikspolisstyrelsen 2014 Lägesrapport 15 Människohandel för sexuella och andra ändamål. I lägesrapporten ger Rikspolisstyrelsen en bild av hur människohandelns omfattning och utbredning i Sverige har förändrats sedan lägesrapporten för 2012. Rapporten bygger främst på förundersökningar och domar samt på information som kom in till polisen under 2013 och som berör människohandel och därtill relaterad brottslighet.

Av Polismyndighetens regleringsbrev för 2015 framgår att myndigheten har i uppdrag att vara nationell rapportör i frågor som rör människohandel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att människohandel är en särskilt allvarlig brottslighet. Ett effektivt arbete mot människohandel är därför utomordentligt viktigt. Utskottet ser mycket positivt på att en utredare har fått i uppdrag att utvärdera människohandelsbrottet och överväga om ytterligare

åtgärder bör vidtas för att öka det straffrättsliga skyddet. Utskottet har dessutom nyligen föreslagit att riksdagen ska tillkännage för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om skärpt straff för bl.a. människohandel (bet. 2014/15:JuU14 s. 24). Något tillkännagivande om en särskild satsning på arbetet mot människohandel i den nya polismyndigheten är dock enligt utskottet inte nödvändigt. Motion 2014/15:1389 (KD) avstyrks.

Polismyndigheten har i uppdrag att vara nationell rapportör i frågor som rör människohandel. Utskottet har inte något att invända mot denna ordning och avstyrker motion 2014/15:2456 (C) yrkande 11 i vilket en fristående nationell observatör efterfrågas.

Det finns i dagsläget ett omfattande internationellt samarbete när det gäller arbetet mot människohandel. Detta är enligt utskottets mening mycket positivt, och det saknas skäl för ett initiativ från riksdagens sida med anledning av motionerna 2014/15:1711 (KD) yrkande 7 och 2014/15:2456 (C) yrkande 12. Motionerna avstyrks.

Hanteringen av ärenden om brottsmisstankar mot poliser och åklagare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att inrätta en fristående myndighet för hanteringen av brottsmisstankar mot poliser och åklagare.

Jämför reservation 16 (V).

Motionen

I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 3 efterfrågas en ny självständig utredningsmyndighet som har till uppgift att utreda fall där poliser eller åklagare misstänks för brott.

Bakgrund

Hur polisen ska handlägga bl.a. ärenden om brottsmisstankar mot polisanställda framgår av förordningen (2014:1106) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen och vissa andra befattningshavare (tidigare av i princip likalydande förordning [2010:1031]). Frågan om huruvida sådana s.k. särskilda utredningar bör ligga hos Polismyndigheten eller hos en myndighet som är avskild från polisen har länge diskuterats.

Sedan den 1 januari 2011 handläggs anmälningar mot polisanställda av en särskild avdelning inom Rikspolisstyrelsen. Avdelningen bedriver sitt utredningsarbete på sex orter i landet. Anmälningar om brott eller påståenden

om att någon polisanställd har handlat fel i tjänsten ska enligt förordningen omedelbart överlämnas till en åklagare. Det är åklagaren som leder brottsutredningarna, ger direktiv om vilka utredningsåtgärder som ska vidtas och slutligen beslutar i ärendet. Polisens uppgift vid särskilda utredningar är att biträda åklagarna med utredningsåtgärder.

Polisorganisationskommittén föreslog i sitt betänkande En sammanhållen svensk polis (SOU 2012:13) att verksamheten som bedrivs enligt förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m. ska ingå i den nya polismyndigheten som en egen avdelning.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som i nära samarbete med Rikspolisstyrelsen ska besluta om och vidta de åtgärder som krävs för att ombilda Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna till en sammanhållen myndighet (dir. 2012:129). Utredaren har antagit namnet Genomförandekommittén för nya Polismyndigheten (genomförandekommittén). Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 april 2015. Enligt genomförandekommitténs utredningsdirektiv ska det vid den nya polismyndigheten finnas bl.a. en avdelning för sådana särskilda utredningar som görs enligt förordningen (2010:1031) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen m.m. (s. 4). Det ska också finnas ett insynsråd som bl.a. särskilt ska följa verksamheten med särskilda utredningar (s. 7). Regeringen skriver i direktiven (s. 7–8) att den delar kommitténs bedömning att verksamheten med särskilda utredningar ska ingå i Polismyndigheten som en egen avdelning. Kvaliteten i dessa utredningar är avgörande för att allmänheten ska ha förtroende för verksamheten. Hög kvalitet förutsätter tillgång till bred kompetens och erfarenhet av utredningsverksamhet, vilket bäst garanteras om verksamheten finns kvar inom polisen. För att tydliggöra verksamhetens självständighet och opartiskhet ska chefen anställas genom beslut av regeringen, verksamheten få en egen anslagspost och Polismyndighetens insynsråd och regionpolisråden få i uppgift att särskilt följa verksamheten med särskilda utredningar. Polismyndigheten ska också senast den 31 maj varje år lämna en redogörelse till regeringen för den aktuella verksamheten under föregående år.

Utskottet behandlade motionsyrkanden om att inrätta en fristående myndighet för hantering av ärenden om brottsmisstankar mot poliser och åklagare våren 2014 i betänkande 2013/14:JuU23 (s. 22–24). I sitt ställningstagande anförde utskottet bl.a. följande.

Av bl.a. direktiven till genomförandekommittén framgår att regeringen delar Polisorganisationskommitténs bedömning att Polismyndigheten ska ha en särskild avdelning som handlägger ärenden om brott av framför allt polisanställda, åklagare och domare. Regeringen har också föreslagit att bl.a. en sådan avdelning ska pekas ut i en ny bestämmelse, 2 b §, i polislagen (1984:387).

Utskottet instämmer i regeringens bedömning i detta avseende. I likhet med både Polisorganisationskommittén och regeringen vill utskottet understryka att kvaliteten i de särskilda utredningarna är helt avgörande för att allmänheten ska ha förtroende för verksamheten. Hög kvalitet förutsätter tillgång till bred kompetens och erfarenhet av brottsutredningar.

Liksom regeringen anser utskottet att detta bäst garanteras genom att verksamheten finns kvar inom polisen. Det ska dock understrykas att avdelningen för särskilda utredningar självfallet ska vara så obunden som möjligt gentemot den övriga operativa polisverksamheten vid Polismyndigheten. Utskottet noterar i det sammanhanget med tillfredsställelse att det kommer att inrättas ett insynsråd som bl.a. särskilt ska följa verksamheten med särskilda utredningar. Det är också värt att notera att regeringen, i tilläggsdirektiv till Polisorganisationskommittén, har gett uttryck för uppfattningen att tillsynen över polisen ska utövas av en myndighet som är fristående från polisen (dir. 2014:17).

Utskottet anförde avslutningsvis att det inte var berett att ställa sig bakom motionsförslag om en fristående myndighet för hanteringen av brottsmisstankar mot poliser och åklagare. Motionsyrkandena avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:262).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller vad man anfört tidigare, och är således inte berett att ställa sig bakom motionsförslag om en fristående myndighet för hanteringen av brottsmisstankar mot poliser och åklagare. Motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 3 avstyrks därför.

Avhopparverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att skapa bättre förutsättningar för s.k. avhopparverksamhet för vuxna kriminella.

Motionen

I motion 2014/15:2546 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) framhålls vikten av att bl.a. polisen samverkar med andra myndigheter för att skapa bättre förutsättningar för s.k. avhopparverksamhet för vuxna kriminella.

Bakgrund

I fjolårets budgetbetänkande behandlade utskottet motionsyrkanden om s.k. avhopparverksamhet (bet. 2013/14:JuU1 s. 45 och 53). Utskottet avstyrkte motionen och noterade med tillfredsställelse att polisens arbetssätt med sociala insatsgrupper varit framgångsrikt. Även den särskilda satsningen mot de s.k. livsstilskriminellas brottslighet verkade enligt utskottet ha varit framgångsrik. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2013/14:97).

Brottsförebyggande rådet (Brå) har i regleringsbrevet för 2015 fått i uppdrag att göra en nationell kartläggning av tillgången till stöd för avhoppare. I uppdraget ingår att redovisa hur stödinsatserna är uppbyggda hos

Polismyndigheten och Kriminalvården, kommuner och andra aktörer. I uppdraget ingår också att bedöma i vilken utsträckning den avhopparverksamhet som finns tillgänglig täcker de behov som finns på området. Brå ska också identifiera framgångsfaktorer i arbetet och lämna förslag på hur avhopparverksamheten skulle kunna utvecklas. Förslagen ska utgå från de behov av stöd och skydd som avhoppare har. Vid genomförandet av uppdraget ska Brå beakta Polismyndighetens arbete med att utveckla en nationell strategi för dessa frågor. Uppdraget ska redovisas senast den 15 maj 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att arbetet med att skapa bättre förutsättningar för kriminella att lämna sin livsstil är viktigt. Utskottet ser därför med tillfredsställelse på det arbete som bedrivs på området bl.a. inom ramen för de sociala insatsgrupperna. Att Brå fått ett uppdrag att göra en nationell kartläggning av tillgången till stöd för avhoppare och att Polismyndigheten arbetar med en strategi på området är enligt utskottet mycket värdefullt. Mot bakgrund av det anförda saknas det enligt utskottet anledning att göra något tillkännagivande till regeringen i denna fråga. Motion 2014/15:2546 (M) bör därför avslås.

Åtgärder mot anslutning till radikala extremistgrupper

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om åtgärder för att förebygga och förhindra anslutning till radikala extremistgrupper.

Jämför reservation 17 (M, C, FP, KD).

Motionerna

I motion 2014/15:1485 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) begärs att avhopparverksamhet och förebyggande verksamhet ska inrättas för personer som ingår i respektive överväger att ansluta sig till radikala islamistiska terroristgrupper.

I motion 2014/15:1529 av Mikael Cederbratt och Annicka Engblom (båda M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att genom indragning av resedokument eller på andra sätt försvåra ett deltagande i väpnade strider utomlands som strider mot internationella konventioner.

I motion 2014/15:2996 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2 anför att regeringen bör utreda möjligheten att återkalla eller tillfälligt omhänderta passet för den som planerar en resa för att delta i strid eller vapenträning utomlands med terroriststämplade aktörer.

Bakgrund

Regeringen gav i juni 2014 (dir. 2014:103) en särskild utredare i uppdrag att i rollen som nationell samordnare förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Samordnaren ska även verka för att kunskapen om våldsbejakande extremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas.

I uppdraget ingår att

- stärka och stödja samverkan i arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism på nationell och lokal nivå
- inrätta en referensgrupp för kunskaps- och informationsutbyte
- stödja aktörer som identifierar problem med våldsbejakande extremism lokalt
- genomföra riktade utbildningsinsatser.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2016.

Justitiedepartementet har informerat om att den nationella samordnaren mot våldbejakande extremism har efterfrågat resurser för att utveckla stödet till anhöriga och till en stödtelefon som hjälp till dem som vill lämna våldsbejakande extremistiska organisationer. Regeringen beslutade den 12 mars 2015 om tilläggsdirektiv till arbetet mot våldsbejakande extremism (dir. 2015:27). Den nationella samordnaren får ökade resurser och vissa nya uppgifter, bl.a. att utveckla arbetet med avhoppare.

Regeringen gav i december 2014 (Ju 2014:26, dir. 2014:155) en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av lagändringar för att Sverige ska leva upp till de krav på straffrättslig reglering för att förhindra och bekämpa terrorism som ställs i FN:s säkerhetsråds resolution 2178 (2014). Om utredaren bedömer att det krävs lagändringar ska förslag till sådana lämnas. Utredaren ska även ta ställning till om Sveriges straffrättsliga reglering för att förhindra och bekämpa finansiering av terrorism uppfyller de krav som arbetsgruppen för finansiella åtgärder (Financial Action Task Force, FATF) ställer och vid behov föreslå nödvändiga lagändringar. Uppdraget ska redovisas senast den 18 juni 2015.

Utskottets ställningstagande

Att förhindra att unga människor radikaliserar och ansluter sig till extremistgrupper är mycket angeläget både för att förhindra mänskligt lidande för de unga själva och för att förhindra att de vid en eventuell återkomst till Sverige använder sina kunskaper till terrorhandlingar. Utskottet ser därför positivt på det uppdrag som getts till den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism och anser inte att något tillkännagivande till regeringen bör göras i enlighet med vad som anförs i motion 2014/15:1485 (M). Motionen avstyrks.

Utskottet konstaterar också att regeringen har gett en utredare i uppdrag att analysera behovet av lagändringar för att Sverige ska leva upp till de krav på straffrättslig reglering för att förhindra och bekämpa terrorism som ställs i FN:s säkerhetsråds resolution 2178 (2014). Att Sverige gör de lagändringar som behövs för att leva upp till de ovannämnda kraven ser utskottet som viktigt. Utskottet utgår från att regeringen när utredningen redovisats vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att förhindra och bekämpa terrorism. Utskottet har fått information om att en sådan åtgärd mycket väl kan vara att vidta åtgärder för att förhindra utresa ur landet, t.ex. genom att återkalla pass för de aktuella personerna. För att inte föregripa utredningen och den följande beredningen anser utskottet därför inte att något tillkännagivande till regeringen bör göras med anledning av motionerna 2014/15:1529 (M) yrkande 2 och 2014/15:2996 (M, C, FP, KD) yrkande 2. Motionsyrkandena bör avslås.

Frontex

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att Frontex ska avvecklas och ett om att dess inriktning ska förändras. Riksdagen avslår även ett yrkande om vikten av att upprätthålla människors rätt att söka asyl.

Jämför reservation 18 (V).

Motionerna

I partimotion 2014/15:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 begärs att regeringen ska verka för att Frontex avvecklas. Fram till dess att avvecklingen är genomförd bör Frontex verksamhet ändras på ett djupgående sätt med respekt för både asylrätten och skyldigheten att hjälpa skeppsbrutna.

I motion 2014/15:176 av Johanna Jönsson (C) påtalas vikten av att upprätthålla människors rätt att söka asyl.

Bakgrund

Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (Frontex) inrättades den 1 maj 2005 genom rådets förordning (EG) nr 2007/2004 (Frontexförordningen). Byrån, som har sitt säte i Warszawa, Polen, ska underlätta genomförandet av gemensamma bestämmelser för arbetet kring EU:s yttre gränser och skapa ökad samordning av det operativa arbetet mellan medlemsländerna. Frontex huvudsakliga uppgifter är att samordna det operativa samarbetet mellan medlemsländerna när det gäller förvaltningen av de yttre gränserna (gemensamma operationer), bistå medlemsstaterna med utbildning av gränskontrollpersonal, genomföra riskanalyser, bevaka utvecklingen av

relevant forskning, bistå medlemsstater som tillfälligt behöver ökat tekniskt och operativt stöd vid de yttre gränserna, t.ex. genom de s.k. snabba gränsinsatsenheterna, och organisera medlemsstaternas samarbete när det gäller återsändande av personer som vistas olagligt i unionen.

För att klargöra Frontex mandat och stärka dess roll kom EU:s institutioner under 2011 överens om vissa ändringar i Frontexförordningen (förordning (EU) nr 1168/2011). Ändringarna innebar bl.a. att Frontex fick vissa nya uppgifter, t.ex. att bedöma medlemsstaternas kapacitet att kontrollera den yttre gränsen och att i större utsträckning samordna gemensamma insatser för återsändande. För dessa operationer skulle Frontex utveckla en särskild uppförandekod. En oberoende observatör ska övervaka att koden följs, särskilt vad gäller grundläggande fri- och rättigheter. Frontex fick vidare rätt att placera ut sambandsmän i tredjeländer. Sambandsmännen ska hålla kontakt med relevanta myndigheter för att bidra till att bekämpa olaglig invandring till EU och främja återsändande av illegala invandrare. Frontex skulle vidare inrätta en effektiv mekanism för att övervaka att de grundläggande fri- och rättigheterna respekteras i all verksamhet vid byrån.

Enligt Frontexförordningen ska medlemmarna i de europeiska gränskontrollenheterna fullt ut respektera de grundläggande fri- och rättigheterna när de utför sina uppgifter. Bland dessa rättigheter nämns särskilt rätten att få tillträde till asylförfaranden samt den mänskliga värdigheten. Alla åtgärder ska stå i proportion till de syften som eftersträvas med åtgärderna. Diskriminering på grund av kön, ras, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning får inte förekomma.

Ett rådgivande forum inrättades i oktober 2012 för att bistå den verkställande direktören och styrelsen i frågor om grundläggande fri- och rättigheter. I det rådgivande forumet finns representanter från bl.a. Amnesty International, Europarådet, Röda Korset och UNHCR. Vidare har ett särskilt ombud i uppdrag att övervaka att de grundläggande fri- och rättigheterna respekteras i Frontex verksamhet. Ombudet ska utöva sitt uppdrag på ett oberoende sätt och lämna regelbundna rapporter till styrelsen och det rådgivande forumet.

Frontex har nyligen antagit en uppförandekod för de gemensamma återsändandeoperationerna. Huvudsyftet med uppförandekoden är att säkerställa att alla sådana insatser verkställs på ett så humant sätt som möjligt. Ett kapitel handlar om övervakningen av att de mänskliga rättigheterna iakttas. Detta sköts på de flesta flygturer av observatörer från internationella organisationer, frivilligorganisationer eller nationella myndigheter. Enligt uppförandekoden ska observatörerna få tillgång till all relevant information, inklusive resehandlingar för de återvändande personerna och information om speciella omständigheter såsom graviditet eller sjukdom. Det ska finnas medicinskt utbildad personal och tillgång till tolk ombord. Uppförandekoden framhåller att våldsanvändning ska undvikas eller begränsas i största möjliga mån och understryker också vikten av samarbete med de återvändande

personerna. Alla som deltar i återsändandeoperationer är skyldiga att rapportera incidenter som innebär ett brott mot uppförandekoden.

Frontex får samarbeta med de myndigheter i tredjeländer som är behöriga i frågor som omfattas av Frontexförordningen inom ramen för vad som har avtalats med dessa myndigheter. Samarbetsarrangemangen ska enbart gälla förvaltningen av det operativa samarbetet.

Frontex verksamhet utvärderas vart femte år. Vid denna oberoende externa utvärdering ska det undersökas hur effektivt byrån utför sina uppgifter. Byråns betydelse och arbetssätt ska också bedömas. Den första utvärderingen efter ikraftträdandet av ändringarna i Frontexförordningen ska även innehålla en analys av behovet av att ytterligare stärka samordningen av förvaltningen av det operativa samarbetet vid medlemsstaternas yttre gränser, inbegripet möjligheten att skapa ett europeiskt system av gränsbevakningstjänstemän.

Europeiska ombudsmannen inledde i mars 2012 en undersökning av hur Frontex genomför de nya bestämmelserna för att främja och övervaka att byråns verksamhet bedrivs med respekt för de grundläggande rättigheterna (ombudsmannens ärende OI/5/2012/BEH-MHZ). Ombudsmannen fann i april 2013 att Frontex generellt sett lever upp till kraven i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Ombudsmannen lämnade dock ett antal rekommendationer till Frontex, bl.a. att inrätta en mekanism för att hantera klagomål från enskilda om överträdelser av grundläggande rättigheter. I juni 2013 svarade Frontex på ombudsmannens rekommendationer. Frontex avvisade rekommendationen om att inrätta en mekanism för att hantera klagomål från enskilda om överträdelser av grundläggande rättigheter och anförde bl.a. att det finns andra institutioner som har kompetens att hantera sådana klagomål (i huvudsak nationella domstolar och EU-domstolen). Klagomål som lämnas in till Frontex kan dock beaktas av ombudet för grundläggande fri- och rättigheter i ombudets övervakning av att dessa fri- och rättigheter respekteras inom Frontex. Europeiska ombudsmannen var inte nöjd med detta besked, och i november 2013 lämnade hon en särskild rapport om detta till Europaparlamentet.

Utskottet har tidigare behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om att Frontex bör avvecklas m.m., senast i februari 2014 (bet. 2013/14:JuU14 s. 64 f.). Utskottet pekade bl.a. på att det har införts ytterligare mekanismer som ska säkerställa att alla fullt ut respekterar de grundläggande fri- och rättigheterna när de utför sina uppgifter.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet konstaterade redan vid fjolårets behandling av motioner motsvarande de nu aktuella har ytterligare mekanismer införts som ska säkerställa att alla medlemmarna i de europeiska gränskontrollenheterna fullt ut respekterar de grundläggande fri- och rättigheterna, däribland rätten att få tillträde till asylförfarandet, när de utför sina uppgifter. Vidare har en uppförandekod utarbetats för de gemensamma återsändandeoperationerna så

att dessa verkställs på ett så humant sätt som möjligt. Mot denna bakgrund vidhåller utskottet att riksdagen inte bör göra något tillkännagivande när det gäller Frontex och dess verksamhet. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2014/15:82 (V) yrkandena 2 och 3 och 2014/15:176 (C).

Pass

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår sex motionsyrkanden med olika förslag som gäller pass. Det föreslås bl.a. att åtgärder ska vidtas för att komma till rätta med den illegala handeln med pass.

Jämför reservation 19 (SD).

Motionerna

I motion 2014/15:653 av Johan Pehrson (FP) pekas på behovet av att se över de svenska passreglerna och förfarandet när det gäller förlorade svenska pass. Motionären anför att det är ett problem att allt fler svenska pass försvinner, något som uppmärksammats av både svensk polis, Frontex och Sveriges egna ambassader i världen. Problematiken med pass som försvinner påtalas även i kommittémotion 2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 15 samt i motionerna 2014/15:57 av Jimmy Ståhl (SD), 2014/15:994 av Krister Örnfjäder (S) och 2014/15:1347 av Lena Ek och Kristina Yngwe (båda C).

I motion 2014/15:700 av Jan Ericson (M) efterfrågas en förenkling för utlandsboende svenska medborgare att förnya sina pass. Motionären anför att det är rimligt att pröva om det går att förbättra servicen till utlandsboende när det gäller passärenden och om giltighetstiden för passen kan förlängas till exempelvis tio år som gäller i många andra EU-länder.

Bakgrund

Regler om utfärdande av pass m.m. finns i passlagen (1978:302), passförordningen (1979:664) och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om polismyndigheternas hantering av pass och nationellt identitetskort, (RPSFS 2009:14, FAP 530-1). Pass för svenska medborgare utfärdas av passmyndigheten. Inom Sverige är det Polismyndigheten som är passmyndighet. Utanför Sverige fullgör beskickningar och karriärkonsulat uppgifter som passmyndighet i den utsträckning som regeringen bestämmer (2 § passlagen).

Det finns inte någon begränsning när det gäller att få ett nytt svenskt pass efter att man ”tappat bort” sitt tidigare, vare sig i giltighetstid för nytt pass eller i antalet pass man kan få ut under en viss tidsperiod. Däremot måste den som säger sig ha förlorat sitt pass lämna uppgifter på heder och samvete om hur det skett samt vilka åtgärder som vidtagits för att återfå det (1 § passförordningen).

Utskottet hanterade i samband med fjolårets behandling av motioner om polisfrågor motionsyrkanden om att åtgärder borde vidtas för att försvåra den illegala handeln med svenska pass. Utskottet, som hänvisade till ett svar av justitieministern, konstaterade att Rikspolisstyrelsen arbetar med att ta fram förslag på åtgärder för att komma till rätta med problemet att äkta pass används av någon som oriktigt utger sig för att vara den egentliga passinnehavaren. Det fanns därför inte skäl för ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2013/14:JuU14 s. 62 f.). Riksdagen följde utskottet (prot. 2013/14:71).

Därefter har justitieministern i en interpellationsdebatt (ip. 2013/14:410) angett att Rikspolisstyrelsens arbete med att ta fram åtgärder inte innehöll någon närmare analys av i vilken utsträckning åtgärderna skulle bli effektiva eller hur de i så fall skulle utformas. För att komma till rätta med missbruket gav man en utredare i uppdrag att fortsätta arbetet. Uppdraget redovisades den 3 mars 2015 i promemorian Missbruk av svenska pass – Omfattning och åtgärdsförslag (Ds 2015:12). I promemorian föreslås såväl utökad kontroll som en begränsning av tillgången till pass. Bland annat föreslås att Sverige ska verka för att kontroller av biometrisk information i pass införs vid de yttre gränserna till hela Schengenområdet och att svenska medborgare som huvudregel endast ska ha rätt till tre vanliga pass under en femårsperiod. Den som ansöker om ytterligare pass ska endast ha rätt till provisoriska pass för särskilda resor.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har ett förslag på åtgärder för att komma till rätta med problemet med att äkta pass används av någon som oriktigt utger sig för att vara den egentliga passinnehavaren nyligen lämnats i en departementspromemoria. Beredningen av de förslag som läggs fram i promemorian bör enligt utskottet inte föregripas, varför motionerna 2014/15:57 (SD), 2014/15:653 (FP), 2014/15:994 (S), 2014/15:1347 (C) och 2014/15:3004 (SD) yrkande 15 bör avslås.

Utskottet finner inte heller skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande med anledning av förslaget om att förbättra servicen i passärenden för utlandssvenskar. Motion 2014/15:700 (M) bör avslås.

Vapenfrågor

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till en motion från M, C, FP och KD tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör se över regelverket för hantering av vapenlicenser för att underlätta för jägare.

Riksdagen avslår ett stort antal motionsyrkanden om olika vapenfrågor. I motionerna föreslås bl.a. skärpta straff för vapenbrott och ändringar i reglerna om vapenlicens för olika vapentyper.

Jämför reservationerna 20 (SD), 21 (SD), 22 (SD) och 23 (SD).

Motionerna

Skärpta straff för vapenbrott m.m.

I motion 2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 19 föreslås att ringa vapenbrott ska ge böter eller fängelse i högst nio månader. Brott av normalgraden ska ge fängelse i högst tre år. Grovt vapenbrott ska ge minst två års fängelse och högst sex års fängelse. Vidare bör ett synnerligen grovt vapenbrott införas som ska ge minst tre års fängelse och högst åtta års fängelse.

I motion 2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) begärs i yrkande 26 i denna del att laserpekare ska klassas som vapen.

Utökad vapengarderob

I motion 2014/15:1081 av Åsa Coenraads m.fl. (M) föreslås att den extra behovsprövningen mellan det fjärde och femte vapnet i vapengarderoben avskaffas. I motion 2014/15:225 av Edward Riedl (M) föreslås att möjligheten att införa en utökad vapengarderob för jägare som ansöker om detta ska ses över. I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 6 begärs att jaktvapengarderoben ska utökas till minst tio vapen. Även i kommittémotion 2014/15:2496 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6 efterfrågas en utökning av vapengarderoben. Motionärerna föreslår att dagens begränsning till fyra vapen i vapengarderoben ska utökas till åtta vapen utan någon behovsmotivering.

Handläggning av vapenlicensärenden

I motion 2014/15:171 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 anförs att handläggningstiden för vapenlicensärenden bör kortas. I yrkande 2 i motionen anförs att det administrativa arbetet vid hanteringen av vapenlicenser bör ses över.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 1 efterfrågas en översyn och modernisering av vapenlagstiftningen. Enligt motionärerna bör i synnerhet ett antal punkter förändras för att effektivisera arbetet, minska

arbetsbördan för myndigheten och förbättra för jägare, jakt- och skytteorganisationer, vapenhandlare m.fl.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 4 anförs att en maxtid om en månads handläggningstid ska införas vid ansökningar om vapenlicens under förutsättning att handlingarna är korrekt ifyllda. I yrkande 5 i samma motion efterfrågas ett digitalt ansökningsförfarande vid ansökningar om vapenlicens. Även i motion 2014/15:1631 av Gunilla Nordgren (M) efterfrågas kortare handläggningstider i licensärenden. Ett yrkande av denna innebörd framförs även i motion 2014/15:2048 av Isak From m.fl. (S).

Även i kommittémotion 2014/15:2496 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 5 efterfrågas kortare handläggningstider i vapenlicensärenden. Motionärerna anför att hela hanteringen måste reformeras och att regeringen bör utvärdera ett system där vapenhandlarna själva ska kunna sköta handläggningen i samarbete med polisen, men där polisens uppgifter kraftigt begränsas. I motion 2014/15:32 av Nina Lundström (FP) yrkande 3 efterfrågas en översyn av problemet med stora skillnader i handläggningstider inom landet. I motion 2014/15:2974 av Lena Ek m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 15 efterfrågas en översyn av regelverket för hantering av vapenlicenser i syfte att underlätta för jägare.

Licensfrågor till en ny viltmyndighet

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 2 begärs att handläggningen av vapenlicenser flyttas från polisen till en ny viltmyndighet. I yrkande 3 i samma motion påtalas vikten av att den nya myndigheten har kunnig och utbildad personal för vapenärenden. Även i motionerna 2014/15:609 av Pia Hallström (M) yrkande 2 och 2014/15:1282 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 2 föreslås att vapenlicensärenden flyttas till en ny viltmyndighet.

Övriga vapenmotioner

I motion 2014/15:1090 av Åsa Coenraads (M) föreslås att en vapenlicens för ett vapen ska kunna användas för flera ändamål.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 7 anförs att vapenförvaring hos andra och i det egna andra boendet bör underlättas. I motion 2014/15:2946 av Mikael Jansson (SD) begärs att det ska vara tillåtet att tillfälligt förvara licensbelagda vapen i andras vapenskåp.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 13 föreslås att godkända vapenhandlare ska ges möjlighet att skrota vapen kontinuerligt för att därmed underlätta hanteringen av skrotvapen. I yrkande 14 i motionen efterfrågas vidare en möjlighet för vapenhandlare att lämna ut låneintyg i upp till 30 dagar.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 15 efterfrågas att man ska kunna förvara ammunition till ett annat vapen än det man har licens

för. Dock bör det krävas att den som förvarar ammunitionen ska ha licens för den aktuella vapenklassen. Ett yrkande av denna innebörd framförs även i motion 2014/15:217 av Åsa Coenraads och Sten Bergheden (båda M).

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 16 begärs att det ska bli lättare för jägare att låna varandras vapen. Ett yrkande med denna innebörd framförs även i motion 2014/15:2237 av Jan R Andersson (M).

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 8 efterfrågas en möjlighet att genom auktorisation ge godkända vapenhandlare möjlighet att godkänna vapenlicenser.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 20 begärs i fråga om målskyttevapen som är helautomatiska eller av enhandskaraktär att begreppet ”synnerliga skäl” ersätts med ”särskilda skäl”. Det senare begreppet bör definieras i lag eller förordning. Enligt motionärerna är kravet på ”synnerliga skäl” oftast ett uttryck för ett extremt undantagsförfarande, vilket är orimligt när det gäller sådana folksporter som skytte.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 9 föreslås att kravet på att söka en ny samlarlicens vart femte år tas bort. I yrkande 17 i samma motion anförs vidare att regeringen i detta sammanhang bör utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar, museer m.fl. som får vapen som gåva.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 12 föreslås att det ska utredas om kraven på licens bör tas bort för stift, vissa kantattändare och startpistoler. I yrkande 19 i motionen begärs att det ska utredas om det ska finnas licenskrav på alla mynningsladdade vapen som är tillverkade 1890 och senare, eller om registrering eller anmälning ska räcka. I motion 2014/15:1509 av Mikael Jansson (SD) begärs att mynningsladdade vapen som är kopior på historiska vapen ska befrias från licenskrav.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 10 efterfrågas ett förtydligande av regelverket om vapen som ska lämnas in vid återkallanden av vapenlicenser. Enligt motionärerna ska vapnet vid en tvist återkallas först när tvisten har vunnit laga kraft.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 11 efterfrågas en översyn av hur ansvariga myndigheter snabbare ska kunna uppdatera aktuella vapenlistor.

I motion 2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 18 anförs att man bör utreda möjligheterna att införa ett slags vapenpass som finns i övriga Europa för att underlätta jakt inom EU och i andra länder.

Bakgrund

Straffskalan för vapenbrott m.m.

Vapenlagen (1967:67) anger följande. Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst två år. Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa,

döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst ett och högst fyra år. Om brottet är synnerligen grovt döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år. Straffbestämmelserna har denna lydelse sedan den 1 september 2014 då bl.a. minimistrafte för grovt vapenbrott höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i ett år och ett nytt brott, synnerligen grovt vapenbrott, infördes (prop. 2013/14:226, bet. 2013/14:JuU36, rskr. 2013/14:393).

Utredningen om skärpta straffrättsliga åtgärder mot organiserad brottslighet har i sitt slutbetänkande *Organiserad brottslighet – förfäls- och underlåtenhetsansvar, kvalifikationsgrunder m.m.* (SOU 2014:63) föreslagit att försök, förberedelse eller stämpling till grovt vapenbrott eller synnerligen grovt vapenbrott ska kriminaliseras. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Genom en ändring av strålskyddsförordningen (1988:293) som trädde i kraft den 1 januari 2014 krävs tillstånd för att förvärva, inneha, använda, upplåta, överlåta, tillverka eller till Sverige föra in starka laserpekare (laserklass 3R, 3B eller 4). Tillstånd får endast meddelas för vissa ändamål som anges i förordningen.

Generella förutsättningar för tillstånd att inneha skjutvapen

De generella förutsättningarna för att en enskild person ska få meddelas tillstånd att inneha skjutvapen finns i 2 kap. 4–6 a §§ vapenlagen. De krav som ställs upp är bl.a. att vapnet ska behövas för ett godtagbart ändamål och att det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. För att tillstånd ska meddelas till helautomatiska vapen eller enhandsvapen krävs dessutom synnerliga skäl (6 §). Ett sådant tillstånd ska tidsbegränsas till att gälla högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning (6 a §).

Vapengarderob

Som framgår ovan får en enskild person meddelas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om han eller hon kan visa behov av vapnet för ett godtagbart ändamål (2 kap. 4 § vapenlagen). Tillstånd måste sökas för varje vapen. För tillstånd till innehav av jaktvapen krävs vidare enligt 2 kap. 4 § första stycket vapenförordningen (1996:70) att den sökande har avlagt ett prov som visar att han eller hon har grundläggande kunskaper om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Den som har avlagt ett sådant prov ska anses ha behov av jaktvapen, om inte särskilda skäl talar emot det. Behovet ska anses motsvara fyra vapen, om det inte finns omständigheter som talar för att sökanden behöver fler vapen än så. Tillstånd till fler än sex jaktvapen får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov (2 kap. 4 § fjärde och femte styckena vapenförordningen). I Rikspolisstyrelsens allmänna råd om vapenlagstiftningen anges att tillstånd till innehav av fler än sex jaktvapen endast bör meddelas undantagsvis (RPSFS 2009:13, FAP 551-3, s. 13).

Justitieutskottet behandlade motionsyrkanden om en utökad vapengarderob senast under våren 2014 i betänkande 2013/14:JuU14 (s. 40–44). Liksom tidigare ansåg utskottet då att vapenlagen innehåller lämpliga avvägningar när det gäller tillstånd att inneha jaktvapen. Utskottet avstyrkte därför den aktuella motionen.

Handläggning av vapenlicensärenden

Av 1 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70) framgår att frågor om tillstånd att inneha vapen hanteras av Polismyndigheten om inte annat anges. Ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen ska göras skriftligen (2 kap. 6 §). Polismyndigheten ska utfärda bevis över tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition och, om tillståndet avser innehav av vapen, en dubblett av beviset.

Inrikesministern anförde i ett frågesvar den 19 januari 2015 om handläggningstiderna för vapenlicenser (fr. 2014/15:157) bl. a. följande.

Regeringens övergripande målsättning för rättsväsendet är bl.a. att ärenden ska handläggas på ett rättssäkert och effektivt sätt. Handläggningstiderna i ärenden om tillstånd till vapeninnehav är långa och varierar i alltför stor utsträckning mellan de olika polisregionerna. Problemet, som det beskrivs i en tillsynsrapport från 2014 av dåvarande Rikspolisstyrelsen, är särskilt påtagligt i storstadsregionerna.

Polismyndigheten har vidtagit ett flertal åtgärder för att hantera problemet på kort och lång sikt. Åtgärderna på kort sikt handlar främst om resursförstärkningar till vapentillståndshandlingen i polisregionerna för att förkorta handläggningstiderna. På längre sikt vidtas bl.a. åtgärder för att utveckla ett digitalt ansökningsförfarande som säkerställer att ansökan är fullständig när den skickas, då många av de licensansökningar som kommer in till polisregionerna är ofullständigt ifyllda. Polismyndigheten arbetar också aktivt för att sprida information om vilka uppgifter som måste framgå av en ansökan.

Handeringen av vapentillstånd är även ett av många områden som behandlas inom ramen för polisens ombildning, som ett led i att effektivisera ärendeprocesserna. Det förväntas leda till större enhetlighet, ökad nationell samordning och kortare handläggningstider.

Vissa åtgärder har således vidtagits och vissa pågår. En kortare process får dock aldrig ske på bekostnad av de kontroller som är nödvändiga för att undvika ett tillstånd för att inneha vapen ges till personer som är olämpliga eller inte uppfyller kriterierna.

Jag kommer att fortsätta att noga följa frågan för att förvissa mig om att vidtagna åtgärder får effekt.

I juni 2014 uttalade Justitieombudsmannen (JO) kritik mot vissa Polismyndigheter för långa handläggningstider i ärenden om vapentillstånd under 2013. Enligt polismyndigheterna hade detta orsakats av bl.a. resursbrist. Handläggningen vid dessa polismyndigheter uppfyllde enligt JO inte förvaltningslagens (1986:223) krav på snabb handläggning, och myndigheterna kritiserades för detta. I beslutet uttalades vidare att JO såg positivt på de åtgärder som hade vidtagits och planerades inom polisen för att komma till rätta med de utdragna handläggningstiderna och att man utgick från att man inom polisen skulle komma att ägna fortsatt uppmärksamhet åt problemet.

Vapenlagens undantag för vissa vapen

Enligt 1 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) gäller lagen för skjutvapen och ammunition samt vissa föremål som jämföras med skjutvapen. I 1 kap. 4 § finns en uppräkningslista av föremål som är undantagna från lagens tillämpningsområde. Undantagen avser olika verktyg och bruksföremål som visserligen är försedda med utskjutningsanordningar av skilda slag men som inte har ansetts behöva omfattas av de strikta vapenreglerna. Enligt 1 kap. 4 § omfattar vapenlagens bestämmelser inte sådana skjutvapen som har tillverkats före 1890 och som inte är avsedda för gastäta enhetspatroner. Detta undantag tar främst sikte på framladdningsvapen (mynningsladdare), men även skjutvapen som laddas på ett annat sätt, t.ex. bakladdade vapen, omfattas av undantaget under förutsättning att de inte är avsedda för gastäta enhetspatroner. Ett skjutvapen som är avsett för gastäta enhetspatroner omfattas av vapenlagens bestämmelser oavsett tillverkningsår. Det kan noteras att den beskrivna typen av skjutvapen tillverkade före 1890 vanligen är att betrakta som farliga föremål enligt lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål. Därmed omfattas dessa skjutvapen alltså av den lagstiftningen.

Obrukbara vapen

Som redan framgått omfattas alla skjutvapen som är avsedda för gastäta enhetspatroner av vapenlagens bestämmelser oavsett tillverkningsår. Detta innebär bl.a. att det även krävs tillstånd för att inneha ett obrukbart vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen. Enligt 2 kap. 4 § samma lag får ett tillstånd att inneha skjutvapen meddelas endast om den enskilde behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Tillstånd att inneha ett skjutvapen som huvudsakligen har samlarvärde, prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde får meddelas även för andra ändamål än skjutning. Om vapentillstånd har meddelats på grund av samlarvärde krävs det ett särskilt tillstånd för att få använda vapnet till skjutning. Enligt 2 kap. 5 a § får ett tillstånd att inneha skjutvapen för prydnads- eller minnesändamål meddelas endast om vapnet görs varaktigt obrukbart. Trots detta får tillstånd meddelas om det finns särskilda skäl för att vapnet ska få behållas i brukbart skick. Sådana skäl kan exempelvis vara att vapnet är mycket värdefullt eller från en objektiv synpunkt speciellt, t.ex. ett äldre hemtillverkat vapen. En annan situation kan vara att innehavaren inom en inte alltför avlägsen framtid, cirka sex månader, efter att ha avlagt jägarexamen avser att söka tillstånd för att bruka vapnet till skytte, t.ex. jakt eller målskjutning.

Rikspolisstyrelsen har utfärdat allmänna råd om vad som krävs för att ett vapen ska anses varaktigt obrukbart (16 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Enligt de allmänna råden bör det krävas att vapnet är åtgärdat på ett sådant sätt att det därefter inte kan användas för skjutning. Detta innebär att något skott över huvud taget inte kan avlossas med vapnet och att ingreppet i vapnet i

princip ska vara bestående, dvs. det ska i praktiken vara omöjligt att återställa det åtgärdade vapnet i brukbart skick.

Övriga vapenfrågor

Enligt 3 kap. 1 § vapenlagen får ett tillståndspliktigt skjutvapen inte lånas ut till någon annan än den som har tillstånd att inneha vapnet. Av 3 kap. 1 a § framgår dock att den som har rätt att inneha ett skjutvapen vid enstaka tillfällen får låna ut vapnet om utlåningen sker för samma ändamål som utlånares tillstånd avser, utlåningen avser en tid om högst två veckor och låntagaren har tillstånd enligt 9 § att låna skjutvapen. Vidare framgår av 1 a § att tillstånd att låna skjutvapen inte krävs om

- låntagaren har tillstånd att inneha vapen av samma typ som lånet avser
- vapnet innehas och används under långivarens uppsikt, under uppsikt av någon annan person som har godkänts av Polismyndigheten att närvara vid provskjutning eller under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen
- lånet avser ett start- eller signalvapen.

Av 4 kap. 4 § vapenlagen framgår att skjutvapen som ska skrotas ska lämnas till Polismyndigheten. Den som lämnar ett vapen för skrotning ska bifoga tillståndsbeviset.

Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen är den som innehar skjutvapen eller ammunition skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den. När skjutvapen inte brukas ska de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme (5 kap. 2 §).

Av 6 kap. 1 § vapenlagen framgår att ett tillstånd att inneha skjutvapen eller att föra in skjutvapen till Sverige ska återkallas av Polismyndigheten om

- a. tillståndshavaren visat sig vara olämplig att inneha skjutvapen
- b. tillståndshavaren utan godtagbar anledning vägrat Polismyndigheten tillträde för att kontrollera att förvaringsbestämmelserna följs
- c. förutsättningarna för tillståndet inte längre finns
- d. det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Av 6 kap. 4 § vapenlagen framgår vidare bl.a. att Polismyndigheten ska besluta att ett vapen med tillhörande ammunition och tillståndsbevis ska tas om hand om det är sannolikt att tillståndet att inneha vapnet kommer att återkallas och särskilda omständigheter inte talar emot omhändertagandet. Av 4 a § framgår att tillståndet är ogiltigt till dess att frågan om återkallelse har prövats.

Av 3 kap. 9 § vapenförordningen framgår att Polismyndigheten efter ansökan ska utfärda ett europeiskt skjutvapenpass till den som har tillstånd att i Sverige inneha ett skjutvapen som avses i bilagan till vapenförordningen. Skjutvapenpasset ska ha en begränsad giltighetstid.

Utskottets ställningstagande

Straffbestämmelserna för vapenbrott har, som anförts ovan, nyligen skärpts. Bland annat har minimistraffet för vapenbrott höjts från fängelse i sex månader till fängelse i ett år, och ett nytt brott, synnerligen grovt vapenbrott, har införts. Dessutom har Utredningen om skärpta straffrättsliga åtgärder mot organiserad brottslighet föreslagit att försök, förberedelse eller stämpling till grovt vapenbrott eller synnerligen grovt vapenbrott ska kriminaliseras. Mot bakgrund av detta finns det inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om skärpta straff för vapenbrott. Motion 2014/15:2524 (SD) yrkande 19 avstyrks därför.

Sedan den 1 januari 2014 krävs det enligt strålskyddsförordningen (1988:293) tillstånd för att förvärva, inneha, använda, upplåta, överlåta, tillverka eller till Sverige föra in starka laserpekare. Utskottet anser att de krav som ställs i fråga om starka laserpekare är tillräckliga och att det således inte finns anledning för något tillkännagivande om vapenklassning av dessa. Motion 2014/15:2524 (SD) yrkande 26 i denna del avstyrks därför.

Utskottet är alltjämt av uppfattningen att vapenlagen innehåller lämpliga avvägningar när det gäller tillstånd att inneha jaktvapen. Riksdagen bör därför avslå motionerna 2014/15:225 (M), 2014/15:1081 (M), 2014/15:1261 (M) yrkande 6 och 2014/15:2496 (SD) yrkande 6 som alla efterfrågar en utökad vapengarderob.

Utskottet anser att det är viktigt att vapenlicensärenden handläggs effektivt, rättssäkert och utan alltför långa handläggningstider. Utskottet ser därför positivt på de åtgärder som vidtagits för att komma till rätta med problemet. Utskottet bedömer även att tillkomsten av den nya polismyndigheten bör kunna leda till att hanteringen blir mer enhetlig och därmed även snabbare. Utskottet anser dock att de vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga, och anser att regelverket för hantering av vapenlicenser bör ses över för att underlätta för jägare. Med det anförda tillstyrker utskottet motion 2014/15:2974 (C, M, FP, KD) yrkande 15 och bifaller delvis motionerna 2014/15:32 (FP) yrkande 3, 2014/15:171 (M) yrkande 1, 2014/15:1261 (M) yrkandena 1, 4 och 5, 2014/15:1631 (M), 2014/15:2048 (S) och 2014/15:2496 (SD) yrkande 5.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motionerna 2014/15:609 (M) yrkande 2, 2014/15:1261 (M) yrkandena 2 och 3 samt 2014/15:1282 (M) yrkande 2 om att licensfrågor ska överföras till en ny viltmyndighet. Motionerna avstyrks därför.

Utskottet anser att kravet i 1 kap. 5 § vapenlagen att ett tillstånd till vapeninnehav endast ska meddelas för särskilt angivna ändamål är rimligt och att det därför saknas anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande till regeringen om att ett tillstånd ska kunna kopplas till flera ändamål. Motion 2014/15:1090 (M) avstyrks därför.

Utskottet anser inte heller att det finns anledning till någon ändring av reglerna om förvaring, skrotning och utlåning av vapen. Även motionerna 2014/15:217 (M), 2014/15:1261 (M) yrkandena 7 och 13–16, 2014/15:2946 (SD) och 2014/15:2237 (M) avstyrks därför.

I motion 2014/15:1261 (M) yrkande 8 efterfrågas en möjlighet att auktorisera vissa vapenhandlare och ge dessa möjlighet att under särskilda förutsättningar utfärda vapenlicenser. Utskottet är inte berett att föreslå en ordning som innebär att huvudregeln att det är Polismyndigheten som prövar frågor om tillstånd till vapeninnehav frångås. Motionsyrkandet avstyrks därför.

I samband med fjolårets behandling av motioner om polisfrågor uttalade utskottet (bet. 2013/14:JuU14 s. 40–44) att man i fråga om helautomatiska vapen och enhandsvapen ansåg det befogat med en särskild restriktivitet i tillståndsgivningen. Enligt 2 kap. 6 § vapenlagen krävs det ”synnerliga skäl” för innehav av sådana vapen. Utskottet vidhåller sin uppfattning från fjolåret att det när det gäller bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska krävas för att nå upp till den nivån är viktigt med en enhetlig tillämpning över landet. Utskottet är vidare alltjämt av uppfattningen att Polismyndigheten i detta avseende liksom i sin övriga verksamhet givetvis ska följa Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd och att det är viktigt med en god dialog mellan Polismyndigheten och skytterörelsen i dessa frågor. Utskottet finner dock inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande i fråga om vapenlagens krav på ”synnerliga skäl”. Riksdagen bör alltså avslå motion 2014/15:1261 (M) yrkande 20.

I motion 2014/15:1261 (M) yrkande 9 begärs att kravet på att söka en ny samlarlicens vart femte år ska tas bort. Utskottet konstaterar inledningsvis att det endast är i fråga helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott som en licens för en samling vapen måste förlängas vart femte år (2 kap. 6 a § vapenlagen). För övriga vapen i en vapensamling gäller ingen särreglering. Mot denna bakgrund och då utskottet finner regleringen av tillstånd för helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott väl avvägd saknas det anledning för riksdagen till något initiativ med anledning av motionen. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet anser inte att det finns skäl att utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar, museer m.fl. som får vapen som gåva. Motion 2014/15:1261 (M) yrkande 17 avstyrks därför.

Utskottet anser inte heller att det finns skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande om licensreglerna för mynningsladdade vapen eller om vilka vapen i övrigt som bör undantas från vapenlagens tillämpningsområde. Riksdagen bör därför avslå motionerna 2014/15:1261 (M) yrkandena 12 och 19 och 2014/15:1509 (SD).

Utskottet anser att bestämmelserna i 6 kap. 4 och 4 a §§ vapenlagen om förfarandet vid omhändertagande av vapen, ammunition och tillståndsbevis i samband med återkallelser av vapenlicenser är väl avvägda. Det saknas därför skäl för riksdagen att ge regeringen till känna att den bör se över förfarandet i samband med återkallelser av vapenlicenser. Motion 2014/15:1261 (M) yrkande 10 avstyrks.

Utskottet har förståelse för synpunkterna i motion 2014/15:1261 (M) yrkande 11 att det är viktigt att berörda myndigheter har uppdaterade

vapenlistor. Något tillkännagivande om detta från riksdagens sida är dock inte nödvändigt. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet konstaterar att vapenförordningen medger att ett europeiskt skjutvapenpass utfärdas för den som har tillstånd att inneha ett skjutvapen i Sverige, och anser det inte nödvändigt med något tillkännagivande med anledning av vad som anförs i motion 2014/15:1261 (M) yrkande 18. Motionsyrkandet avstyrks.

Ordningsvakter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ordningsvakter.

Motionen

I motion 2014/15:1451 av Lars Eriksson (S) begärs en översyn av reglerna om vilka typer av butiker som får ha patrullerande ordningsvakter.

Bakgrund

Utskottet behandlade och avstyrkte i fjolårets betänkande 2013/14:JuU14 ett likalydande motionsyrkande som det i 2014/15:1451 (S). För en utförlig bakgrundsredovisning hänvisas till betänkandet (s. 45–47). Utskottet anförde följande i sitt ställningstagande.

Det är polisen som har huvudansvaret för att upprätthålla den allmänna ordningen i samhället. Som framgår ovan får dock andra än poliser förordnas till ordningsvakter för att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Det är emellertid alltid polisen som ansvarar för att förordna ordningsvakterna, och därmed är det också polisen som bedömer behovet av ordningsvakter i särskilda fall. Bestämmelserna om i vilka situationer ett sådant behov ska anses finnas är enligt utskottet väl avvägda, och utskottet är alltså inte berett att ställa sig bakom önskemålet om en översyn av reglerna.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats ovan är det alltid polisen som ansvarar för att förordna ordningsvakter och som bedömer behovet av ordningsvakter i särskilda fall. Bestämmelserna om i vilka situationer ett sådant behov ska anses finnas är enligt utskottet väl avvägda, och utskottet är alltså inte berett att ställa sig bakom önskemålet om en översyn av reglerna. Motion 2014/15:1451 (S) avstyrks därför.

Ändring i ordningslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en ändring i ordningslagen när det gäller idrottsevenemang.

Motionen

I motion 2014/15:1821 av Thomas Finnborg (M) anförs att ordningslagen bör ändras när det gäller idrottsevenemang så att det ska krävas tillstånd för ett sådant evenemang och inte som i dag räcka med en anmälan till polisen om när och var evenemanget äger rum. Enligt motionären skulle ett krav på tillstånd underlätta för polisen att använda sina resurser på ett effektivt sätt.

Bakgrund

Av 2 kap. 4 § ordningslagen (1993:1617) framgår att det inte krävs tillstånd för att få anordna ett offentligt idrottsarrangemang. En anmälan om arrangemanget ska dock göras hos polismyndigheten (2 kap. 5 § första stycket). Av kommentaren till detta lagrum (se Kasimir Åberg, Ordningslagen, 31 januari 2014 Zeteo, kommentaren till 2 kap. 5 §) framgår att utgångspunkten vid utformningen av bestämmelserna i ordningslagen om anmälningsskyldighet har varit ändamålet med anmälan, nämligen att ge myndigheterna – främst polismyndigheterna – tillfälle att vidta erforderliga åtgärder i anledning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den nuvarande lagstiftningen är väl avvägd och är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2014/15:1821 (M) om att införa en tillståndsplikt för offentliga idrottsevenemang. Motionen avstyrks därför.

Tillstånd till offentliga danstillställningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår åtta motionsyrkanden om att avskaffa kravet på tillstånd för att få arrangera en offentlig danstillställning.

Jämför reservation 24 (SD, FP).

Motionerna

I motion 2014/15:639 av Olof Lavesson (M) föreslås det att kravet i ordningslagen på tillstånd för att ordna en offentlig danstillställning tas bort.

En begäran med detta innehåll framförs även i motionerna 2014/15:820 av Johanna Jönsson (C), 2014/15:1377 av Maria Ferm och Rasmus Ling (båda MP), 2014/15:1578 av Mathias Sundin m.fl. (FP), 2014/15:1833 av Thomas Finnborg (M), 2014/15:2018 av Christian Holm (M), 2014/15:2125 av Markus Wiechel (SD) och 2014/15:2238 av Jan R Andersson och Finn Bengtsson (båda M).

Bakgrund

Enligt 2 kap. 4 § ordningslagen (1993:1617) krävs tillstånd för att få anordna en offentlig danstillställning även om den inte anordnas på en offentlig plats. Ansökan om tillstånd görs hos Polismyndigheten.

Tidigare utskottsbehandling

Riksdagen behandlade våren 2005 proposition 2003/04:174 Några frågor om ordningslagen. I propositionen skrev regeringen när det gällde frågan om krav på danstillstånd bl.a. att de argument som kan anföras mot ett avskaffande av kravet på danstillstånd, framför allt när det gäller ordning och säkerhet, väger tyngre än behovet av minskad byråkrati. Vidare anfördes att det är väl känt att det vid danstillställningar kan uppkomma bråk och andra situationer som kräver polisingripande (s. 14). I samband med justitieutskottets beredning av propositionen tog utskottet även ställning till en motion med ett yrkande om att kravet på tillstånd för danstillställningar ska avskaffas. Utskottet anförde då att ett avskaffande av kravet på tillstånd till danstillställningar som inte genomförs på offentlig plats skulle kunna leda till minskad byråkrati. Ett avskaffande av kravet skulle emellertid försvåra polisens informationsinhämtande och därmed göra det svårare för polisen att fullgöra sitt uppdrag att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Utskottet anförde vidare att danstillställningar med stor publik också kan leda till t.ex. trafikproblem och ordningsstörningar, och det är viktigt att villkoren för tillställningen uppmärksammas vid en ansökan. Utskottet ansåg att kravet på tillstånd till danstillställningar åtminstone tills vidare borde vara kvar (bet. 2004/05:JuU12 s. 6).

Motionsyrkanden om avskaffande av tillstånd till danstillställningar har därefter behandlats av utskottet vid flera tillfällen. I betänkande 2007/08:JuU10 Polisfrågor (s. 32 f.) uttalade utskottet att det i fråga om kravet på tillstånd för danstillställningar inte hade någon annan uppfattning än vad det dåvarande justitieutskottet hade våren 2005. I betänkande 2010/11:JuU7 Polisfrågor (s. 41 f.) vidhöll utskottet sin uppfattning att kravet på tillstånd till danstillställningar bör vara kvar (liknande yrkanden har även behandlats förenklat, senast i bet. 2013/14:JuU14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet är alltjämt av uppfattningen att kravet på tillstånd till danstillställningar bör vara kvar. Motionerna 2014/15:639 (M), 2014/15:820

(C), 2014/15:1377 (MP), 2014/15:1578 (FP), 2014/15:1833 (M), 2014/15:2018 (M), 2014/15:2125 (SD) och 2014/15:2238 (M) bör därför avslås av riksdagen.

Drogtester i trafiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om drogtester i trafiken.

Motionerna

I motionerna 2014/15:1333 av Margareta B Kjellin (M) och 2014/15:1831 av Mikael Cederbratt m.fl. (M) yrkar motionärerna att polisen i större utsträckning än i dag och rutinmässigt ska kunna drogtesta bilförare i trafiken. Motionärerna anför bl.a. att polisen ska få möjlighet att använda sållningsinstrument, t.ex. salivtest, för att se om föraren är påverkad av droger.

Bakgrund

Av 1 § lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov framgår det att ett alkoholutandningsprov får tas på den som skäligen kan misstänkas för bl.a. rattfylleri enligt 4 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, om provet kan ha betydelse för utredning om brottet. Alkoholutandningsprov vid misstanke om rattfylleribrott tas av en polis eller av en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen. Provet kallas bevisprov eftersom det kan användas som bevis för alkoholkoncentrationen. Provtagningen ska utföras på ett sätt som inte utsätter den som provet tas på för allmän uppmärksamhet.

Av 2 § lagen om alkoholutandningsprov följer att alkoholutandningsprov får tas på förare av bl.a. motordrivna fordon även om det inte finns någon brottsmisstanke. Ett sådant prov kallas för sållningsprov och får tas av en polis eller, om det är fråga om att förebygga eller upptäcka rattfylleribrottslighet, en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen eller en bilinspektör som avses i 1 kap. 3 § fordonslagen (2002:574). Samma krav gäller för genomförandet av provtagningen som vid bevisprov. För sållningsprov gäller dessutom att prov får tas endast på eller i nära anslutning till den plats där personen kontrolleras eller ett ingripande mot honom eller henne görs. Proven ska tas med ett instrument som kan användas utan dröjsmål och som bara anger om den eventuella alkoholkoncentrationen överstiger ett visst gränsvärde. Om ett sållningsprov indikerar att alkoholkoncentrationen överstiger gränsvärdet, kan det som regel anses röra sig om skäligen misstanke om rattfylleribrott. Ett bevisprov kan då tas. Även en kroppsbesiktning i form av blodprovstagning kan då göras enligt bestämmelserna i 28 kap. 12 § rättegångsbalken.

Av 2 § lagen (1999:216) om ögonundersökning vid misstanke om vissa brott i trafiken framgår det att ögonundersökningar får göras på förare av bl.a.

ett motordrivet fordon, om det kan misstänkas att föraren gjort sig skyldig till drograttfylleri. Undersökningen får genomföras endast om den kan ha betydelse för utredningen om brottet. En misstanke kan baseras bl.a. på förarens sätt att framföra fordonet, hans eller hennes uppträdande eller på att det på annat sätt framkommer omständigheter som tyder på ett missbruk av narkotika. Den aktuella lagen ger – i motsats till lagen om alkoholutandningsprov – inte möjlighet till rutinmässiga undersökningar. Ögonundersökningen får bara omfatta yttre iakttagelser av ögonens utseende och funktion och används enbart för att fastställa om det finns skäligen misstanke om drogpåverkan. Om ögonundersökningen visar att det finns tecken på narkotikapåverkan och det därmed finns skäligen misstanke om brott, får en kroppsbesiktning i form av blodprov göras. Regeringen har i förordningen (1999:221) om föreskrifter rörande ögonundersökning bemyndigat Polismyndigheten att meddela föreskrifter för verkställighet av lagen om ögonundersökning. I RPSFS 1999:4, FAP 333–3, har Rikspolisstyrelsen bl.a. föreskrivit att endast en polis som med godkänt resultat har genomgått särskild utbildning får besluta om och genomföra ögonundersökningar.

Tidigare utskottsbehandling

Justitieutskottet har behandlat liknande motionsyrkanden tidigare, se betänkande 2010/11:JuU7 Polisfrågor (yrkanden av om rutinmässiga drogtester behandlades även förenklat i bet. 2013/14:JuU14 Polisfrågor). I betänkandet (s. 44) uttalade utskottet att det vidhöll sin tidigare ståndpunkt att det inte i nuläget fanns anledning för riksdagen att ta ett initiativ i fråga om narkotikatester av bilförare och vilka sållningsinstrument som ska användas och att motionerna därför borde avslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att öka säkerheten på vägarna och att i det sammanhanget prioritera arbetet mot förekomsten av narkotika. Utskottet vidhåller dock att det inte i nuläget finns anledning för riksdagen att ta ett initiativ beträffande narkotikatester av bilförare och vilka sållningsinstrument som ska användas. Motionerna 2014/15:1333 (M) och 2014/15:1831 (M) bör därför avslås.

Tiggeri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om förbud för utlänningar att bedriva tiggeri.

Jämför reservation 25 (SD).

Motionerna

I motion 2014/15:2524 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 30 efterfrågas ett förbud för utlänningar att bedriva tiggeri eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller närliggande. Enligt motionärerna ska utlänningar som ertappas med tiggeri eller närliggande bötfällas och omedelbart avvisas från landet med förbud att återvända.

Bakgrund

Justitieutskottet har behandlat liknande motionsyrkanden tidigare, se betänkande 2013/14:JuU14 Polisfrågor. I betänkandet (s. 59 f.) uttalade utskottet att det inte var berett att ställa sig bakom förslaget om att kriminalisera själva tiggeriet för vissa människor.

Justitie- och integrationsministern anförde i ett frågesvar den 16 december 2014 (fr. 2014/15:126) bl.a. följande.

Richard Jomshof har frågat mig om jag är villig att utreda möjligheten att införa ett svenskt förbud mot det hitresta tiggeriet.

Regeringen värnar den fria rörligheten för EES-medborgare. Rätten till fri rörlighet är av väsentlig betydelse för den europeiska integrationen och ska inte inskränkas. Med denna rörlighet följer dock nya krav på samhället att förhålla sig till. Det ökade antalet människor som tigger i Sverige innebär en utmaning. Inom Regeringskansliet bereds frågan om att eventuellt tillsätta en nationell samordnare i syfte att stödja kommuner och andra berörda aktörer i arbetet med utsatta EES-medborgare som befinner sig tillfälligt i Sverige.

De människor som tigger på gatan i Sverige är oftast mycket utsatta. Det handlar vanligtvis om personer som lever i fattigdom och som är marginaliserade i samhället. Att kriminalisera tiggeri skulle inte ha någon effekt på de orsaker som ligger bakom att de tigger. Dessa människor bör inte heller ytterligare stigmatiseras genom att betraktas som kriminella.

Det kan vidare ifrågasättas om straffrättsliga sanktioner skulle vara ett effektivt medel för att motverka gatutiggeri.

Mot denna bakgrund är det inte aktuellt att utreda frågan om ett svenskt förbud mot tiggeri i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte ändrat uppfattning när det gäller frågan om att kriminalisera tiggeri när det gäller vissa människor. Utskottet anser därför att riksdagen bör avslå motion 2014/15:2524 (SD) yrkande 30.

Eritreas tvångsbeskattning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fem motionsyrkanden om att Sverige ska vidta åtgärder för att stoppa Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner.

Motionerna

I motion 2014/15:1381 av Cecilia Magnusson (M) begärs att riksdagen ska tillkännage för regeringen att Sverige borde lagstifta mot den typ av tvångsbeskattning som drabbar exileritreaner. Liknande yrkanden finns i motionerna 2014/15:201 av Fredrik Malm (FP), 2014/15:531 av Fredrik Malm och Said Abdu (båda FP), 2014/15:738 av Teres Lindberg (S) samt 2014/15:1698 av Caroline Szyber och Désirée Pethrus (båda KD) yrkande 2.

Bakgrund

Utskottet har fått följande upplysningar från Utrikesdepartementet.

Enligt folkrätten har en stat rätt att lagstifta om beskattning av medborgare utanför dess gränser. Det är dock inte tillåtet för en stat att vidta exekutiva åtgärder på annan stats territorium utan dess samtycke. Regeringen har inte gett den eritreanska staten tillstånd att vidta sådana exekutiva åtgärder för indrivning av denna skatt i Sverige.

Om olagliga åtgärder vidtagits av den eritreanska ambassaden åligger det polisen och andra rättsvårdande myndigheter att utreda om brott begåtts. Om Eritreas ambassads åtgärder står i strid med Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser kan det föranleda åtgärder från regeringen.

FN:s säkerhetsråd antog den 5 december 2011 resolution 2023 i vilken man beslutade att Eritrea ska upphöra med användande av utpressning, hot om våld, bedrägeri och andra olagliga åtgärder för att driva in skatt från den eritreanska diasporan. Säkerhetsrådet beslutade även att stater ska vidta lämpliga åtgärder, i enlighet med internationell rätt, för att hålla individer som agerar i strid med resolutionen och nationell lagstiftning ansvariga. Stater uppmanades också att vidta lämpliga åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning och internationella instrument, inklusive Wienkonventionerna, för att förhindra att sådana individer kan underlätta ytterligare överträdelser.

Som medlemsstat i FN är Sverige under FN-stadgans kapitel VII skyldig att efterfölja säkerhetsrådets resolutioner. I enlighet med säkerhetsrådsresolution 2023 rapporterade Sverige till säkerhetsrådet vilka åtgärder som tagits för att genomföra resolutionen. Sverige bekräftade att indrivning av skatt genom brottsliga åtgärder var en fråga för svenska polisen och andra rättsvårdande myndigheter att hantera. Sverige informerade också om att denna och andra resolutioner publicerats på regeringens hemsida för sanktioner. Några fall av påstådd indrivning av skatt med olagliga metoder har polisanmälts. Internationella åklagarkammaren i Stockholm beslutade i december 2013 att lägga ner förundersökningen av ett antal fall som polisanmälts. Enligt åklagaren kunde brott inte styrkas.

Utskottet har tidigare behandlat och avstyrkt motionsyrkanden med önskemål om lagstiftning mot Eritreas tvångsbeskattning av exileritreaner (se bet. 2013/14:JuU14 s. 72 f.). Utskottet anförde då bl.a. att det kan konstateras att det enligt folkrätten i och för sig är tillåtet för en stat att beskatta medborgare som är bosatta utomlands. Utskottet påpekade dock att det inte är tillåtet för en stat att utan samtycke vidta åtgärder på en annan stats territorium för att driva in skatten. Om dessa åtgärder inbegriper kriminella handlingar ska de enligt utskottet givetvis lagföras och bestraffas.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare uttalat kan det konstateras att det enligt folkrätten i och för sig är tillåtet för en stat att beskatta medborgare som är bosatta utomlands. Det är dock inte, som utskottet tidigare anført, tillåtet för en stat att utan samtycke vidta åtgärder på en annan stats territorium för att driva in skatten. Om dessa åtgärder inbegriper kriminella handlingar ska det givetvis lagföras och bestraffas.

Det anförda innebär att om en företrädare för Eritrea i indrivningssyfte agerar på ett kriminellt sätt (t.ex. med olaga förföljelse, utpressning eller hot) mot någon i Sverige ska det hanteras av rättsväsendet inom ramen för den gällande lagstiftningen. Det bör understrykas att för att denna typ av agerande ska komma till myndigheternas kännedom krävs det i normalfallet att den som har drabbats polisanmäler saken. Utskottet kan inte se behov av någon ny lagstiftning eller liknande för att bemöta kriminella handlingar just i samband med Eritreas skatteindrivning. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motionerna 2014/15:201 (FP), 2014/15:531 (FP), 2014/15:738 (S), 2014/15:1381 (M) och 2014/15:1698 (KD) yrkande 2.

Offentligt brottsregister

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att införa ett offentligt brottsregister.

Jämför reservation 26 (SD).

Motionen

I motion 2014/15:2524 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 28 anför motionärerna att det bör införas ett offentligt register över dömda pedofiler och flerfaldigt dömda våldtäktsmän med hög återfallsrisk.

Bakgrund

Enligt 1 § lagen om belastningsregister (1998:620) ska Polismyndigheten föra ett belastningsregister. Det övergripande syftet med belastningsregistret är att olika myndigheter, framför allt de brottsbekämpande och rättsvårdande myndigheterna, på ett enkelt sätt ska få tillgång till de uppgifter som behövs i deras verksamhet.

Enligt 35 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller absolut sekretess för uppgifter i belastningsregistret, dvs. någon skadeprovning ska inte göras. Uppgifter från belastningsregistret lämnas endast ut under de förutsättningar som anges i lagen om belastningsregister och i säkerhetsskyddslagen (1996:627) och förordningar som har stöd i dessa lagar. I samma paragraf anges också att bestämmelserna i 10 och 12 kap. offentlighets- och sekretesslagen, vilka innehåller regler om undantag för sekretess, inte gäller. Det innebär bl.a. att den enskilde inte kan få ut uppgifter om sig själv med stöd av offentlighets- och sekretesslagen. I stället är den enskilde hänvisad till bestämmelsen om detta i lagen om belastningsregister.

Den absoluta sekretess som i dag gäller för uppgifter i belastningsregistret har främst motiverats av att den dömdes återanpassning till samhället inte ska försvåras. Det är angeläget att uppgifter om en persons förflutna inte sprids mer än vad som är absolut nödvändigt. Sekretesskyddet för belastningsuppgifter är således i allt väsentligt uppställt för att skydda den enskilde. Det ligger därför i sakens natur att utomordentligt stor restriktivitet måste gälla för insyn i belastningsregister. Förutom den registrerade själv är det främst myndigheter inom rättsväsendet som har ett berättigat intresse av att få del av uppgifter från belastningsregister. Med hänsyn till den registrerades rehabilitering bör andra myndigheter eller enskilda normalt inte få tillgång till uppgifterna (prop. 1997/98:97 s. 65).

I 9 § första stycket lagen om belastningsregister ges den enskilde rätt att på begäran skriftligen få del av samtliga uppgifter om sig själv i registret. En enskild som behöver ett utdrag om sig själv har vidare enligt samma paragraf andra stycket punkterna 1–6 rätt att få ett begränsat registerutdrag i vissa fall, nämligen dessa: för att kunna ta till vara sin rätt i ett främmande land eller få tillstånd att resa in, bosätta sig eller arbeta där; enligt bestämmelser i skollagen; enligt bestämmelser i lagen om försäkringsförmedling; enligt bestämmelser i lagen om registerkontroll av personal vid sådana hem för vård och boende som tar emot barn; enligt bestämmelser i lagen om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder eller enligt bestämmelser i lagen om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn. Av 22 och 22 a §§ förordningen framgår närmare vilka uppgifter sådana begränsade utdrag ska innehålla. Av 10 § lagen om belastningsregister följer att en enskild har rätt att få uppgifter ur registret om det behövs för att pröva en fråga om anställning eller uppdrag i verksamhet som avser vård eller som är av betydelse för att förebygga eller beivra brott i den utsträckning som regeringen föreskriver.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet har tidigare, senast i betänkande 2010/11:JuU7 Polisfrågor, behandlat liknande yrkanden om automatisk kontroll i belastningsregistret för att identifiera personer dömda för sexualbrott (liknande yrkanden behandlades även förenklat i bet. 2013/14:JuU14 Polisfrågor). I betänkandet från 2011 (s. 60 f.) uttalade utskottet att de regler som finns om sekretess för och utlämnande av uppgifter ur belastningsregistret är väl avvägda, varför yrkandet skulle avslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller att de regler som finns om sekretess för och utlämnande av uppgifter ur belastningsregistret är väl avvägda, varför motion 2014/15:2524 (SD) yrkande 28 bör avslås.

Reservationer

1. Lag och ordning i problemområden, punkt 2 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 13.

Ställningstagande

Anmärkningsvärt nog förekommer det att polisen meddelar att de har förlorat mot ett gäng som har terroriserat en förort. Det har alltså förekommit att polisen inte har gripit en enda gärningsman, utan endast försökt att lugna ned förövarna, trots att en väktare har blivit överfallen av en knivbeväpnad grupp, polisen har utsatts för stenkastning och tre polisbilar har förstörts i vad som liknats vid ett ”gerillakrig”. Allt detta har alltså skett vid ett och samma tillfälle.

Av rapporten En nationell översikt av kriminella nätverk med stor påverkan i lokalsamhället från Rikskriminalpolisens underrättelsesektion framgår att 55 områden har identifierats där lokala kriminella nätverk anses ha negativ påverkan på omgivningen. I dessa områden upplever befolkningen att det ordinarie rättssystemet till viss del har satts ur spel, samtidigt som polisen konstaterar att många vänder sig till den kriminella miljön för rättskipning samt att boende anser att det är de kriminella som styr i områdena.

Detta är inte att upprätthålla lag och ordning eller att förebygga brott. Det är att retirera och ge upp kontrollen över våldsmonopolet i ett geografiskt område i Sverige. Signalen till de skötsamma personer som bor på platsen är att det inte är polisens regler som ska följas utan gängens. Det är nämligen de senare som utövar den faktiska tvångsmakten. Denna situation är ytterst beklaglig och farlig, och den banar väg för ytterligare problem och visar att polisens nuvarande taktik i sådana områden är för vek.

Vi menar att det måste komma signaler från politiskt håll att polisen ska byta taktik för att upprätthålla lag och ordning när olika former av dialog- och förståelseverksamhet inte hjälper. Det måste komma signaler om att polisen ska använda den tvångsmakt som krävs för att skapa trygghet i ett område som brusat upp som i exemplet ovan. Polisens roll är inte i första hand att vara snäll mot knivbeväpnade stenkastare. Polisen ska säkerställa att alla Sveriges medborgare ska kunna leva i trygghet och röra sig obehindrat, även i problemområden, utan risk eller rädsla för att utsättas för brott.

Regeringen måste snarast återkomma med förslag som ger polisen möjligheter och skyldigheter att kraftfullt åstadkomma detta. Åtgärderna ska även leda till att gärningsmännen faktiskt grips och straffas.

2. Kräkmedel, punkt 3 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 14.

Ställningstagande

Inplastade kapslar med heroin, s.k. kabbar, förvaras ofta i munnen av både langare och missbrukare. Syftet är att kapseln lätt ska kunna sväljas om man blir upptäckt. Kapseln kommer till slut ut den naturliga vägen. I kampen mot narkotikan fick polisen tidigare använda s.k. kräksirap. Man tog den misstänkte till ett sjukhus, och med hjälp av kräkmedel säkrades bevisningen på några minuter.

Sedan riksåklagaren på 90-talet fann att detta förfarande var kränkande och saknade lagligt stöd har rutinerna förändrats till en mycket mer omständlig process. Efter gripandet måste den misstänkte först röntgas på sjukhus för att kontrollera om det finns några kapslar i magen. Därefter måste personen förvaras under ständig bevakning tills kapslarna har kommit ut den naturliga vägen. Det innebär att häktespersonalen, för ett obehagstillägg om någon hundralapp, får rota runt i avföring tills kapslarna kommer ut och narkotikan kan tas i beslag. Den nya rutinen är inte bara onödigt omständlig, utan kostnaderna överstiger också vida kostnaderna för kräksirap, som var näst intill gratis.

Enligt uppgift från polisen har detta gjort att man har tappat geisten att ta fast sväljare, vilket har underlättat för narkotikahandeln. Detta är ett bra exempel på hur dåliga rutiner skapar både en ineffektiv polisorganisation och en ond spiral som kan leda till demoralisering av enskilda poliser.

Som vanligt är det ett överdrivet tjat om integritet som har legat bakom denna olycklighet. Vi ställer inte upp på detta numera gamla beslut. Den integritetskränkning som användningen av kräksirap innebär uppvägs mångfalt av den nytta en riktigt effektiv kamp mot narkotikahandeln utgör för både samhället i stort, grupper som riskerar att hamna i missbruk, anhöriga till missbrukare och de enskilda missbrukarna som får svårare att köpa narkotika. Det är hög tid att åter tillåta att polisen använder kräkmedel i kampen

mot narkotikan. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det vi nu anfört.

3. Gärningsmannabeskrivningar, punkt 5 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Det förekommer att polisen går ut med signalement på gärningsmän till allmänheten i hopp om att få tips eller information som kan leda till ett gripande eller för att skapa en ökad vaksamhet. I somliga fall utelämnar man då viktig information om gärningsmännens signalement av rädsla för att bryta mot politiskt korrekta normer och bli anklagad för rasism. Polisens rädsla i detta avseende är inte ogrundad. Som exempel kan nämnas att en närpolis som skickade ut informationsmaterial till grannsamverkansföreningar om ligor med ursprung från specifika världsdelar tillrättavisades i medierna och anklagades för att sprida fördomar, detta trots att gärningsmannabeskrivningarna var sanningsenliga.

Polisens huvuduppgifter är att gripa gärningsmän och skydda samhället från grovt kriminella. Från polisens sida måste man visa en vilja att först och främst gripa eftersökta gärningsmän utan hänsyn till politiskt korrekta normer. Om polisen fortsätter att utelämna signalement för vissa grupper av gärningsmän kan fler offer utsättas för brott i onödan.

Vi menar att regeringen måste vidta åtgärder så att polisen inte av rädsla att bryta mot politiskt korrekta normer avstår från att ge signalement på gärningsmännens utseende och ursprung när gärningsmannabeskrivningar kommuniceras till allmänheten.

4. Polisdatalagen, punkt 6 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2507 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (SD) yrkandena 1 och 2 samt
avslår motion
2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

När uppgifter om en person behandlas enligt polisdatalagen (2010:361) får de kompletteras med känsliga personuppgifter endast om det är ”absolut nödvändigt” för syftet med behandlingen. I övrigt får personuppgifter inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras, etniska ursprung, politiska åsikter etc. Vi menar att kraven för behandling av känsliga personuppgifter är alldeles för högt ställda. Det borde finnas utrymme för att registrera sådana uppgifter som inte är absolut nödvändiga för den aktuella situationen men som man kan komma att få användning för vid framtida brottsutredningar.

Vi är vidare starkt kritiska mot det absoluta förbudet mot att använda känsliga personuppgifter som sökbegrepp. Förbudet kan i praktiken försvåra eftersökandet av en icke identifierad brottsling.

Även om polisen utreder ett brott med politiska motiv får man alltså inte söka på politiska kopplingar eller medlemskap i extrema politiska organisationer. Det ska framhållas att Rikspolisstyrelsen var kritisk mot sökförbudet när det infördes. Man pekade på vikten av att i vissa fall kunna söka på känsliga personuppgifter för att kunna kartlägga vissa typer av brottslighet, inte minst hatbrott och sexualbrott. Man pekade särskilt på att en begränsning av sökmöjligheter med inslag av sexuella preferenser skulle leda till svårigheter att bekämpa sexualbrott mot barn på ett effektivt sätt.

Vi anser att undantaget för behandling av känsliga personuppgifter bör lättas upp så att polisen kan registrera sådana uppgifter om man antar att dessa kan komma till användning vid framtida polisutredningar. Dessutom bör förbudet att söka på känsliga personuppgifter helt tas bort. Regeringen bör återkomma med förslag som tillgodoser det vi nu anfört.

5. Brottsprovokation, punkt 7 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2014/15:262 av Anders Hansson (M) och

2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Vi vill att brottsprovokation i vissa fall ska bli ett tillåtet verktyg för polisen. Det ska således vara tillåtet med brottsprovokation vid grov organiserad brottslighet och olika typer av sexualbrott, människohandel, barnpornografibrott och grooming som är särskilt svårutredda. Däremot ska det inte vara tillåtet när det gäller handlingar med lägre straffvärde som snatteri, stöld, misshandel eller liknande. Undantag bör dock kunna göras om det rör sig om mängdbrottslighet som begås i organiserade former eller där det är särskilt påkallat av samhällsintresset, t.ex. vid tobaks- och alkoholförsäljning till minderåriga.

I dag får man inte använda brottsprovokation om det inte finns en stark misstanke om ett förestående brott. Vi vill ändra på detta förhållande och anser att brottsprovokation ska kunna användas mot grupper eller individer som har en kriminell livsstil och där det finns stark misstanke om fortsatt brottslighet. Det kan röra sig om kriminella ligor i förorter eller mc-gäng men även i andra situationer när det är särskilt påkallat, t.ex. om ett område är särskilt drabbat av våldtäkter, personrån, misshandel etc. Vi vill också tillåta att privatpersoner under noga kontrollerade former agerar lockbete för att kunna lagföra grovt kriminella individer.

Beslut om brottsprovokation bör fattas av åklagare. Regeringen bör återkomma med förslag som tillgodoser det vi nu anfört.

6. Polisens uniformer, punkt 8 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2014/15:1014 av Richard Jomshof m.fl. (SD) och 2014/15:1108 av Kent Ekeröth och Björn Söder (SD).

Ställningstagande

Rikspolisstyrelsens beslut att låta poliser bära en religiös huvudbonad till uniformen är anmärkningsvärt. Att tillåta religiösa symboler till polisuniformen kommer sannolikt att påverka förtroendet för poliskåren mycket negativt. Detta öppnar upp för en poliskår där enskilda polisers neutralitet kan ifrågasättas bara genom en titt på deras uniform. Att till polisuniformen tillåta bärandet av en muslimsk slöja – vilken symboliserar såväl religiös underkastelse som en uppdelning mellan män och kvinnor – är häpnadsväckande och torde strida mot allt som vårt demokratiska och sekulära samhälle står för.

Rikspolisstyrelsens beslut väcker dessutom en rad frågor. Hur ska en medborgare kunna vara säker på att en polis som tydligt tar ställning för islam och allt som denna antidemokratiska ideologi/religion står för verkligen är neutral i sin tjänsteutövning? Hur ska den som flytt undan ett muslimskt förtryck kunna känna förtroende för en polis som bär en symbol som symboliserar allt det man tvingats fly från? Vad händer med den polis som tar på sig en judisk kippa och ger sig in i någon av våra invandratäta förorter som präglas av muslimska invandrare?

Det finns dessutom ett rättviseperspektiv. Om man gör det möjligt för vissa grupper att bära religiösa symboler till polisuniformen, måste inte i rättvisans namn även andra religiösa grupper få samma rättigheter? I förlängningen öppnar det även upp för politiska grupper att ställa liknande krav. Allt annat vore diskriminerande.

Rikspolisstyrelsens beslut är sammanfattningsvis mycket problematiskt. All myndighetsutövning ska självklart vara neutral, och uniformerna ska därför vara fria från såväl religiösa som politiska markörer.

7. Miljöbrott m.m., punkt 12 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2455 av Johan Hedin (C) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Miljöbrott berör ofta flera länder och en rad olika myndigheter både inom och utanför Sverige. Samverkan mellan olika myndigheter är därför viktig för att ett effektivt arbete ska kunna utföras och för att olika typer av miljöbrott inte ska falla mellan stolarna. Polisen samverkar redan bl.a. med Tullverket, Kustbevakningen, Naturvårdsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen. Jag anser att regeringen bör se till att polisens skyldighet att samverka med andra myndigheter när det gäller miljöbrott framgår tydligt av regleringsbrevet.

Miljö- och artskyddsbrott är ofta av internationell karaktär, och internationellt arbete är av största vikt för att komma åt dessa brott. Jag anser att möjligheterna till internationella polisutredningar bör öka och att samarbetet mellan olika länders specialister bör organiseras bättre. Regeringen bör verka för att kontaktpunkter för miljöbrott och internationella artskyddsbrott (Citesbrott) inrättas på Europol och Interpol.

8. DIKO-brott, punkt 18 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2535 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (SD) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Det bör utses någon som har det nationella ansvaret för arbetet mot DIKO-brottslighet. Organiserad brottslighet som är internationell men även landsomfattande inom Sverige bekämpas bäst av en del inom polisen som har ett övergripande nationellt ansvar för bekämpande av organiserad brottslighet. Det får vara den nya Polismyndighetens uppgift att avgöra detta, men exempelvis kan huvudansvaret ligga under den nya nationella operativa avdelningen (NOA).

För att underlätta och effektivisera ska den sekretess som ibland finns mellan myndigheter inte gälla när NOA efterfrågar information i fall kopplade till organiserad brottslighet.

För att säkerställa att de utökade befogenheterna inte missbrukas ska en tillsynsmyndighet följa upp användningen av hemliga tvångsmedel i relation till DIKO-brottslighet. Tillsynsmyndigheten kan antingen vara en redan existerande myndighet, eller om behov finns kan en ny inrättas. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser vad vi nu anfört.

9. Renodling av polisens uppgifter, punkt 20 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag delar inte utskottets uppfattning att ytterligare utredning om hur polisens uppgifter kan renodlas är nödvändig. Den nya polismyndigheten bör ges tid att utveckla sina arbetsmetoder och den potential för renodling som torde

finnas i den. Även den ökade lokala polisiära närvaron som den nya polisorganisationen innebär kommer att skapa bättre förutsättningar för en effektiv polisverksamhet. Dessutom torde de nyligen beslutade utökade befogenheterna för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten (prop. 2013/14:232, bet. 2014/15:JuU3, rskr. 2014/15:23) som innebär att civilanställda får utföra uppgifter som tidigare bara fått utföras av polismän att innebära en möjlighet för polisen att renodla sin verksamhet. Det saknas därför anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande med anledning av motion 2014/15:2986 yrkande 2 om att renodla polisens uppgifter.

10. Synliga poliser, punkt 23 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 7 och avslår motion 2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Många människor saknar en polisiär närvaro i sin vardag. För att öka känslan av trygghet och mer effektivt kunna arbeta brottsförebyggande krävs att polisen blir mer synlig. I Sverige är vi ur ett internationellt perspektiv bra på social brottsprevention, dvs. insatser för att få ungdomar i utsatta uppväxtmiljöer att inte hamna i kriminalitet, samt arbetet med gärningsmännen för att få dem att sluta begå brott och liknande. Detta är givetvis någonting vi måste fortsätta arbeta med och kan bli ännu mycket bättre på. Den situationella brottspreventionen är dock lika viktig, dvs. arbetet för att minska möjligheterna att begå brott enligt teorin ”tillfället gör tjuven”. I det ingår också fler synliga poliser och exempelvis bättre belysning i parker. Regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder för att öka polisens synlighet i hela landet.

11. Synliga poliser, punkt 23 (KD)

av Andreas Carlsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 1 och

avslår motion

2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 7.

Ställningstagande

Jag anser att Sverige ska vara ett tryggt land att leva i, oavsett om man bor på landsbygden, i en stad eller i en förort. En av statens viktigaste uppgifter är att genom ett väl fungerande rättsväsen ge medborgarna trygghet.

Internationell forskning visar att ökad direkt patrullering i områden med hög brottslighet fungerar brottsförebyggande. Jag anser därför att fler synliga poliser är mycket viktigt för att ungdomsgäng inte ska få känslan av att ha kontroll över vissa bostadsområden och för att öka tryggheten för övriga boende i området. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det nu anförda.

12. Utökade möjligheter för polisen att avvisa anmälningar, punkt 24 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19.

Ställningstagande

Sveriges poliser är skyldiga att behandla en anmälan om brott, muntlig eller skriftlig, utan uppskov och oavsett till vilken polismyndighet den lämnats. Detta är problematiskt. Det förekommer att poliser måste överge bevakningen av en brottsutsatt plats för att ta emot en anmälan om ett brott av mindre betydelse. Konsekvensen kan bli att allvarliga brott begås som polisen hade kunnat förhindra om de inte tvingats lämna platsen. Vidare måste polisen ta emot anmälningar på natten som lika gärna hade kunnat hanteras nästa dag. Polisen belastas då med ökade kostnader för obekvämt arbetstid. Polisen bör därför ha rätt att tillfälligt avvisa vissa anmälningar. Anmälningar om sådana brott som utan skada kan vänta till nästa dag bör under kvällstid och på

nätterna hänvisas till ett kontaktcenter som är öppet på dagtid. Anmälningar om brott av mindre allvarlig karaktär som kan vänta bör också kunna nedprioriteras. En sådan anmälan bör kunna hänvisas till inlämning vid en sådan tidpunkt då polisen bedömer att det inte finns någon risk för allvarlig brottslighet på annan plats.

Polisen är vidare skyldig att ta emot anmälningar även när det gäller förseelser som inte utgör brott. Det kan handla om anmälningar av icke tillräkneliga människor. Det kan också röra borttappade föremål eller rena försäkringsärenden. Det är alltså anmälningar som polisen varken kan eller ska utreda. Trots att dessa ärenden så småningom avskrivs måste varje anmälan registreras och behandlas. Det tar enligt Riksrevisionen i genomsnitt 60 minuter från anmälan till avskrivning av ett ärende. Polisen borde därför direkt kunna avvisa anmälningar som uppenbart inte utgör brott och som kommer att avskrivas. Enligt Riksrevisionen skulle detta kunna frigöra så mycket som 320 årsarbetskrafter inom polisen. Regeringen bör återkomma med förslag som tillgodoser det anförda.

13. Samordna polisens och Kustbevakningens register, punkt 28 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 72.

Ställningstagande

Vi anser att polisen och Kustbevakningen bör samordna sina register eftersom detta vore till fördel för brottsbekämpningen. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det vi nu anför.

14. Fristående nationell rapportör, punkt 34 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 11.

Ställningstagande

De människor som är mest i riskzonen för att falla offer för människohandel är de som redan är väldigt utsatta. Det kan röra sig om fattiga människor i andra delar av världen som vill skapa sig ett bättre liv eller ensamkommande flyktingbarn utan stabilitet och någon de känner att de kan lita på. En viktig del i att motarbeta människohandeln är att stoppa efterfrågan. Det kan ske genom att vi motverkar efterfrågan på köp av sexuella tjänster, men vi måste också öka kunskapen om människohandel av annat slag för att kunna minska efterfrågan på billig arbetskraft där utövarna är offer för människohandel. Jag anser att det behövs en nationell fristående rapportör som bl.a. samlar statistik och sprider kunskap för att motarbeta människohandel. Regeringen bör återkomma med ett förslag som tillgodoser det jag nu anfört.

15. Internationellt polissamarbete, punkt 35 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 12 och bifaller delvis motion 2014/15:1711 av Tuve Skånberg (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

Människohandeln är internationell, och det krävs därför ett internationellt samarbete för att stoppa den. Jag anser därför att det är viktigt att regeringen agerar för att öka möjligheterna till internationella polisutredningar och för att förbättra organisationen av samarbetet mellan olika länders specialister.

16. Fristående myndighet för hantering av brottsmisstankar mot poliser och åklagare, punkt 36 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

När polisorganisationen nu görs om har jag stora förhoppningar om att olika former av klagomål på polisen, som inte handlar om att polisen gjort något brottsligt men samtidigt är något som den som anmäler haft synpunkter på, tas om hand på ett bättre sätt. Samtidigt ser man att frågan kring hur internutredningar sköts fortfarande behöver förändras. Polisen är den av staten utsedda ordningsmakten med tillhörande våldsmonopol. Det innebär att polisen har ansvaret för att använda sin ingripandemakt med lagen som verktyg. Utan allmänhetens förtroende kan inte rättsväsendets aktörer arbeta. Jag anser därför att en fristående myndighet ska inrättas för att utreda när polis eller åklagare misstänks för brott. Den internutredningsverksamhet som i dag finns hos polis- och åklagarväsendet bör brytas ut till en självständig utredningsmyndighet.

Flera statliga utredningar har avstyrkt att en fristående myndighet inrättas för hantering av brottsmisstankar mot poliser och åklagare. Man har bl.a. pekat på att en viss del av personalen måste komma från polisen eller Åklagarmyndigheten samt att det helt enkelt skulle vara för kostsamt med en ny myndighet. Även Polisorganisationskommittén har gjort bedömningen att man kan uppnå en tillräcklig självständighet i de aktuella utredningarna genom andra åtgärder än att inrätta en fristående myndighet.

Jag delar inte denna bedömning utan anser i likhet med bl.a. Sveriges advokatsamfund och Justitiekanslern att allmänhetens förtroende för rättsväsendet väger tyngre och att de eventuella nackdelar som kan uppstå kan hanteras på ett fungerande sätt. Regeringen bör återkomma med ett förslag som tillgodoser det jag nu anfört.

17. Indragning av resedokument, punkt 39 (M, C, FP, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (FP), Andreas Carlson (KD) och Pia Hallström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2996 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2 och bifaller delvis motion

2014/15:1529 av Mikael Cederbratt och Annicka Engblom (M) yrkande 2.

Ställningstagande

En åtgärd som skulle kunna vara verkningsfull och som vi därför menar bör utredas är möjligheten att återkalla eller tillfälligt omhändertaga passet från den

som planerar en resa i syfte att delta i strid eller vapenträning utomlands med terroriststämplade aktörer. Svenska medborgare har en grundlagsskyddad rättighet att fritt få resa in i och ut ur Sverige, men rättigheten kan begränsas under vissa förhållanden. Vi anser att det bör undersökas om återkallelser av pass kan vara en effektiv, proportionerlig och försvarbar åtgärd för att förhindra resor för att ansluta sig till organisationer som är terroriststämplade av EU och FN. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser vad vi nu anfört.

18. Avveckling av Frontex m.m., punkt 40 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Efter katastrofen i oktober 2013 utanför Lampedusa då över 300 migranter drunknade initierade Italien operationen Mare Nostrum, en operation ledd av den italienska flottan och kustbevakningen med syftet att undsätta och rädda migranter som kom över Medelhavet. Mare Nostrum avslutades formellt den 1 november 2014 och beräknades då ha bidragit till att rädda livet på ungefär 150 000 migranter under tiden som operationen pågick. Under 2014 kom totalt 170 000 migranter till Italien (att jämföra med 43 000 under 2013), varav majoriteten kom med båt från Libyen. En av anledningarna till att Mare Nostrum avslutades var att Italien ansåg att man inte själva kunde bära den ekonomiska kostnaden för denna räddningsoperation.

Mare Nostrum ersattes av en EU-gemensam operation under ledning av Frontex som fick namnet Triton. Skillnaden mellan Mare Nostrum och Triton är att den senare är av mycket mer begränsad omfattning. De fartyg som ingår i Triton går inte längre ut än 30 sjömil från Italiens kust och har heller inte något s.k. search and rescue-mandat, vilket innebär att man inte som tidigare patrullerar nära libyskt territorialvatten och aktivt bevakar området i syfte att upptäcka migrantfartyg. Detta har inneburit att kommersiella fartyg, som varken är utrustade eller utbildade att genomföra räddningsaktioner, i högre grad än tidigare har fått bistå de migranter som hamnat i sjönöd. Detta beror främst på att de enskilda medlemsstaterna är ovilliga att bidra med såväl finansiering som personella resurser till en gemensam Frontexoperation samt att det finns en oro över att migranter enligt maritim lag kan söka asyl på fartyg från de EU-länder som undsätter dem.

Den här utvecklingen, anser jag, sätter fingret på EU:s motvilja att på ett ansvarsfullt och humant sätt ta ansvar för den mänskliga katastrof som flyktingtrafiken över Medelhavet faktiskt innebär. Trots Italiens ansträngningar drunknade under 2014 över 3 000 migranter på väg över Medelhavet. Ett enskilt medlemsland kan inte ensamt ansvara för att hantera den här situationen. EU måste därför gemensamt ta ansvar för att asylrätten för de personer som vågar sina liv på Medelhavet garanteras och att fler katastrofer liknande de utanför Lampedusa 2013, och nu senast 2015, inte inträffar.

EU bör öka sina ansträngningarna för att etablera lagliga alternativ till dessa farliga resor och avsätta mer resurser för sjöräddning på Medelhavet. EU står inför en paradox i ambitionen att genomföra ett rättssäkert, humant och enhetligt asylsystem när kontrollerna vid EU:s yttre gränser skärps samtidigt som bristande resurser och förmåga präglar hanteringen av det ökade antalet människor på flykt.

Jag anser att regeringen bör verka för att Frontex avvecklas. Fram till dess att det är genomfört bör regeringen skyndsamt verka för att inriktningen av Frontex verksamhet ändras så att både asylrätten säkerställs och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras.

19. Åtgärder mot missbruk av pass, punkt 42 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Martinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 42 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 15 och bifaller delvis motionerna

2014/15:57 av Jimmy Ståhl (SD),

2014/15:653 av Johan Pehrson (FP),

2014/15:994 av Krister Örnfjäder (S) och

2014/15:1347 av Lena Ek och Kristina Yngwe (C).

Ställningstagande

I vårt land finns det personer som systematiskt uppger att de förlorat sina pass för att gång på gång få nya utfärdade som de sedan kan sälja på den svarta marknaden. Enligt uppgift finns det exempel på personer som ”tappat” sitt pass en gång i månaden. Vidare berättas om själva handelsförfarandet. Först säljs ett pass för omkring 10 000 kronor på den svarta marknaden. Sedan används

det till illegala resor. Därefter begär den ursprungliga passinnehavaren att få ett nytt pass utfärdat, och proceduren upprepas. Enligt Rikspolisstyrelsen har också antalet pass som uppgetts ha förkommit ökat kraftigt de senaste åren.

En möjlig lösning på problemet skulle kunna vara att nya passregler införs som innebär att en medborgare endast kan kvittera ut två nya pass per år om det tidigare passet förkommit och att det vid det andra utfärdandetillfället under samma år påförs en tilläggsavgift av sådan storlek av det inte blir lönsamt att sälja passen. På så sätt förhindras storskalig svart handel med pass samtidigt som de ekonomiska incitamenten minskas eftersom endast ett pass per år kan utfärdas till normalt pris. En annan och inte nödvändigtvis ömsesidigt uteslutande lösning skulle kunna vara att speciella restriktioner införs. Dessa skulle kunna ge passutfärdare rätt att avslå misstänkta personers passansökningar.

Alldeles oavsett hur den bästa tekniska lösningen ser ut är det av största vikt att åtgärder vidtas omedelbart för att förhindra denna svarta handel med svenska passhandlingar. Vi vill därför att regeringen skyndsamt återkommer med förslag om detta.

20. Skärpta straff för vapenbrott, punkt 44 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2524 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkande 19.

Ställningstagande

I den nya straffskalan för vapenbrott föreskrivs att den som fälls för grovt vapenbrott ska dömas till fängelse i lägst ett år och högst fyra år.

Rikspolisstyrelsen har uttalat att användningen av enhandsvapen och helautomatiska vapen i kriminella sammanhang är ett stort och växande problem. Enligt myndigheten har andelen våldsbrott med dödlig utgång då skjutvapen använts ökat. Vidare menar man att mord och väpnade uppgörelser i kriminella miljöer på senare tid kommit att utgöra ett sådant problem att situationen kan betecknas som akut. Rikspolisstyrelsen har därför förordat att straffet för grovt vapenbrott ska höjas till minst fängelse i två år. Speciellt för brott som avser enhandsvapen eller helautomatiska vapen har man också förordat höjt maxstraff till fängelse i sex år (prop. 2011/12:109 s. 14–27).

Vi anser att regeringen måste vidta ytterligare konkreta åtgärder för att ta itu med situationen. Vi vill därför att regeringen höjer straffskalan för vapenbrott enligt följande. Ringa vapenbrott ska ge böter eller fängelse i högst

nio månader. Brott av normalgraden ska ge fängelse i högst tre år. Grovt vapenbrott ska ge minst två och högst sex års fängelse. Synnerligen grovt vapenbrott ska ge minst tre och högst åtta års fängelse. Regeringen bör återkomma med förslag som tillgodoser det vi nu anfört.

21. Vapenklassa laserpekare, punkt 45 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 26.1.

Ställningstagande

Vissa lasrar är mycket starka och kan ge bestående syn- och brännskador vid felaktig användning. På senare år har man allt oftare kunnat läsa om hur s.k. laserpekare har använts för att skada. Några sekunders exponering kan räcka för att ge bestående ögonskador i form av nedsatt syn, ljuskänslighet och grå starr. Det förekommer ofta att ungdomsgäng riktar farliga laserpekare mot poliser, väktare, piloter, busschaufförer och räddningstjänst. Att skada någons syn eller orsaka en trafikolycka genom att skjuta med laser är givetvis mycket allvarligt.

Den gällande regleringen för laserpekare i Sverige är uppenbarligen inte tillräcklig, och problemet är så utbrett att det är dags att vidta ytterligare åtgärder. Vi anser därför att laserpekare i fickformat med sådan effekt att de kan skada människor ska klassas som vapen. På så sätt kommer bl.a. införsel, försäljning och innehav av dessa farliga lasrar att försvåras avsevärt, och missbruket kommer förhoppningsvis också att minska drastiskt på längre sikt. Regeringen bör återkomma med ett förslag som tillgodser det vi nu anfört.

22. Vapengarderob, punkt 46 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 46 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2496 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 6 och bifaller delvis motionerna

2014/15:225 av Edward Riedl (M),
2014/15:1081 av Åsa Coenraads m.fl. (M) och
2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser inte att det är rimligt att jägare och vapenägare som sedan tidigare tagit jägarexamen och fått en vapenlicens ska behöva motivera nyttan av ett femte och sjätte vapen. Inte heller ska man behöva begränsa sig redan vid sex vapen. Har man tidigare godkänts som vapenägare utan några anmärkningar finns det ingen rimlig anledning att försvåra innehavet av fler vapen för olika typer av jakt. Samma person kan behöva ett älgjaktvapen och ett banvapen, likväl som han eller hon kan ha behov av såväl hagelbössa som flera olika klassers kulvapen för olika typer av jakt. Vapeninnehavaren har redan kvalat in genom jägarexamen och vapenlicens; därför är dagens bestämmelse om att behovet ska motiveras överflödigt. Vi föreslår således att dagens begränsning till fyra plus två vapen i vapengarderoben ska utökas till åtta och att det ska kunna göras utan att behovet motiveras. Regeringen bör återkomma med ett förslag som tillgodoser det vi nu anfört.

23. Förvaring, utlåning och skrotning av vapen, punkt 50 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 50 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2946 av Mikael Jansson (SD),

bifaller delvis motion

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkande 7 och

avslår motionerna

2014/15:217 av Åsa Coenraads och Sten Bergheden (M),

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M) yrkandena 13–16 och

2014/15:2237 av Jan R Andersson (M).

Ställningstagande

Det förekommer i dag att personer som är jägare eller hobbyskyttar har ett behov av att förvara sina vapen utanför det egna hemmet. Ett skäl till detta kan t.ex. vara att en längre tids frånvaro från hemmet kombinerat med ensligt boende kan inge oro för inbrott. Ett annat skäl kan vara att jaktmarkerna för en enskild jägare ligger långt ifrån hemmet.

Vi anser att det framstår som orimligt att det inte ska vara tillåtet för seriösa personer med vapenlicens att tillfälligtvis förvara sina egna vapen i ett

vapensköp hos en annan skytt. Den svenska vapenlagstiftningen bör ändras i enlighet med detta.

24. Tillstånd till offentliga danstillställningar, punkt 61 (SD, FP)

av Kent Ekeröth (SD), Adam Marttinen (SD) och Roger Haddad (FP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 61 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2014/15:1578 av Mathias Sundin m.fl. (FP) och

2014/15:2125 av Markus Wiechel (SD) samt

bifaller delvis motionerna

2014/15:639 av Olof Lavesson (M),

2014/15:820 av Johanna Jönsson (C),

2014/15:1377 av Maria Ferm och Rasmus Ling (MP),

2014/15:1833 av Thomas Finnborg (M),

2014/15:2018 av Christian Holm (M) och

2014/15:2238 av Jan R Andersson och Finn Bengtsson (M).

Ställningstagande

Mellan 1920- och 1940-talen pågick en debatt i Sverige om dansens påverkan på människorna, det så kallade dansbaneeländet. Dansen ansågs fördärva ungdomarnas moral och leda till våld och kriminalitet. Det var då kravet på ett tillstånd för att arrangera offentliga danstillställningar fördes in i ordningslagen. Det kravet finns kvar än i dag. Det innebär att om gästerna på en bar, utan danstillstånd, börjar dansa så måste dansen avbrytas, annars riskerar ägaren att få böter och indraget alkoholtillstånd.

Vi anser att det är ytterst märkligt att danstillståndet alltjämt finns kvar. Än i dag finns det de som försvarar tillståndet, med motiveringen att det i samband med dans ofta kan bli stökigt. De flesta någorlunda seriösa bedömare kan nog dock hålla med om att stökigheten snarare har med alkoholintag att göra än med dans. För att minska byråkratin och skapa mer frihet bör riksdagen tillkänna för regeringen att danstillståndet ska avskaffas.

25. Tiggeri, punkt 63 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 63 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 30.

Ställningstagande

Ett allt vanligare inslag i gatubilden är de utländska tiggare som enligt uppgifter i media kommer från de nyare EU-länderna som Rumänien och Bulgarien.

Vi anser inte att samhället har något intresse av att tillåta tiggeriet. Dels förstör det gatubilden och besvärar hederliga medborgare, dels handlar det allt som oftast om yrkestiggare som reser runt och har tiggeriet som sin huvudsakliga försörjning. Det finns ingen som helst anledning att acceptera denna verksamhet, och därför vill vi införa ett uttryckligt förbud för utlänningar att bedriva tiggeri eller verksamhet som till sin art kan anses vara tiggeri eller dylikt.

Det bör dock göras en åtskillnad mellan det tiggeri som bedrivs av hitresta utlänningar, yrkestiggare osv. och det tiggeri som bedrivs av svenskar med alkoholproblem eller liknande. Vi anser att samhället ska ta hand om de svenska medborgare som inte kan anses vara yrkestiggare. Däremot bör vi alltså förbjuda utlänningar att tigga eller bedriva liknande verksamhet. Beteendet bör även straffbeläggas med böter. Regeringen bör ta fram ett förslag som tillgodoser detta.

26. Offentligt brottsregister, punkt 65 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 65 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD) yrkande 28.

Ställningstagande

Vi anser att det till skydd för medborgarna bör inrättas ett offentligt register över dömda pedofiler som bedöms ha hög återfallsrisk och över flerfaldigt dömda våldtäktsmän. Barnfamiljer och andra kan då mer effektivt få information om dömda sexualbrottslingar är bosatta i närområdet. Registret kan också bidra till att den dömda brottslingen känner att det finns en

kontrollfunktion, något som i sig kan ha en avhållande effekt. Det finns flera exempel på länder som har liknande register, t.ex. USA och England. Det får ankomma på regeringen att återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser det ovan anförda.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande (SD)

Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD) anför:

Sverigedemokraterna är tydliga i sin syn på kriminalpolitiken. Vi sätter offren och deras anhöriga, inte de kriminella, i fokus. Vi anser därför att polisens befogenheter och arbetsmetoder i högre grad än vad som i dag är fallet måste utgå från vad som gör att brott klaras upp och att misstänkta lagförs, även om det innebär att misstänkta integritet träds förnär.

I detta betänkande har vi i ett antal fall valt att stödja förslag från M, C, FP, och KD som därmed fått majoritet i utskottet. De förslag som vi valt att stödja ligger i linje med vår kriminalpolitik.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:32 av Nina Lundström (FP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förkorta ansökningstiden för en vapenlicens.

2014/15:57 av Jimmy Ståhl (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten till pass.

2014/15:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Frontex avvecklas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen måste verka för en djupgående förändring av inriktningen på Frontex verksamhet så att både asylrätten och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras.

2014/15:171 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att korta handläggningstiden för vapenlicenser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polismyndigheten bör se över det administrativa arbetet vid hanteringen av vapenlicenser.

2014/15:176 av Johanna Jönsson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätthålla människors rätt att söka asyl.

2014/15:201 av Fredrik Malm (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en eventuell lagskärpning i syfte att få Eritreas ekonomiska indrivning i Sverige att upphöra i sin helhet.

2014/15:217 av Åsa Coenraads och Sten Bergheden (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det borde vara tillåtet att förvara ammunition av annan kaliber än den som vapenlicensen tillåter.

2014/15:225 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet att se över möjligheten att införa en utökad vapengarderob för jägare som ansöker om detta.

2014/15:260 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att minska eller helt ta bort brottsbekämpande myndigheters ansvar att betala avgifter till teleoperatörer för avlyssningskopplingar i samband med brottsbekämpning.

2014/15:262 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om brottsprovokation vid sexualbrott mot unga på internet.

2014/15:340 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet för de rättsvårdande myndigheterna att ”hacka” datorer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet för de rättsvårdande myndigheterna att använda hemlig, elektronisk övervakning av fordon.

2014/15:531 av Fredrik Malm och Said Abdu (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en eventuell lagskärpning så att Eritreas ekonomiska indrivning i Sverige upphör.

2014/15:609 av Pia Hallström (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överföra vapenlicensfrågor till den nya viltmyndigheten.

2014/15:639 av Olof Lavesson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa det s.k. danstillståndet.

2014/15:653 av Johan Pehrson (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över de svenska passreglerna och förfarandet när det gäller förlorade svenska pass.

2014/15:699 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att införa samordningsregister för stulna fordon.

2014/15:700 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta för utlandsboende svenskar att förnya sina svenska pass.

2014/15:738 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att lagstifta mot tvångsbeskattning av exileritreatner.

2014/15:820 av Johanna Jönsson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på danstillstånd.

2014/15:994 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa ett system liknande det som har införts i Finland vad gäller ansökan om pass.

2014/15:1014 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att all myndighetsutövning ska vara neutral och att uniformerna därmed ska vara helt fria från såväl religiösa som politiska markörer.

2014/15:1081 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta innehav av fler än fyra jaktvapen utan särskilt tillstånd.

2014/15:1090 av Åsa Coenraads (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en vapenlicens för ett vapen bör kunna användas för flera ändamål.

2014/15:1108 av Kent Ekeröth och Björn Söder (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att poliser inte ska tillåtas bära religiösa attribut som exempelvis slöja eller turban.

2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten för polisen att motverka mängdbrott och arbeta med förebyggande brottsbekämpning och om att göra en översyn av straffskalorna för mängdbrotten.

2014/15:1220 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra lagstiftningen så att polisen tillåts att använda elpistol även i Sverige.

2014/15:1261 av Sten Bergheden m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över och modernisera vapenlagstiftningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att handläggningen av vapenlicenser bör flyttas från polisen till en ny viltmyndighet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den nya myndighet som får ansvar för vapenlicenser har kunnig och utbildad personal för vapenärendena.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en maxtid om en månads handläggningstid vid ansökan om vapenlicens införs under förutsättning att handlingarna är korrekt ifyllda.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett digitalt ansökningsförfarande vid ansökan om vapenlicens.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka jaktvapengarderoben till minst tio vapen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjliggöra och underlätta för vapenförvaring hos annan och i sitt andra boende.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge godkända vapenhandlare en auktorisering som ger dem möjlighet att under vissa förutsättningar godkänna vapenlicenser.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort kraven på att söka ny samlarlicens vart femte år.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga regelverket för när ett vapen ska lämnas in vid återkallning av vapenlicens och vid tvist om detta och att vapnet ska återkallas först när tvisten har vunnit laga kraft.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur ansvariga myndigheter snabbare ska kunna uppdatera aktuella vapenlistor.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda om kraven på licenser för stift och vissa kantantändare och startpistoler bör tas bort.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge godkända vapenhandlare möjlighet att kontinuerligt skrota vapen för att därmed underlätta hanteringen av skrotvapen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det möjligt för vapenhandlare att lämna ut låneintyg i upp till max 30 dagar.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att man ska kunna förvara ammunition till ett annat vapen än det man har licens på.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det lättare för jägare att låna varandras vapen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda och förtydliga reglerna om vapenlicenser för hembygdsföreningar, museer m.fl. som får vapen som gåva.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att införa ett slags vapenpass som finns i övriga Europa för att underlätta jakt inom EU och i andra länder.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda huruvida licenskrav ska finnas på alla mynningsladdade vapen som är tillverkade 1890 och senare, eller om registrering/anmälning ska räcka.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att när det gäller kraven för målskyttevapen ersätta ”synnerliga skäl” med ”särskilda skäl” och definiera det senare i lag eller förordning; kravet på ”synnerliga skäl” är oftast ett uttryck för ett extremt undantagsförfarande och är orimligt när det gäller sådana folksporter som skytte.

2014/15:1282 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att pröva om den nya myndigheten också kan ta hand om vapenlicensärenden.

2014/15:1333 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens möjlighet att drogtesta bilförare genom salivtest.

2014/15:1347 av Lena Ek och Kristina Yngwe (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att se över reglerna och avgifterna för att förnya ett borttappat eller stulet pass.

2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det europeiska polissamarbetet och informationsutbytet om djurrätsrelaterad brottslighet måste stärkas.

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utveckla relevanta indikatorer för målpuppfyllelse och kvalitet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en ny självständig utredningsmyndighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ökad handledning för poliser.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga om lagen om inre utlänningskontroll samt Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd gällande inre utlänningskontroller kan förtydligas.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisens värdegrundsarbete bör vara inriktat på att främja alla människors lika värde.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att förbättra polisens register- och personuppgiftshantering.

2014/15:1377 av Maria Ferm och Rasmus Ling (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av krav på danstillstånd.

2014/15:1381 av Cecilia Magnusson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nödvändigheten att förbjuda tvångsbeskattning av svenskeritrearer i Sverige.

2014/15:1389 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetet mot människohandel i den nya nationella polismyndigheten.

2014/15:1451 av Lars Eriksson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regelverket för ordningsvakter och väktare.

2014/15:1485 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta avhopparverksamhet och förebyggande verksamhet för personer som ingår i respektive överväger att ansluta sig till radikala islamistiska terroristgrupper.

2014/15:1486 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge polisen i uppdrag att arbeta systematiskt med postombuden för att upptäcka mer av den narkotika som smugglas till Sverige inom ramen för näthandel.

2014/15:1509 av Mikael Jansson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att mynningsladdade vapen som är kopior på historiska vapen ska befrias från licenskrav.

2014/15:1529 av Mikael Cederbratt och Annicka Engblom (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att genom indragning av resedokument, eller på andra sätt, försvåra ett deltagande i väpnade strider utomlands som strider mot internationella konventioner.

2014/15:1551 av Josef Fransson (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att

utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen göras effektivare.

2014/15:1578 av Mathias Sundin m.fl. (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att krav på tillstånd för att anordna offentlig danstillställning bör avskaffas.

2014/15:1623 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en testverksamhet för polisen i nya Region Öst.

2014/15:1631 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se till att de myndigheter som utfärdar vapenlicenser gör det betydligt snabbare än vad som är fallet i dag – normalt tid borde kunna vara en månad.

2014/15:1698 av Caroline Szyber och Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den tvångsbeskattning som den eritreanska staten tvingar medborgare i exil betala.

2014/15:1711 av Tuve Skånberg (KD):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge polis och tull ökade befogenheter i kampen mot människohandel.

2014/15:1726 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens resurser för att kunna spåra barn som är utsatta för sexhandel samt gärningsmän i hela det svenska samhället.

2014/15:1732 av Sara Karlsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förbättra rättssäkerheten och förebygga diskriminering vid inre utlänningskontroll.

2014/15:1750 av Patrik Lundqvist (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa personburna kameror på poliser i aktiv tjänst.

2014/15:1783 av Daniel Bäckström och Helena Lindahl (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över dagens regelverk för att sänka misstankegraden till ”kan misstänkas” för att få besluta om kroppsbesiktning vid narkotikapåverkan.

2014/15:1820 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av möjligheten att införa elpistoler som en del av polisens standardutrustning.

2014/15:1821 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga möjligheten till en ändring i ordningslagen.

2014/15:1831 av Mikael Cederbratt m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen i rutinmässiga kontroller av bilförare även bör ha möjlighet att utföra drogtest.

2014/15:1833 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en undersökning av möjligheten att avskaffa danstillståndet.

2014/15:1835 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa någon form av skyldighet för krypteringsföretag att bistå polisen med dekrypteringsassistans i brottsutredningar av barnpornografi efter beslut av åklagare.

2014/15:1856 av Thomas Finnborg och Mikael Cederbratt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka 20 a § polislagen till att också gälla genomsökning av båtar.

2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av synliga poliser i brottsutsatta områden.

2014/15:2018 av Christian Holm (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa kravet på tillstånd för att anordna en offentlig danstillställning.

2014/15:2048 av Isak From m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av att minska de långa handläggningstiderna för vapenlicens för jaktvapen.

2014/15:2125 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slopa kravet på tillstånd för offentliga danstillställningar som sker i ett slutet område.

2014/15:2150 av Thomas Finnborg och Mikael Cederbratt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka 20 a § polislagen till att också gälla för båtar.

2014/15:2184 av Isak From m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av att polisen och tullen samverkar för att genomföra insatser för att motverka illegala vapen.

2014/15:2237 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om enklare hantering av lånade vapen.

2014/15:2238 av Jan R Andersson och Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en minskad administrativ börda för restauranger.

2014/15:2455 av Johan Hedin (C):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens skyldighet att samverka med andra myndigheter när det gäller miljöbrott.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att inrätta kontaktpunkter för miljöbrott och internationella artskyddsbrott (s.k. Citesbrott) på Europol och Interpol.

2014/15:2456 av Johan Hedin (C):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sätta tydliga mål för polisens synlighet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell fristående rapportör som samlar statistik och sprider kunskap för att motarbeta människohandel.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det internationella polisiära samarbetet vid utredningar som rör människohandel bör effektiviseras.

2014/15:2496 av Runar Filper m.fl. (SD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera handläggningen för vapenlicens.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utökad vapengarderob.

2014/15:2507 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lätta upp förbudet för polisen att behandla känsliga personuppgifter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upphäva förbudet för polisen att söka på känsliga personuppgifter.

2014/15:2524 av Kent Ekeroth m.fl. (SD):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skärpta straff för vapenbrott.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vapenklassa farliga laserpekare och undersöka hur användning av dessa mot andra människor ska klassas som synnerligen grov misshandel.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett register över pedofiler och flerfaldigt dömda våldtäktsmän som bedöms ha hög återfallsrisk.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda utländskt tiggeri och straffbelägga det med böter.

2014/15:2535 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (SD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt ansvar för DIKO-brott.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en tillsynsmyndighet för kontroll av DIKO-befogenheter.

2014/15:2546 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av statliga myndigheters uppbackning av kommuner som bygger upp och utvecklar avhopparverksamhet för vuxna kriminella.

2014/15:2616 av Lotta Olsson (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga möjligheterna till en onlineknapp eller alarmknapp på nätet för att motverka grooming.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gemensamma skyddsåtgärder inom EU i syfte att motverka grooming.

2014/15:2946 av Mikael Jansson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet att tillfälligt förvara licensbelagda vapen i andras vapenskåp.

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

58. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisens IED-förmåga (improvised explosive device, improviserade sprängladdningar) bör avvecklas och att ansvaret bör läggas på Försvarmakten (avsnitt 9.8).
72. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Kustbevakningen ska ha tillgång till polisens register (avsnitt 16.1).

2014/15:2972 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det lättare att utbyta information i kampen mot grov organiserad brottslighet.

2014/15:2974 av Lena Ek m.fl. (C, M, FP, KD):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverket för hantering av vapenlicenser i syfte att underlätta för jägare.

2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att renodla polisens uppgifter, t.ex. genom att pröva om vissa av polisens uppgifter kan läggas på andra myndigheter.

2014/15:2996 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att återkalla eller tillfälligt omhänderta pass för att stoppa sådana planerade resor.

2014/15:3004 av Kent Ekeroth m.fl. (SD):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med ett lagförslag på hur brottsprovokation kan införas som redskap för rättsväsendet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge polisen de möjligheter och skyldigheter som krävs för att på kort tid kunna upprätthålla lag och ordning i problemområden.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen ska få använda kräkmedel för att säkra bevisning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skärpa reglerna för passhantering.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen vid efterlysningar till allmänheten med hjälp av gärningsmannabeskrivningar inte får censurera information om gärningsmannens utseende eller ursprung utom om sådan information är till skada för utredningen.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur reglerna kan utformas så att polisen nattetid, eller när det finns risk för annan allvarlig brottslighet, tillfälligt ska kunna avvisa anmälningar om brott som kan vänta till nästkommande dag utan förvärrad skada.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur reglerna kan utformas så att polisen ska kunna avvisa anmälningar som uppenbart inte rör brott och som ändå kommer att avskrivras.

